
3 1761 09702606 6

L'ÈXODE

L'ÈXODE

VERSIÓ · SEGONS · ELS
TEXTOS · ORIGINALS · I
AMB · ANOTACIÓ · DE · MN.
FREDERIC CLASCAR

Institut de la Llengua Catalana
d'Estudis Catalans

NIHIL OBSTAT

El Censor,
Manuel Mestres, prev.

Barcelona, juny de l'any 1923

IMPRIMATUR

El Vicari General,
Francesc de P. Parés

Per manament de S. S.
Llic. Salvador Carreras, prev.
Scri. Canc.

L'ÉXODE

L'OPRESSIÓ D'ISRAEL

3

L'ESCLAVATGE D'EGIPTE

[I : I — 22]

AQUESTS són els noms dels fills d'Israel que anaren a Egipte:

Partiren, amb Jacob, cadascú amb sa casa:

Rubèn, Simeó, Leví i Judà;
Issacar, Zabuló i Benjamí;
Dan i Neftalí;
Gad i Asser.

I totes les ànimes eixides dels lloms de Jacob foren setanta ànimes. Josep ja era a l'Egipte.

I morí Josep, i tots els germans, i tota aquella generació. I els fills d'Israel fruitaren, i s'estengueren, i es multiplicaren, i molt i molt s'enfortiren : i se n'emplenà aquella terra.

Emperò s'alçà sobre l'Egipte un rei nou, qui no conegué Josep. I digué al seu poble:—

«Vet aquí, el poble dels fills d'Israel és nombrós i fort més que nosaltres. A l'aguait, doncs, contra ell! no sia que es multipliqui i açò s'esdevingui : que ens caigui a sobre una guerra, i s'afegeixi també ell als nostres enemics; i, després de lluitar contra nosaltres, se'ns en pugi de la terra.»

I posaren sobre ell majorals de treball, per ajupir-lo amb les càrregues llurs. I edificà ciutats de proveïment per a Faraó : Pitom i Ramsès. Emperò, tant com ells l'afligien, tant ell es multiplicava, i tant més s'estenia, de faisó que estaven esfereïts a la faç dels fills d'Israel. Per açò els egipcis feren servir els fills d'Israel amb duresa, i els amargaren la vida amb treballs feixucs : amb el llot, amb

la rajoleria, i amb tota feina del camp : amb totes les tasques dures que feien per via d'ells.

I digué el rei dels egipcis a les comares hebrees, de les quals el nom de la una era Sèfora, i el nom de l'altra era Fua; diu:—

«En llevar vosaltres a les hebrees, mirareu què neix : si és noi, feu-lo morir; si és noia, que visqui.»

Emperò les comares eren temeroses de Déu, i no feren segons ço que els ordenà el rei d'Egipte, ans deixaven viure els nadons. El rei d'Egipte, doncs, crida les comares, i els diu: —

«Per què feu la cosa aquesta de deixar viure els nadons?»

I les comares açò feren a Faraó de resposta:—

«És que no són així com les dones d'Egipte, les hebrees; ans elles són fortes, i, abans que hi arribi la comare, ja deslliuren.»

I féu bé Déu a les comares; i el poble cresqué, i molt s'enfortí.

Com sia, doncs, que les comares foren així temeroses de Déu, que ell els féu fer casa, Fa-

raó, aleshores, açò ordenà a tothom del seu poble; diu:—

«Tot noi que serà nat, giteu-lo al riu; tota noia, deixeu-la viva.»

EL SALVADOR D'ISRAEL

[II : I — 10]

MES vingué un home de la casa de Leví, el qual havia pres de muller la filla de Leví. I la dona concebé, i infantà un noi. I, com veié ella que era gentil, l'amagà tres mesos.

Emperò no podia ella ja escondir-lo; i agafà una corbella de jonc, i la untà d'asfalt i de pega; i, metent l'infant dins, la posà al jonquerar, a la ribera del riu. Emperò sa germana s'estava de lluny, per veure què li esdevindria.

I davallà al riu a banyar-se la filla de Faraó. I dementre ses dames anaven per la ribera del riu, si en veu ella el canastró en mig

del jonquerar. Tramet, doncs, sa donzella; el pren, obre, i veu l'infant. I vet aquí, era un noi que plorava. I ella se n'apiadà. Diu:—

«És dels nadons dels hebreus!»

Aleshores la germana que diu a la filla de Faraó:—

«Si anava jo, i cridava una dona alletadora de les hebrees, que et nodreixi l'infant?»

«Vés», li digué la filla de Faraó.

La noia va, i crida la mare del noi. I li diu la filla de Faraó:—

«Té aquest noi, alleta-me'l, i jo te'n daré el sou.»

I prengué la dona el nadó, i l'alletà. I el noi es féu gran, i el tornà a la filla de Faraó. I fou per a ella com un fill; i li posà de nom Moisès.

«Sí,—digué,—perquè de les aigües l'he salvat.»

LES PRIMERIES DE MOISÈS

[II : 11 — 15]

Els dies aquells açò s'esdevenia : que Moisès, home fet, sortí devés sos germans, i s'adonà de l'aflicció llur. I veié un home egipci ferint un home hebreu, un dels seus germans. Ell que es gira d'ací d'allà, veu que no hi ha ningú, i mata l'egipci, i el colga dins la sorra.

Surt l'endemà; i, com veiés dos homes hebreus barallar-se, ell que diu al qui feia tort:—

«Per què fereixes el teu company?»

Diu:—

«I qui t'ha posat de príncep, ni de jutge sobre nosaltres? Que portes l'esguarda d'occir-me, així com occies ahir l'egipci'»

Moisès s'estemordí. Diu:—

«Verament, s'és sabuda la cosa!»

Com de fet, Faraó sabia la cosa aquesta, i cuidava fer occir Moisès. Emperò Moisès fugí del davant de Faraó, i sojornà en terra de Madian.

ESPOSALLES DE MOISÈS I SÈFORA

[II : 16 — 22]

D'arribada, s'assegué vora el pou.

Vet aquí que el sacerdot de Madian tenia set filles. I elles hi anaren a poar, i a omplir les piques per abeurar el ramat del pare.

Mes ja arriben els pastors, i les en treuen. Moisès que s'alça, i, ajudant-les, els abeura el bestiar.

Se'n tornen elles a Ragüel, pare llur.

Diu:—

«Que us heu cuitat a venir, avui!»

«És que un home egipci — responen elles — ens ha lliberat de la mà dels pastors. Oimés,

ha cuidat poar per nosaltres, i ha abeurat el ramat.»

«I on és?» diu ell a ses filles. «Per què, doncs, deixàveu anar l'home? Crideu-lo, que farà un mos!»

Plagué a Moisès d'estar-se amb l'home. I Madian donà sa filla Sèfora a Moisès.

I infantà ella un fill, al qual posà ell el nom de Gersom.

«Sí, — diu, — car vianant só jo en terra estranya.»

L'ESBARZER ROENT

[II : 23 — IV : 18]

I açò s'esdevingué després d'aquells molts de dies : que morí el rei d'Egipte. I els fills d'Israel gemien de l'esclavitud, i clamaven. I a Déu pujà el clam de llur esclavatge.

Oí Déu el gemegar llur; i, remembrant el seu pacte amb Abraham, amb Isaac, i amb Jacob, esguardà Déu els fills d'Israel, i se'ls féu coneixedor.

Moisès pasturava les ovelles de Jetró, son sogre, sacerdot de Madian. I, menant la ramada enllà de l'estepa, s'esqueia ésser a la

muntanya de Déu, a Horeb, quan li apareix l'Àngel de Jahvè, en flama de foc, dins l'esbarzerar. Ell mira, i vet aquí, l'esbarzer cremava roent, i tanmateix l'esbarzer no es consumia.

Diu Moisès:—

«Iré, i veuré aquesta gran visió : què ho fa que no es cremi l'esbarzer!»

I el veu Jahvè que s'atansa a mirar, i el crida Déu del mig de l'esbarzer. Diu:—

«Moisès! Moisès!»

«Vet-me aquí», respon ell.

Diu:—

«No t'acostis ençà! Lleva't les sandàlies dels peus, car el lloc sobre el qual tu ets, terra santa és.

Jo só el Déu de ton pare,—afegí,—el Déu d'Abraham, el Déu d'Isaac, i el Déu de Jacob.»

Moisès cobrí sa faç : no gosava mirar devés Déu.

«He vist jo l'aflicció del meu poble a Egipte, — Jahvè anà dient, — i llur clamadissa he

oït davant llurs opressors. Cert, conec la dolor llur, i só davallat per alliberar-lo de la mà dels egipcis, i fer-lo pujar, de la terra aquella, a una terra bona i ampla, a una terra que regala llet i mel : al lloc del canaaneu, de l'heteu i de l'amorreu, del farezeu, de l'heveu i del jebuseu. Sí, el clam dels fills d'Israel a mi és vingut, i massa veig l'opressió amb què els egipcis els oprimeixen. Ara, doncs, iràs, amb comanda meva, a Faraó, i faràs sortir el meu poble, els fills d'Israel, de l'Egipte.»

I digué Moisès a Déu:—

«Qui só jo, que vagi al Faraó, ni que faci sortir els fills d'Israel de l'Egipte?»

Diu:—

«Cert, jo seré amb tu, i això et serà de senyal que só jo qui et tramet : En dur-te'n de l'Egipte el poble, colraràs Déu dalt en aquesta muntanya.»

«Mes, vet aquí, — replicà Moisès, — jo vaig als fills d'Israel, i els dic : El Déu dels vostres pares em tramet a vosaltres. I que ells em demanen: ' 'Com és el seu nom?...'' Què els diré jo?»

I respongué Déu a Moisès:—

«Jo só él qui só. Així, doncs, — diu, — contestaràs als fills d'Israel : El Jo só em tramet a vosaltres.»

«Sí — afegí encara Déu a Moisès, — això diràs als fills d'Israel : Qui em tramet a vosaltres és Jahvè, el Déu dels vostres pares, el Déu d'Abraham, el Déu d'Isaac, i el Déu de Jacob. Aquest és el meu nom per eternitat, i aquesta serà ma remembrança de gènera en gènera. Vas, doncs, congregues els prohoms d'Israel, i els dius : Jahvè, Déu dels vostres pares, el Déu d'Abraham, d'Isaac i de Jacob, m'és aparegut, dient : Cert, jo us he visitat, i he vist les malanançes vostres a Egipte; i he dit : Jo us faré pujar de l'aflicció dels egipcis a la terra del canaaneu, i de l'heteu, i de l'amorreu, i del farezeu, i de l'heveu, i del jebuseu, a una terra que regala llet i mel. Ells escoltaran la teva veu; i aniràs, amb els prohoms d'Israel, al rei d'Egipte, i li direu : Jahvè, Déu dels hebreus, és vingut sobre nosaltres, i irem ara camí de tres dies al desert, a immolar a

Jahvè nostre Déu. Ja sé jo que el rei d'Egipte no us deixarà anar sinó per mà forta; mes, jo estendré la meva mà, i feriré els egipcis amb tot de meravelles que jo faré en mig d'ells; després d'això, ell us deixarà anar. Jo faré caure en gràcia aquest poble als ulls dels egipcis, i això vindrà : que, quan partireu, no partireu buidament. Car tota dona manllevarà a sa veïna, i a l'hostessa de sa casa, joies d'argent, i joies d'or, i vestidures; i vosaltres les posareu sobre els vostres fills, i sobre les vostres filles, i despullareu els egipcis.»

I respongué Moisès; diu:—

«Mes, vet aquí, no em creuran ni s'escoltaran la meva veu. Diran : Què t'ha d'haver aparegut Jahvè!»

Li diu Jahvè:—

«Què és això de la teva mà?»

Diu:—

«El bastó.»

Diu:—

«Gita'l en terra.»

I el gità ell en terra, i es tornà serpent. Moisès en fugia; i diu Jahvè a Moisès:—

«Estén la mà, ten-la fort per la cua...»

I estengué ell la mà, la tingué fort, i ella es tornà bastó al seu palmell.

«... Això, perquè creguin — diu — que t'és aparegut Jahvè, Déu de llurs pares, Déu d'Abraham, Déu d'Isaac, i Déu de Jacob.»

I encara li digué Jahvè:—

«Entra, prec-te, la mà a ta pitrera.»

I entrà ell la mà a sa pitrera. Ja la'n lleva, i, vet aquí, sa mà era una neu, de llebrosa.

Diu:—

«Torna la mà a la pitrera...»

I tornà la mà a la pitrera. I ja la lleva de la pitrera, i, vet aquí, ella era tornada així com l'altra carn.

« ... Doncs això vindrà — diu : — que, si no et creuen, ni escolten a la veu del senyal pri-

mer, ells creuran a la veu del senyal segon. Mes, si no creuen tampoc a aquests dos senyals, ni escolten la teva veu, aleshores prens aigua del riu, i l'escampes en terra, i veuràs que l'aigua, que hauràs pres del riu, es tornarà sang en terra.»

I digué Moisès a Jahvè:—

«Mercè sia, Senyor! No só jo home bell parler, ni d'ahir ni d'abans d'ahir, ni d'ençà de parlar tu al teu servent. Cert, rebec de boca i travat de llengua só.»

Jahvè li respon:—

«Qui ha donat boca a l'home? ni qui l'ha fet mut, o sord, ni vident, o cec? Per ventura no jo Jahvè? Ara, doncs, jo seré a la teva boca, i t'ensenyaré què parlaràs.»

Diu:—

«Mercè sia, Senyor! Fes missatge, prec-te, per altre que tu trametis.»

I s'abrandà contra Moisès la ira de Jahvè.

Diu:—

«Per ventura no hi ha Aaró, ton germà, el levita? Jo sé que bell parler és ell, i... vet

aquí, ja ell surt a ton encontre, i et veurà, i s'alegrarà dins el seu cor. Parlaràs amb ell, i tu li posaràs les paraules a la boca. I jo seré amb la boca teva i amb la boca seva, i us ensenyaré ço que us caldrà fer. I parlarà al poble ell per tu, i açò s'esdevindrà : que ell farà de boca per tu, i tu faràs de Déu per ell. Demés, aquest bastó pendràs a la teva mà, car amb ell obraràs els senyals.»

Moisès partí. Se'n tornà a Jetró, son sogre, i li diu:—

«Partiré, tornaré a mos germans que són a l'Egipte, a veure si encara són vius.»

«Vés en pau», féu Jetró a Moisès.

L'ENCONTRE DE MOISÈS I AARÓ

[IV : 19 — 31]

Era a Madian, que digué Jahvè a Moisès:—

«Vés, torna a Egipte, car són morts tots els homes qui cercaven la teva ànima.»

Moisès prengué sa muller i son fill, els féu muntar dalt a l'ase, i tornà a la terra d'Egipte.

I prengué Moisès el bastó de Déu a la mà; car Jahvè havia dit a Moisès:—

«En anarte'n tu i retornar a l'Egipte, veges tots els prodigis que he posat a la teva mà, que els facis davant Faraó. Jo enduriré el seu cor, que no avii el poble. I diràs a Faraó:

«Açò ha dit Jahvè : Israel és mon fill primogènit." I jo t'he dit : Tramet el meu fill, que em serveixi, i tu t'ets negat de trametre'l. Vet aquí, doncs, jo occiré el teu fill primogènit.»

Camí enllà, a l'alberg de la nit, passava el fet d'encontrar-lo Jahvè, que el cuidava occir. Mes, prengué Sèfora una pedra de tall; i, circumcidant el prepuci de son fill, tocà els peus d'ell, dient:—

«Cert, espòs de sang ets tu per a mi.»

I Déu es deixà d'ell, tot d'una que ella hagué dit «espòs de sang», per causa de la circumcisió.

I digué Jahvè a Aaró:—

«Vés al desert a l'encontre de Moisès.»

I ell partí, i l'encontrà a la muntanya de Déu, i el besà. I recontà Moisès a Aaró totes les paraules de Jahvè, per les quals el trametia, i tots els senyals que li havia comandat.

I partiren Moisès i Aaró, i acoblaren tots els prohoms dels fills d'Israel. I pronuncià

Aaró totes les paraules que Jahvè havia parlat a Moisès, i féu els senyals a la vista del poble. I el poble cregué, i reconegué que Jahvè havia visitat els fills d'Israel, i que havia esguardada l'aflicció llur. I ells es corbaren, i adoraren.

EL PRIMER ENVIT

[V : I — VI : I]

DESPRÉS d'açò, Moisès i Aaró anaren i digueren a Faraó:—

«Així ha dit Jahvè, Déu d'Israel : Avia el meu poble per ço que em celebri una festa al desert.»

Diu Faraó:—

«I qui és Jahvè, perquè jo escolti sa veu, d'aviar Israel?... Ni jo conec Jahvè, ni jo Israel aviaré.»

Ells feren de resposta:—

«El Déu dels hebreus és vingut sobre nosaltres; partirem camí de tres dies, al desert, i

sacrificarem a Jahvè, nostre Déu, no sia que ens sobrevingui la pesta o el glavi.»

I els contestà el rei d'Egipte:—

«Per què vosaltres, Moisès i Aaró, llevaríeu el poble dels seus afers? Aneu a les vostres càrregues! Vet aquí, — continuà Faraó, — molts ara són els treballadors de la terra; i els reposaríeu vosaltres de les tasques llurs?»

I aquell dia mateix açò ordenava Faraó als majorals de sobre el poble i als cuidants llurs:—

«No donareu més boll al poble per fer els maons, així com ara i suara. Que vagin, i s'apleguin ells mateixos la palla!... I la mateixa tasca de maons que feien ara i suara, posareu sobre ells : no els en minvareu mica, car peresosos són ells. Per açò criden, dient : Partim, sacrifiquem a nostre Déu. Sia afeixugat el treball sobre els homes, per tal que hi maldin, i no es captinguin ells de paraules d'engany.»

Sortiren els majorals del poble i els cuidants llurs, i açò digueren al poble:—

«Així ha dit Faraó : No us donaré més boll. Aneu vosaltres i preneu-vos el boll d'allí on en pugueu haver... I no serà minvat ni mica dels vostres treballs.»

I s'escampà el poble per tota la terra d'Egipte a aplegar palla per boll. I els majorals els acuitaven, dient:—

«Acabeu la vostra tasca!... La tasca del dia, al seu dia!... el mateix que en havent-hi boll!»

I eren flagel·lats els cuidants dels fills d'Israel que els majorals de Faraó havien posat damunt ells.

«Per què ni ahir ni avui — deien — no heu fet d'acabar la vostra tasca de maons així com fins ara?»

I anaren els cuidants dels fills d'Israel, i clamaren a Faraó, dient:—

«És prou que amb tos servents obris així! Boll no és donat a tos servents, i ens diuen: Feu maons!; i vet aquí, tos servents són ferits, i el teu poble peca.»

Diu:—

«Peresosos sou vosaltres, peresosos! Per açò vosaltres dèieu : Anem, sacrifiquem a Jahvè. Au, doncs, a treballar! i, sense que se us doni boll, a retre la tasca de maons!»

Els cuidants dels fills d'Israel es veien, doncs, en el mal d'haver de dir: —

«No minvareu dels vostres maons : la tasca del dia, al seu dia.»

I s'acorruaren devés Moisès i Aaró, els quals justament s'estaven a l'encontre llur, en eixint ells de Faraó, i els digueren:—

«Vegi sobre vosaltres Jahvè, i jutgi ell què hàgiu fet coent la flaire nostra als ulls de Faraó i als ulls de sos servents, que hàgiu posat un coltell a la mà llur per occir-nos.»

I es girà Moisès altra volta a Jahvè; diu:—

«Senyor meu! Doncs per què fas mal a aquest poble? ni per què em trameties, si, d'ençà que só entrat a Faraó a parlar en el teu nom, ell afligeix aquesta gent, i tu no cuides alliberar el poble teu?»

I digué Jahvè a Moisès:—

«Ara veuràs ço que faré jo a Faraó : com d'una mà forta ell els aviarà : com d'una mà poderosa els gitarà de sa terra.»

LA REPROMISSIÓ

[VI : 2 — 13]

I parlà Déu a Moisès:—

«Jo só Jahvè — li digué. — Per temps jo apareguí a Abraham, a Isaac, i a Jacob, així com EL-SADDAI: el meu nom JAHVÈ no els l'havia revelat. I encara cloguí amb ells el meu pacte de donar-los la terra de Canaan, la terra de llurs pelegrinacions, en la qual ells sojornaren. Doncs també ara jo he oït el gemegar dels fills d'Israel, els quals els egipcis oprimeixen, i he remembrat el meu pacte. Per amor d'açò, diràs als fills d'Israel : Jo só Jahvè, i us llevaré de sota l'ajup dels egipcis, i us llevaré de la servitud llur, i us rescataré a braç estès, i amb

jutjaments magnes. Jo us pendré de poble per a mi. I seré Déu per a vosaltres. I sabreu que jo, Jahvè, vostre Déu, só qui us ha alliberat de sota l'opressió dels egipcis. I us duré a la terra, la qual, en l'aire la mà, jurí donar a Abraham, a Isaac, i a Jacob, i la qual us donaré a vosaltres d'heretatge. Jo só Jahvè.»

Moisès recontà açò als fills d'Israel. Tanmateix ells no s'escoltaren Moisès, per llur poquesa d'esperit, i a causa de llur servitud dura.

I parlà Jahvè a Moisès, dient:—

«Vés, parla a Faraó, rei d'Egipte, que avii de sa terra els fills d'Israel.»

I parlà Moisès a la faç de Jahvè; diu:—

«Vet aquí, els fills d'Israel no m'han escoltat; com, doncs, m'escoltarà Faraó?, i més, incircumcís jo de llavis?»

I parlà Jahvè a Moisès i a Aaró, i els donà comandaments per als fills d'Israel, i per a Faraó, rei d'Egipte, per fer sortir els fills d'Israel de la terra d'Egipte.

L'ARBRE DE FAMÍLIA

[VI : 14 — 28]

AQUESTS són els caps de llurs cases pairals:

Fills de Rubèn, primogènit d'Israel : Henoc i Fal·lú; Hesró i Carmí. Aitals són els parentats de Rubèn.

Fills de Simeó : Jemuel i Jamí; i Oad, Jaquí, Soar i Saül, el fill de la Canaanea. Aitals són els parentats de Simeó.

I aquests són, per gèneres, els noms dels fills de Leví : Gersó, Caat i Merarí. Els anys de la vida de Leví foren cent trenta set anys.

Fills de Gersó, per parentats : Libní i Simeí.

Fills de Caat : Amram, Isaar, Hebró i Uziel. Els anys de la vida de Caat foren cent trenta tres anys.

Fills de Merarí : Maalí i Musí.

Aitals són, per gèneres, els parentats dels levites.

Amram prengué per muller Jocabed, tia seva, la qual li infantà Aaró i Moisès. Els anys de la vida d'Amram foren cent trenta set anys.

Els fills d'Isaar foren : Corè, Nefeg i Zicrí. Fills d'Uziel : Misael, Elsafan i Sitrí.

Aaró prengué per muller Elisabet, filla d'Aminadab, germana de Naassó; la qual li infantà Nadab, Abiú, Eleazar i Itamar.

Els fills de Coré foren : Assir, Elcana i Abiasaf. Aitals són els parentats dels corites.

Eleazar, fill d'Aaró, prengué per muller una de les filles de Futiel; la qual li infantà Fineas.

Aitals són, per parentats, els caps pairals dels levites.

I foren Aaró i Moisès aquells a qui comandà Jahvè:—

«Lleveu per llurs companyies els fills d'Israel de la terra d'Egipte.»

Ells són aquells qui parlaren a Faraó, rei d'Egipte, que aviés d'Egipte els fills d'Israel: Moisès i Aaró.

MOISÈS I EL SEU PROFETA

[VI : 29 — VII : 7]

I açò s'esdevingué el dia en què parlà Jahvè a Moisès en terra d'Egipte, que parlà Jahvè a Moisès, dient:—

«Jo só Jahvè. Parla tu a Faraó, rei d'Egipte, tot ço que jo et parlaré a tu.»

I digué Moisès, a la faç estant de Jahvè:—

«Vet aquí, incircumcís de llavis só jo; com, doncs, m'escoltarà Faraó?»

I digué Jahvè a Moisès:—

«Mira; t'he constituït Déu davant Faraó; i Aaró, ton germà, serà el teu profeta. Tu parlaràs tot ço que jo t'ordenaré; i Aaró, ton ger-

mà, parlarà a Faraó que avii de sa terra els fills d'Israel. Jo enduriré el cor de Faraó, i multiplicaré els meus senyals i les meves meravelles en terra d'Egipte. Faraó no us escoltarà, però jo posaré la meva mà sobre l'Egipte, i en judicis magnes faré sortir les meves hosts, el meu poble, els fills d'Israel, de la terra d'Egipte. Aleshores coneixeran els egipcis que jo só Jahvè : en estendre jo la meva mà sobre l'Egipte; i en fer sortir d'en mig d'ells els fills d'Israel.»

I així feren Moisès i Aaró; segons Jahvè els havia ordenat, talment feren.

Moisès era home de vuitanta anys, i Aaró era home de vuitanta tres anys, en parlant ells a Faraó.

ELS DEU FLAGELLS D'EGIPTE

EL BASTÓ DE DÉU

[VII : 8 — 13]

Açò havia dit Jahvè a Moisès i a Aaró; diu:—

«Quan Faraó us parlarà i us dirà : Obreu una meravella a favor vostre; tu diràs a Aaró: Pren el teu bastó, i gita'l davant Faraó; i ell es tornarà serpent.»

Entraren, doncs, Moisès i Aaró davant Faraó, i feren així com Jahvè ordenava : gità Aaró son bastó davant Faraó i davant sos servents, i es tornà serpent. Faraó aleshores, també ell cridà els savis i els màgics; i també ells, els encantadors dels egipcis, feren igualment amb llurs fetilleries : gitaren cadascú son

bastó, i els bastons es tornaren serpents. Tanmateix el bastó d'Aaró s'engolí els bastons llurs. Mes s'endurí el cor de Faraó, i no se'ls escoltà. Talment com Jahvè havia parlat.

EL PRIMER FLAGELL : L'AIGUA-SANG

[VII : 14 — 24]

I digué Jahvè a Moisès:—

«Endurit és el cor de Faraó : ell es nega d'aviar el poble. Demà, doncs, dejorn, vas a Faraó, i vet aquí : ell sortirà devés les aigües, i tu t'estàs a son encontre a la ribera del riu, tenint a la mà el bastó que es tornà serpent. I li diràs : Jahvè, Déu dels hebreus, a tu em trametia dient : Avia el meu poble, que em serveixi al desert. I vet aquí : fins aquí és l'hora que tu no has escoltat. Així, doncs, diu Jahvè : En açò entendràs que jo só Jahvè: vet aquí, jo colpejaré amb el bastó de la meva

mà les aigües del riu, i elles es tornaran sang. I moriran els peixos que hi ha al riu; i talment el riu pudirà, que repugnarà als egipcis de beure aigua del riu.»

I digué Jahvè a Moisès:—

«Diràs a Aaró : Pren el teu bastó, i estén la mà sobre les aigües d'Egipte : sobre els rius llurs, sobre els canals, sobre els estanys, i sobre tots els aplecs de les aigües llurs, per ço que es tornin sang; i sang sia arreu de la terra d'Egipte, així dins els grials de fusta com els de roca.»

Moisès i Aaró feren així com Jahvè ordenava: alçà ell el bastó, ferí les aigües del riu als ulls de Faraó i als ulls de sos ministres, i es trasmudaren en sang totes les aigües del riu. I els peixos del riu moriren, i el riu pudia talment que repugnava als egipcis de beure aigua del riu. Tot era sang dins la terra d'Egipte. Tanmateix feren semblantment els encantadors dels egipcis amb llurs fetilleries. I s'endurí el cor de Faraó i no se'ls escoltà : talment com Jahvè havia parlat. Virà Faraó, entrà a sa casa, i tampoc això posà

ell en son cor. I tothom dels egipcis cavava al voltant del riu de les aigües, que poguessin beure; car no podien ells beure de l'aigua del riu.

EL SEGON FLAGELL : LES GRANOTES

[VII : 25 — VIII : 15]

Es compliren set dies, després de ferir Jahvè el riu, i diu Jahvè a Moisès:—

«Vés a Faraó i digues-li : Així diu Jahvè: Avia el meu poble, que em serveixi. I, si et negues tu d'aviar-lo, vet aquí : jo feriré amb les granotes tota la contrada teva. Bullirà de granotes el riu; i elles pujaran i entraran a la teva casa, i a la cel·la de la teva cambra, i al teu llit, i a les cases dels teus servents i del teu poble, i als teus forns, i a les teves pasteres. Àdhuc damunt teu, i damunt el teu poble, i damunt tots els teus servents, pujaran les granotes.»

I digué Jahvè a Moisès:—

«Digues a Aaró : Estén la mà, tenint el teu bastó, sobre els rius, sobre els canals, i sobre els vivers, i fes pujar les granotes damunt la terra d'Egipte.»

I estengué Aaró la mà sobre les aigües d'Egipte i pujà la granota, i cobrí ella la terra d'Egipte. Però igualment obraren els encantadors amb llurs fetilleries; i feren pujar les granotes sobre la terra d'Egipte.

Aleshores Faraó cridà Moisès i Aaró; diu:—

«Pregueu a Jahvè, que faci fugir les granotes, de mi i del meu poble, i aviaré el poble, que sacrifiquin a Jahvè.»

I digué Moisès a Faraó:—

«Honora't sobre mi! A quin temps he de pregar per tu, i per tos servents, i per ton poble, per ço que Ell faci fugir les granotes de tu i de les teves cases, de faisó que sols dins el riu elles romanguin?»

Diu:—

«Demà.»

Diu:—

«Tal com has dit! perquè entenguis que no és qui sia així com Jahvè, Déu nostre. Les granotes fugiran de tu i de les teves cases, i dels teus servents i del teu poble. Sols dins el riu elles romandran.»

Moisès i Aaró sortiren de Faraó. I clamà Moisès a Jahvè per la paraula que, de les granotes, havia donat a Faraó. I féu Jahvè segons paraula de Moisès. I moriren les granotes de les cases, dels vilars, i dels camps. I n'apilaren a munts a munts, que era una pesta la terra. Mes veu Faraó que ja es respirava, i altra volta l'endurir-se el seu cor, i el no escoltar-se'ls. Talment com Jahvè havia parlat.

EL TERCER FLAGELL : ELS MOSQUITS

[VIII : 16 — 19]

I digué Jahvè a Moisès:—

«Digues a Aaró : Estén el teu bastó; fereix la pols de la terra, i serà tota de mosquits la terra d'Egipte.»

I així feren. Estengué Aaró la mà, tenint el bastó seu; ferí la pols de la terra, i fou el mosquit en l'home i en la bèstia. Tota la pols d'en terra era mosquits, a tot arreu de la terra d'Egipte. I feren altre tal els encantadors amb llurs fetilleries, per fer sortir mosquits, i no pogueren. I foren els mosquits així en l'home com en la bèstia. I digueren els encantadors a Faraó:—

«El dit de Déu és això!»

Tanmateix s'endurí el cor de Faraó, i no se'ls escoltà. Talment com Jahvè havia parlat.

EL QUART FLAGELL : ELS TÀVECS

[VIII : 20 — 32]

I digué Jahvè a Moisès:—

«Demà, et lleves dejorn, i et poses davant Faraó. I vet aquí : ell sortirà dret a les aigües, i tu li dius : Així diu Jahvè : Avia el meu poble, que em sacrifiqui. I si tu no avies el meu poble, vet aquí : jo aviaré els tàvecs sobre tu, i sobre tos servents, i sobre ton poble, i sobre tos casals! I s'ompliran de tàvecs les cases dels egipcis, i també la terra sobre la qual ells seran. Mes n'eximiré, el dia aquell, la terra de Gessèn, en la qual és sojornador el meu poble; i no hi haurà allí el tàvec, per ço que entenguis que jo, Jahvè, só al mig

de la terra. Jo posaré lliberació entre el poble meu i el poble teu. Demà serà aquest senyal.»

I talment féu Jahvè. I vingué el ferest eixam dels tàvecs a la casa de Faraó, i a la casa de sos servents, i arreu de la terra d'Egipte. La terra fou tota perduda a causa del tàvec.

Faraó llavors cridà Moisès i Aaró; diu:—

«Aneu, sacrifiqueu a vostre Déu... però d'aquesta terra estant.»

Respon Moisès:—

«Poc convé obrar així, car abominació d'egipcis sacrificaríem nosaltres a Jahvè, nostre Déu! I, si sacrificàvem nosaltres abominació d'egipcis a la vista d'ells, no seríem nosaltres apedregats?.. Camí de tres dies irem al desert, i sacrificarem a Jahvè, nostre Déu, segons ens dirà Ell.»

Respon Faraó:—

«Jo us aviaré, i sacrificareu a Jahvè, vostre Déu, en el desert... tan sols no feu d'allunyar-vos massa... i pregueu per mi.»

Respon Moisès:—

«Vet aquí, jo, en sortir de tu, pregaré a Jahvè, i demà mateix fugirà el tàvec de Fa-

raó, dels seus servents, i del seu poble, sols Faraó no torni a enganyar, no aviant el poble per sacrificar a Jahvè.»

I sortí Moisès de Faraó, i pregà a Jahvè. I féu Jahvè tal com Moisès havia assegurat: féu fugir el tàvec de Faraó, dels seus servents, i del seu poble. No en restà ni un. Mes també aquesta vegada, endurí Faraó el seu cor i no avià ell el poble.

EL CINQUÈ FLAGELL
LA PASSA DEL BESTIAR

[IX : 1 — 7]

I digué Jahvè a Moisès:—

«Vés a Faraó i li parles : Així diu Jahvè, Déu dels hebreus : Avia el meu poble, que em serveixi. I, si et negues tu d'aviar-lo, i encara l'en detures, vet aquí : la mà de Jahvè serà sobre les ramades que tens als camps : sobre els cavalls, sobre els ases, sobre els camells, sobre l'arment, sobre el bestiar, hi haurà pesta molt maligna. Mes farà Jahvè separació entre les ramades d'Israel i les ramades dels egipcis; i no morirà cosa de tot ço que sigui dels fills d'Israel.»

I Jahvè posà terme, dient:—

«Demà farà Jahvè aquesta paraula sobre la terra.»

I l'endemà mateix feia Jahvè aquesta paraula. I moria tot el bestiar dels egipcis; mes, del bestiar dels fills d'Israel, no en morí ni un. Tramet Faraó, i cert, ni un cap no s'havia mort del bestiar d'Israel. Tanmateix s'endurí el cor de Faraó, i no avià el poble.

EL SISÈ FLAGELL : LA GLÀNOLA

[IX : 8 — 12]

LLAVORS diu Jahvè a Moisès i a Aaró:— «Preneu, a mans plenes, cendra de la fornal, i espargeixi-la Moisès en l'aire, en presència de Faraó; i serà ella en polsim damunt tota la terra d'Egipte; i sobre l'home, i sobre la bèstia, es tornarà glànoles que es rebentaran en úlceres en tota la terra d'Egipte.»

I prengueren ells cendra de la fornal, i es posaren davant Faraó, i l'aspergí Moisès en l'aire. I vingué la glànola que produïa úlceres en l'home i en la bèstia. I no pogueren els encantadors estar a la faç de Moisès a causa de la glànola, car era la glànola en els encan-

tadors, així com en tothom d'Egipte. Tanmateix endurí Jahvè el cor de Faraó, i no se'ls escoltà. Talment com Jahvè havia parlat a Moisès.

EL SETÈ FLAGELL : LA PEDREGADA

[IX : 13 — 35]

I digué Jahvè a Moisès:—

«Demà et lleves dejorn, et presentes a la faç de Faraó, i li dius : «Així diu Jahvè, Déu dels hebreus : Avia el meu poble, que em serveixi. I aquesta vegada jo enviaré tots els meus flagells dins el teu cor, i sobre tos servents, i sobre ton poble, per ço que entenguis que no hi ha ningú semblant a mi en tota la terra. Car ja hauria estès jo la meva mà, i t'hauria ferit — a tu i al teu poble — amb la passa, i series desaparegut de la terra; mes sols per amor d'açò, t'he conservat en vida : per tal que et faci jo sentir ma força, i per tal que sia

celebrat el meu nom en tota la terra. I encara retens tu el meu poble, no aviant-lo? Vet aquí, doncs : jo demà, just en aquesta hora, faré ploure pedra, tan ferestament, que d'altra no n'ha haguda a l'Egipte així com serà aquesta, del dia que fou fundat fins ara. Ara, doncs, tramet i fes soplujar el teu bestiar, i tot ço que teu és en el camp; car damunt tot ço, home o bèstia, que es trobarà en el camp — que no serà aplegat a la casa — davallarà la pedra, i morirà.»

Qui d'entre els servents de Faraó fou temerós de la paraula de Jahvè, amenà els seus esclaus i ses ramades a les cases; mes, qui no posà son cor en la paraula de Jahvè, deixà sos servents i son bestiar en el camp.

I digué Jahvè a Moisès:—

«Estén la teva mà cap al cel, i vindrà la pedregada sobre tota la terra d'Egipte : sobre l'home, i sobre la bèstia, i sobre tota herba del camp a la terra d'Egipte.»

I estengué Moisès el seu bastó cap al cel, i

avià Jahvè trons i pedra, i caigué foc daltabaix a la terra : Jahvè féu ploure pedra damunt la terra d'Egipte. I fou la pedregada — amb foc pres en mig de la pedra — tan feresta, que d'altra no n'hi ha hagut així com ella dins tota la terra d'Egipte, d'ençà que ell és poble. I ferí la pedra, en tota la terra d'Egipte, tot ço que era en els camps, de l'home fins a la bèstia; àdhuc tota l'herba del camp ferí la pedra, i tot arbre del camp ella trencà. Sols en terra de Gessèn — allí on eren els fills d'Israel — no caigué pedra.

I tramet Faraó a cridar Moisès i Aaró, i els diu:—

«He pecat aquesta vegada. Jahvè és el just, i jo i el meu poble som els pecadors. Pregueu a Jahvè que faci plegar d'haver-hi trons i pedra, i jo us aviaré, i no tornareu a romandre.»

I li digué Moisès:—

«Quan jo hauré sortit de la ciutat, estendré mos palmells a Jahvè, i els trons plegaran, i la pedra no serà pus; per ço que coneguis que

la terra és de Jahvè. Mes, tu i els teus servents, jo conec que encara no temeu de la faç de Jahvè Déu.»

I el lli i l'ordi foren ferits, car l'ordi espigava, i el lli era en flor. Emperò, el forment i l'espelta no foren ferits, car són ells tardans.

Mes sortí Moisès de Faraó, de la ciutat, estengué sos palmells a Jahvè, i plegaren els trons i la pedra, i la pluja no s'escampà ja sobre la terra.

Prou veié Faraó que havia parat la pluja, i la pedra, i els trons; i tanmateix ell tornà a pecar : s'afeixugà son cor i el de sos servents. S'endurí el cor de Faraó, i no avià els fills d'Israel. Talment com Jahvè havia parlat per via de Moisès.

EL VUITÈ FLAGELL : LA LLAGOSTA

[x : 1 — 20]

I digué Jahvè a Moisès:—

«Vés a Faraó, car jo he endurit son cor i el cor dels seus servents, per tal que posi jo aquests senyals meus en mig d'ell, i per ço que contis a les oïdes de tos fills, i dels fills de tos fills, el que em só rigut dels egipcis i els senyals meus que he posat en mig d'ells i conegueu que jo só Jahvè.»

I anaren Moisès i Aaró a Faraó i li digueren:—

«Així diu Jahvè, Déu dels hebreus : Quant de temps t'has de negar de doblegar-te a la meva faç? Avia el meu poble, que em sacri-

fiqui! I si et negues tu d'aviar el meu poble, vet aquí, jo duré demà la llagosta al teu terme. I cobrirà ella la sobrefaç de la terra, que no es podrà veure la terra; i es menjarà ella el llevat de salvació que us restà de la pedra, i raurà tots els arbres que se us fan dins el camp. I omplirà ella les teves cases, i les cases de tots els teus servents, i les cases de tots els egipcis, tal com no ho veieren tos pares, ni els pares de tos pares, del dia de l'ésser llur damunt la terra fins el dia aquest.»

I es girà, i sortí de Faraó.

I digueren els servents de Faraó:—

«Fins a quan aquest home ens servirà de parany? Avia els homes, i que serveixin a Jahvè, Déu llur! Encara no veus que l'Egipte mor?»

Fan tornar, doncs, Moisès i Aaró davant Faraó, i els diu ell:—

«Partiu, serviu a Jahvè, vostre Déu!... Qui i qui són els que partiran?»

Respon Moisès:—

«Amb els nostres joves, i amb els nostres

vells partirem; amb els nostres fills, i amb les nostres filles, amb el nostre ovellar, i amb el nostre arment partirem; car festa de Jahvè és per a nosaltres.»

I els digué ell:—

«Així sia Jahvè amb vosaltres, com jo us deixo anar amb les vostres famílies! Mireu, cert, que una malvestat porteu d'esguard!... No així, doncs!... Partiu, si us plau, els homes, i sacrifiqueu a Jahvè, car això és ço que vosaltres demanàveu.»

I els gitaren de la faç de Faraó.

I digué Jahvè a Moisès:—

«Estén la teva mà damunt la terra d'Egipte perquè pugi a la terra d'Egipte la llagosta, i es mengi ella tot el gram de la terra, tot ço que la pedregada ha jaquit.»

I estengué Moisès el seu bastó sobre la terra d'Egipte, i Jahvè dugué el vent Quedim sobre la terra, tot el dia aquell i tota la nit. Ja és matí; i, com de fet, el vent d'Orient havia dut la llagosta. Pujà la llagosta sobre tota la terra d'Egipte, i en tota la contrada

d'Egipte s'assegué en ella espessor tan feresta, que, abans d'ella, no hi hagué llagosta com aquella, ni després d'ella no serà així. Talment cobrí ella la sobrefaç de tota la terra, que era la terra una negror; i es menjà tota l'herba de la terra, i tot fruit d'arbre que era romàs de la pedra : res verdejant no fou jaquit, en els arbres ni en l'herba del camp, d'en tota la terra d'Egipte.

Aleshores s'acuità Faraó a cridar Moisès i Aaró; diu:—

«He pecat contra Jahvè, vostre Déu, i contra vosaltres. Ara, doncs, vulgueu perdonar encara aquesta volta el meu pecat, i pregueu a Jahvè, vostre Déu, que aparti de sobre mi, si més no, aquesta perdició.»

Sortí ell de Faraó, i orà a Jahvè. I Jahvè féu girar un vent de ponent molt fort, que s'emportà la llagosta, i la gità a la Mar Roja. No restà una llagosta en tota la contrada d'Egipte.

Tanmateix endurí Jahvè el cor de Faraó, que no aviés ell els fills d'Israel.

EL NOVÈ FLAGELL : LA TENEBRA

[x : 21 — 29]

I digué Jahvè a Moisès:—

«Estén la teva mà al cel, i així serà la tenebra sobre la terra d'Egipte, que es palparà la tenebra.»

I estengué Moisès la seva mà als cels, i tres dies fou tota la terra d'Egipte una tenebra, una negror, que no es veien l'un a l'altre, ni hom no es gosà moure del seu lloc tres dies. Mes, per a tots els fills d'Israel, fou la llum en les estades llurs.

I cridà Faraó a Moisès, i digué:—

«Aneu, sacrifiqueu a Jahvè; sols el vostre

ovellar i el vostre arment sien romasos. També la vostra família pot partir amb vosaltres.»

Diu Moisès:—

«Tu ens faràs a mà les víctimes i els holocausts que hem d'oferir a Jahvè, nostre Déu. Sí, també la nostra ramada vindrà amb nosaltres; peülla no restarà, car n'hem de pendre per tal que sacrifiquem a Jahvè, Déu nostre, i nosaltres no sabem ço que hem de sacrificar a Jahvè, fins que serem allí.»

Tanmateix, endurí Jahvè el cor de Faraó, i no volgué aviar-los. I li digué Faraó:—

«Ix-te del meu davant, i guarda't que no tornis a veure la meva cara; car tu el dia que la meva cara veuràs, moriràs.»

I digué Moisès:—

«Talment com has parlat! No tornaré jo més a veure la teva cara.»

PRONÒSTIGA DEL DARRER FLAGELL

[XI : 1 — 10]

I digué Jahvè a Moisès:—

«Encara un flagell duré sobre Faraó i sobre l'Egipte. Després d'això us aviarà ell d'aquí. Quan ell us aviarà de veritat, ell mateix us en cuidarà empènyer. Parla, prec-te, a oïdes del poble, que demanin — cada home, de son company, i cada dona, de sa companya — les joies d'argent, i les joies d'or.»

Jahvè havia fet caure en gràcia el poble als ulls dels egipcis. L'home, Moisès, era molt gran en terra d'Egipte, àdhuc als ulls dels servents de Faraó, i als ulls del poble.

I digué Moisès:—

«Així diu Jahvè : A la meitat de la nit, sortiré jo en mig de l'Egipte, i morirà tot primogènit en la terra d'Egipte : del primogènit de Faraó, que seu dalt al soli, fins al primogènit de l'esclava que s'està darrera la mola; àdhuc tot primogènit del bestiar. Un udol ferest serà en tota la terra d'Egipte; tal, que, vist ell, d'altre no fou posat a l'ésser, ni, així com ell, no en tornarà a ésser pus. Mes, de tots els fills d'Israel, ni home ni bèstia : ni un ca no agusarà la llengua; per ço que conegueu que Jahvè fa distinció entre els egipcis i Israel. I davallaran tots aquells teus servents dret a mi, i m'adoraran, dient : Ix tu i tot el poble que és a tos peus. I després d'això partiré.»

I sortí ell de Faraó amb la ira a la cara.

Açò havia dit Jahvè a Moisès:—

«No us escoltarà pas Faraó, per ço que es multipliquin les meves meravelles en terra d'Egipte.»

Com de fet, totes aquestes meravelles feren Moisès i Aaró a la faç de Faraó. Tanmateix endurí Jahvè el cor de Faraó, i no avià ell de sa terra els fills d'Israel.

L'ALLIBERACIÓ D'ISRAEL

INSTITUCIÓ DE LA PASQUA

[XII : 1 — 28]

JAHVÈ digué a Moisès i Aaró en terra d'Egipte, diu:—

«Aquest mes serà per a vosaltres començament de mesos : ell serà per a vosaltres el primer dels mesos de l'any. Parleu a tota la comunitat d'Israel, dient : El dia deu d'aquest mes prengui cadascú un cap de bestiar per casa pairal : per cada casa un cap. I si és massa petita la família per a tot un cap de bestiar, que el prenguin aplegats amb el veí que sia més a prop de la casa, segons el nombre d'ànimes : que hom en tingui per a la bocada del seu menjar : així calculareu sobre el cap

de bestiar. El cap de bestiar us caldrà que sia sense màcula, mascle, nat de l'any : dels anyells o dels cabrits el triareu. I el tindreu en guarda fins al catorzèn dia d'aquest mes : aleshores, tot l'aplec de la comunió d'Israel, allà entre les dues vespres l'immolaran. I pendran de la sang, i en posaran sobre els dos batents, i sobre els llindars de les cases en les quals el menjaran. I es menjaran la carn, a la mateixa nit, rostida al foc; amb pa alís i lletugues amargues el menjareu. No en menjareu de cru ni de bullit amb aigua : sinó rostit al foc, tot sencer, amb el cap i les cames i l'entramena. Ni deixareu que al matí n'hi hagi romanalla; ans, ço que al matí en sobrarà, ho cremareu al foc.

I talment així el menjareu : cenyits vostres lloms, posades als vostres peus les sandàlies, i amb el bastó a la vostra mà. I el menjareu cuitosament : ell és la Pasqua de Jahvè.

Car jo passaré per la terra d'Egipte, la nit aquella, i feriré tot primogènit de la terra

d'Egipte — de l'home fins a la bèstia; — i en tots els déus dels egipcis faré juí : Jo só Jahvè. I serà aquella sang, a favor vostre, de senyal a les cases en què vosaltres sou; i jo veuré la sang, i passaré enllà de vosaltres, i no serà en vosaltres flagell d'extermini en ferir jo en terra d'Egipte. I serà el dia aquest, per a vosaltres, de remembrança : amb solemnitat el celebrareu, per a Jahvè, en les vostres generacions : com a institució perpetual el celebrareu.

Set dies menjareu pa alís : del primer dia, gitareu el llevat de les vostres cases; car tothom qui, del primer fins al setè dia, menjarà llevat, serà esborrada d'Israel l'ànima aquella. I el dia primer hi haurà convocació al santuari; i també el dia setè convocació al santuari hi haurà, per vosaltres : cap treball no es farà en ells, sols ço que tota ànima ha de menjar, això tan sols cuidareu fer vosaltres. I observareu la comanda del pa alís, car, just aquest dia, hauré fet sortir les vostres hosts de la terra d'Egipte : per ço guardareu el dia

aquell, en les vostres gèneres com a institució perpetual. Al primer mes, el dia catorze del mes, al vespre, menjareu pa alís fins al dia vint-i-u del mes, al vespre. Set dies, gens de llevat no serà trobat dintre les vostres cases; car tot home que llevat menjarà — pelegrí o nadiu de la terra — l'ànima aquella serà esborrada de la congregació d'Israel. Cap cosa llevada no menjareu : en totes les vostres cases menjareu pa alís.»

I cridà Moisès tots els prohoms d'Israel, i els digué:—

«Traieu, preneu bestiar per a les vostres famílies, i immoleu la Pasqua. I pendreu un manoll d'hisop, i el mullareu en la sang que hi haurà en la ribella, i xopareu el llindar i els dos brancals, de la sang que hi haurà en la ribella, i ningú de vosaltres no eixirà fora de la porta de sa casa, fins al matí. I passarà Jahvè a ferir els egipcis, i veurà la sang al llindar i als dos brancals, i passarà Jahvè porta enllà, i no donarà a l'exterminador que entri ell a ferir dins les vostres cases.

I observareu aquesta paraula com un estatut per a tu i per als teus fills fins a l'eternitat. I això serà : que, en entrar vosaltres a la terra que, segons sa paraula, us donarà Jahvè, vosaltres observareu aquesta observança. I vindrà que us diran vostres fills : Què es, per a vosaltres, aquesta observança? I vosaltres direu : Sacrifici de la Pasqua és això, per a Jahvè, qui passà enllà de les cases dels fills d'Israel a Egipte, ferint l'Egipte i allliberant les cases nostres.»

I el poble es corbà, i adoraren.

I ells sortiren, i talment feren els fills d'Israel : segons que ordenà Jahvè a Moisès i a Aaró, així ells feren.

L'ÈXODE

[XII : 29 — 36]

I era mitja nit que Jahvè feria tot primogènit de la casa d'Egipte : del primogènit de Faraó que seia al seu soli, fins al primogènit dels captius que eren closos a l'aljub; àdhuc tot primer nat de les bèsties.

I s'aixecà Faraó a la nit — ell i tots sos ministres, i tothom de l'Egipte —, i fou un udol gran a l'Egipte, car no era casa que no hi hagués un mort. I a la mateixa nit cridava ell Moisès i Aaró, i els deia:—

«Alceu-vos, sortiu d'en mig del meu poble, vosaltres, amb els fills d'Israel; aneu-vos-en, serviu a Jahvè tal com demanàreu. També el

vostre bestiar, també el vostre arment; preneu-ho, tal com diguéreu, i aneu... i beneïu-me també a mi.»

I els egipcis empenyien el poble, cuitant d'aviar-los de la terra; car es deien ells:—

«Tots nosaltres som morts.»

I el poble s'emportà, a coll, abans que no llevés, la seva pasta, dins de llurs corbelles embolcades amb les mantes llurs.

I els fills d'Israel havien fet com Moisès havia parlat : havien demanat dels egipcis joiells d'argent, i joiells d'or, i vestidures. I Jahvè havia posat gràcia per al poble als ulls dels egipcis, que els ho prestessin. I així fou com ells despullaren els egipcis.

LES VETLLES DE JAHVÈ

[XII : 37 — 42]

I partiren els fills d'Israel de Ramassés a Succot : eren uns sis cents mil els homes de peu — a part les dones i les criatures. I també molt de mesclatge pujà amb ells, i ovellar i arment : una feredat de bestiar.

I de la pasta que s'emportaren d'Egipte, en cogueren coques de pa alís, puix no era ella llevada, perquè foren gitats d'Egipte, i no es pogueren torbar, per ço que ells s'aparellessin viàtic.

L'estada que els fills d'Israel feren a Egipte foren quatre cents trenta anys. I fou al cap

dels quatre cents anys, just al mateix dia, que sortien totes les hosts de Jahvè de la terra d'Egipte. Nit de vetlles fou aquesta per a Jahvè, per fer-los ell sortir de la terra d'Egipte. Per ço la nit aquesta de Jahvè és igualment de vetlles per a tots els fills d'Israel en les gèneres llurs.

INICIACIÓ RITUAL

[XII : 43 — 51]

I digué Jahvè a Moisès i a Aaró:—

«Aquesta és l'ordinació de la Pasqua: cap fill d'estranger no en menjarà. I tot esclau adquirit per argent el circumcidaràs i així ell en podrà menjar. Pelegrí ni llogater no en menjaran.

En una sola casa serà ell menjat; no trauràs enfora de la casa res de la carn, ni cap os no en trencareu.

Tota la congregació d'Israel la celebrarà; i quan sojornarà amb tu un pelegrí, i voldrà fer la Pasqua de Jahvè, que abans sia circumcidat tot mascle seu; sols aleshores s'atansarà

ell a celebrar-la, i així serà ell com nadiu de la terra. Qui incircumcís serà, no en menjarà. Una mateixa llei serà per al nadiu i per al pelegrí sojornador en mig vostre.»

I així ho feren tots els fills d'Israel : talment com manà Jahvè a Moisès i a Aaró, així feren.

I fou aquell mateix dia, el fer sortir Jahvè els fills d'Israel de la terra d'Egipte, per les hosts llurs.

CONSAGRACIÓ DELS PRIMOGÈNITS

[XIII : 1 — 16]

I parlà Jahvè a Moisès dient:—

«Consagra'm tot primogènit. Tot obridor de vulva — home o bèstia — d'entre els fills d'Israel, meu és.»

I digué Moisès al poble:—

«Remembreu aquest dia, en el qual heu sortit d'Egipte, de la casa d'esclavatge; car en fortitud de mà us ha tret Jahvè d'aquí. Per ço no es menjarà pa llevat. Avui — i dins el mes de les espigues novelles — és quan sortiu vosaltres. Quan Jahvè, doncs, t'entrarà a la terra del canaaneu, i de l'heteu, i de l'amorreu, i de l'heveu, i del jebuseu, la qual

Ell jurà als vostres pares de donar-te — terra que regala llet i mel, — aleshores, i just en aquest mes, observaràs aquesta servitud:

Set dies menjaràs pa alís i el dia setè serà festa de Jahvè. Pa alís set dies serà menjat, i llevat no apareixerà davant teu i no es veurà al teu davant cosa llevada en lloc de la contrada teva. I açò contaràs als teus fills, aquell dia; diràs : És a causa de ço que féu Jahvè per mi en sortint jo d'Egipte. I açò portaràs de senyal a la teva mà, i de memorial entre els teus ulls, per tal que sia la llei de Jahvè en la teva boca. Car amb mà forta et llevava Jahvè d'Egipte.

I observaràs aquest ritu en son temps: d'any en any.

I quan, segons jurament seu fet a tu i a tos pares, et durà Jahvè a la terra del canaaneu, i te la donarà, això serà : que separaràs per a Jahvè tot obridor de vulva. Tot obridor parit de bèstia que teva sia, si és mascle, serà de Jahvè. Emperò tot obridor d'ase, el rescataràs per una ovella; i si no el rescates, el desnucaràs. I tot primogènit d'home, dels

teus fills, el rescataràs. I demà que ton fill et demani, dient : Què és això?, tu li diràs: És que amb forta mà ens llevava Jahvè d'Egipte, de la casa d'esclavitud, car es negà Faraó d'aviar-nos, i occí Jahvè tot primogènit d'en terra d'Egipte, del primogènit d'home fins al primer nat de la bèstia; per ço jo sacrific a Jahvè tot mascle obridor de vulva, i per ço jo rescat tot primogènit dels meus fills. I això serà de senyal sobre la teva mà, i així com una marca entre tos ulls, car en fortitud de mà ens llevava Jahvè d'Egipte.»

MARRADA ESTRATÈGICA

[XIII : 17 — XIV : 4]

I això passà en aviant Faraó el poble : que no els amenà Déu camí de la terra dels filisteus, que era el dret, car pensà Déu: —

«No sia que es penedeixi el poble, en veient-se una guerra, i se'n torni a Egipte.»

I féu voltar Déu el poble camí del desert, dret a la Mar Roja. I armats se'n pujaren, els fills d'Israel, de la terra d'Egipte. I s'emportà Moisès l'ossada de Josep, per ço com ell conjurava els fills d'Israel, dient:—

«Cert, Déu us visitarà, i aleshores us en pujareu d'aquí els meus ossos.»

Partiren, doncs, de Succot, i acamparen a

Etam, a l'extrem del desert. I Jahvè anava davant ells per mostrar-los el camí : de dia, amb una columna de núvol; de nit, amb una columna de foc, per ço que els il·luminés, i per ço que caminessin de dia i de nit. Mai no fallí açò de davant el poble : ni la columna de núvol, de dia; ni la columna de foc, de nit.

I parlà Jahvè a Moisès, dient:—

«Parla als fills d'Israel que reculin, i acampin davant Pi-hahirot, entre Migdol i la mar, davant Baal-Sefon. Just al davant seu acampareu, vora la mar. Car dirà Faraó dels fills d'Israel : Errants són ells per la terra; ha clos sobre ells el desert. I jo enduriré el cor de Faraó, que persegueixi darrera ells, i seré glorificat en Faraó i en tota la seva host, i entendran els egipcis que jo só Jahvè.»

I així feren.

L'ENCALÇ

[XIV : 5 — 14]

I ja fan noves al rei dels egipcis que el poble fugia, i es trasmudà el cor de Faraó, i el de sos ministres, contra el poble, i digueren:—

«Què és açò que hem fet, que hem aviat Israel de servir-nos?»

Guarní, doncs, la seva carrossa, i prengué amb ell el seu poble. I s'endugué, triats, sis cents carros, i tots els carros d'Egipte, amb elets en tots ells. Endurí, doncs, Jahvè el cor de Faraó, rei d'Egipte, i corregué darrera els fills d'Israel, qui havien sortit, la mà alta; mes, corregueren els egipcis darrera ells, i els assoliren acampats vora la mar. Tots els cavalls

i els carros de Faraó, amb sos cavalcants i sa host, feren cap allí, a Pi-hahirot, davant Baal-Sefon.

I Faraó era a la vora, quan els fills d'Israel alcen els ulls, i vet aquí, l'egipci encalçava darrera ells. Els fills d'Israel, esfereïts, tot era clamar a Jahvè, i digueren a Moisès:—

«Per ventura no hi havia fossars a Egipte, per endur-se'ns a morir al desert? Què ens has fet tu de llevar-nos d'Egipte? No és aquesta la paraula que et diguérem a Egipte, quan dèiem : Deixa'ns estar, i servirem els egipcis? Cert, molt millor ens era servir els egipcis, que no pas morir al desert.»

I digué Moisès al poble:—

«No temeu! Drets tothom, i mireu la salvació que Jahvè farà per vosaltres avui! Car tal com veieu els egipcis avui, no els tornareu a veure fins a l'eternitat. Jahvè lluitarà per vosaltres i vosaltres estareu quiets.»

EL PAS DE LA MAR ROJA

[xiv : 15 — 28]

Com de fet havia dit Jahvè a Moisès:— «Què clames a mi? Parla als fills d'Israel que facin via. I tu, alça el teu bastó, estén la mà sobre la mar, i departeix-la; i que travessin els fills d'Israel pel mig de la mar, pel sec. I jo, vet aquí, jo enduriré el cor dels egipcis perquè vagin darrera ells; i seré glorificat en Faraó i en tota sa host, i en son carro, i en sos cavalcants. I aleshores sabran els egipcis que jo só Jahvè, en glorificar-me jo en Faraó, i en son carro, i en sos cavalcants.»

I es girà l'àngel de Déu, que anava davant la host d'Israel, i anà enrera d'ells; i se n'anà

la columna de núvol del davant llur, i es posà al darrera, anant entre l'exèrcit dels egipcis i l'exèrcit d'Israel. I fou el núvol i la tenebra; mes, a la nit feia claror, i no s'atansà l'un a l'altre tota la nit.

I estengué Moisès la mà sobre la mar, i Jahvè féu enretirar la mar per un fort vent de llevant, que durà tota la nit, i que posà la mar en sec, i es departiren les aigües. I anaren els fills d'Israel pel mig de la mar, per l'eixut; i les aigües els eren una muralla a dreta i a esquerra llur. I perseguiren els egipcis, i anaren darrera ells tots els cavalls de Faraó, els seus carros, i els seus cavalcants, dret al mig de la mar. I era a la vetlla matinal, que mirava Jahvè devés la host dels egipcis, de dins estant de la columna de foc i de núvol, i desfeia la host dels egipcis. Car desfermà les rodes dels seus carros, i els féu caminar feixugosament. I digué l'egipci:—

«Fugiré de la faç d'Israel, car Jahvè és bat per ells contra l'Egipte.»

Diu Jahvè a Moisès:—

«Estén la teva mà sobre la mar, que tornin

les aigües damunt els egipcis : damunt llurs carros i llurs cavalcants.»

I estengué Moisès la mà sobre la mar, i, devés matí, tornava la mar a son corrent. Prou els egipcis s'aviaren a son encontre; emperò anegà Jahvè els egipcis al mig de la mar. Revingueren les aigües, i somorgollaren els carros i els cavalcants de tota la host de Faraó, que anaven mar endins darrera ells. No en restà ni un!

VICTÒRIA!

[XIV : 29 — 31]

Els fills d'Israel caminaren en sec pel mig de la mar. I les aigües els eren una muralla a dreta i esquerra llur.

Així salvava Jahvè, aquell dia, Israel de la mà dels egipcis. I contemplà Israel els egipcis morts a la riba de la mar.

I veié Israel la gran gesta que féu Jahvè contra l'Egipte. I temé el poble a Jahvè; i posà fe en Jahvè i en Moisès, son servent.

EL CÀNTIC DE MOISÈS

[XV : 1 — 18]

Aleshores cantà Moisès, amb els fills d'Israel, aquest càntic a Jahvè. I digueren:—

«Vull cantar a Jahvè!
car bellament s'és Ell magnificat:
cavall i cavalcant ha gitat dins la mar.

Ma fortesa i mon càntic és Jahvè:
Ell és estat ma salvació.
Ell és mon Déu, i vull lloar-lo:
el Déu de mon pare, i vull exalçar-lo.

Jahvè, home de guerra!
Jahvè és el seu nom.

Els carros de Faraó i sa host gità dins la mar:
la flor de sos elets, ofegats dins la Mar Roja!

Els abissos els colgaren:
davallaren al pregon així com una pedra.

Ta dreta, o Jahvè, ínclita per la força,
ta dreta, o Jahvè, ha esmicat l'enemic.

En la grandor de ta glòria, desfàs tos rebels:
avies ta ira, i ella els devora així com una palla.

Al buf de tos narius s'amuntegaren les aigües:
dreçaren-se així com una muralla les fluents,
es rebliren els abissos al cor de la mar.

Deia l'enemic : — Perseguiré... Agafaré...
repartiré despulles, se n'omplirà mon ànima,
brandaré mon glavi, la meva mà els atuïrà! —

Bufares tu amb ta alenada, i els colgà la mar:
s'afonaren, així el plom, dins les aigües rabents.

Qui així com tu entre els forts, o Jahvè?
Qui així com tu, magnífic en la santedat,
ferest en lloances, autor de meravelles?

Estengueres ta destra, i els dragà la terra: [res,
dugueres en ta gràcia el poble aquest que rescata-
l'amenares en ta fortitud a la prada de ta santedat.

Oïren els pobles, i tremolaren:
l'esglai corprengué els habitants de Palestina.

Aleshores temeren els prínceps d'Edom:
els forts de Moab, els agafà el tremolor:
s'esbalaïren tots els habitants de Canaan.

Sí, caurà damunt ells temor i paüra,
en la grandor de ton braç, emmudiran com un roc:
fins que passarà ton poble, o Jahvè!
fins que passarà el poble que tu redimires.

Tu els duràs, els plantaràs al munt de ton here-
al lloc que, per seure, et feres tu, Jahvè: [tatge,
en el Santuari, Jahvè, que tes mans fundaren.

Jahvè regnarà per l'eternitat, i ultra!»

FESTIVAL LITÚRGIC

[XV : 19 — 21]

QUAN el cavall de Faraó, amb son carro i sos cavalcants, foren entrats dins la mar, féu revenir Jahvè damunt ells les aigües de la mar, i els fills d'Israel caminaren pel sec en mig de la mar.

Aleshores prengué Maria, la profetessa, germana d'Aaró, el timpà a les mans, i sortiren totes les dones rera ella amb timpans i chors. I els responia Maria:—

«Canteu a Jahvè!
car bellament s'és Ell magnificat:
cavall i cavalcant ha gitat dins la mar.»

DESERT ENLLÀ

[XV : 22 — 27]

Moisès féu partir Israel enllà de la Mar Roja, i sortiren devés el desert de Sur; i caminaren tres dies pel desert; i no trobaren aigües. I arribaren ells a Marà; mes, no pogueren beure les aigües de Marà, per tal com eren amargues. Per ço li posaren de nom «Marà». I gorgolà, el poble, de Moisès, dient:—

«Què beurem?»

Clamà ell a Jahvè, i Jahvè li mostrà un arbre. Ell que el gita a les aigües; i les aigües s'endolciren.

Aquí és on Jahvè li posà estatut i juí, i aquí és on Ell el temptava. Diu:—

«Si cuides tu escoltar la veu de Jahvè, ton Déu, i fas tu ço que és recte a sos ulls, i obeeixes els seus manaments, i guardes tu tots els seus estatuts, ninguna de les llangors que posí sobre els egipcis, no posaré jo sobre tu. Car jo, Jahvè, seré el teu metge.»

I arribaren a Elim. I allà hi ha dotze deus d'aigua, i setanta palmeres. I acamparen allà vora les aigües.

EL MANNÀ

[XVI : 1 — 21]

PARTIREN d'Elim, i anà tota la congregació dels fills d'Israel devés el desert de Sin, que és entre Elim i el Sinaí. Això era el quinzè dia del mes segon d'haver sortit ells de la terra d'Egipte. I gorgolà tota la congregació dels fills d'Israel, de Moisès i d'Aaró, al desert. Els deien els fills d'Israel:—

«Oh, qui ens donés el morir nosaltres a la mà de Jahvè en terra d'Egipte, quan sèiem nosaltres al volt de la marmita de la carn, i menjàvem pa a desdir! Per què ens fèieu sortir devés el desert aquest a fer morir de fam tota aquesta multitud?»

Diu Jahvè a Moisès:—

«Vet aquí, jo us faré ploure pa dels cels, i sortirà el poble a collir-ne la porció que els caldrà de cada dia, per ço que jo el provi si per ventura camina en la meva llei, o no. I açò s'esdevindrà el dia sisè : que mesuraran ço que n'hauran emportat, i serà el doble del que colliran cada dia.»

I digueren Moisès i Aaró a tots els fills d'Israel:—

«Al vespre coneixereu que és Jahvè qui us ha fet sortir de la terra d'Egipte, i al matí veureu la glòria de Jahvè. Car ha oït Ell vostre gorgol contra Jahvè; puix nosaltres, què som? Què murmureu de nosaltres? Sí — continuà Moisès, — Jahvè us darà, al vespre, carn per menjar, i pa, al matí, per sadollar-vos; car ha oït vostre gorgolar, el qual, cert, va contra ell. Perquè nosaltres, què som? No, doncs, contra nosaltres són els vostres mormols, sinó contra Jahvè.»

I digué Moisès a Aaró:—

«Digues a tot l'aplec dels fills d'Israel: Atanseu-vos a la faç de Jahvè, qui ha oït el vostre murmurar.»

I fou tal que en parlar Aaró a tot l'aplec dels fills d'Israel, es giraren devés el desert, i, vet aquí, la glòria de Jahvè aparegué dins el núvol. I parlà Jahvè a Moisès, diu:—

«He oït els gorgols dels fills d'Israel! Parla'ls dient : Entre les dues vespres menjareu carn, i al matí vos sadollareu de pa. Així sabreu que jo só Jahvè, vostre Déu.»

I es féu vespre, i pujà la guatlla, la qual cobrí el campament; i fou matí, i l'estesa del rou era al voltant del campament. Mes, se'n pujà l'estesa del rou, i, vet aquí, sobre la faç del desert hi havia una cosa menuda en forma d'escata, una cosa fina com gebre, sobre la terra. En veient-ho els fills d'Israel, es digueren l'un a l'altre:—

«Man-hu?» (Què és això?)

Car no coneixien què era allò. I els digué Moisès:—

«És el pa que us dóna Jahvè per menjar. I aquesta és la paraula que ha ordenat Jahvè: Colliu-ne cadascú per la bocada del seu menjar: un gòmer per cap, segons el nombre de les vostres ànimes; que en prengui cadascú per als que són dins sa tenda.»

Així feren els fills d'Israel. I qui n'aplegà molt, qui poc. Emperò ho mesuraren amb el gòmer, i ni el va fer sobrar el que n'aplegà molt, ni el que n'aplegà poc el va fer minvar: cadascú n'havia collit just per a la bocada del seu menjar. I els digué Moisès:—

«Ningú no en deixi per a demà.»

Emperò, ells no s'escoltaren Moisès, i alguns en rebostaren per a l'endemà. Mes ell vermejava i pudia; i s'enfurí contra ells Moisès. Cadascú, doncs, en collia cada matí per la bocada del seu menjar, puix en cremant el sol, fonia.

EL SÀBAT

[XVI : 22 — 30]

I açò s'esdevingué : que el dia sisè colliren el doble de pa : el doble d'un gòmer per cap. I anaren tots els prínceps de la congregació, i en feren noves a Moisès. Ell els digué:—

«Això, és ço que digué Jahvè. Dia de repòs, sàbat sant és demà per Jahvè. Ço que vulgueu coure, coeu; ço que vulgueu cuinar, cuineu; mes, tot ço que sobrarà, deseu-vos-ho de rebost fins al matí.»

I ho desaren fins al matí segons que havia ordenat Moisès; i ell no se sentia, ni verm no era en ell. I digué Moisès:—

«Mengeu-vos-el avui, car avui és sàbat de

Jahvè, avui no se'n trobarà al camp. Els sis dies colliu-ne, mes el dia setè és sàbat, i no n'hi haurà.»

I fou que el dia setè sortiren alguns del poble a collir-ne, i no en trobaren. I digué Jahvè a Moisès:—

«Fins a quan us negareu de guardar els meus comandaments i les meves lleis? Veieu que Jahvè us ha donat el sàbat; per amor d'açò, al sisè dia, Ell us dóna pa per dos dies. Que tothom romangui, doncs, on ell s'està: no surti ningú del seu lloc el dia setè.»

El poble, doncs, celebrà el sàbat el dia setè.

LA RESERVA

[XVI : 31 — 36]

Li posà la casa d'Israel de nom «man», i era així com una llavor de ciliandre blanc, i d'una sabor així com de crespells amb mel.

I digué Moisès:—

«Aquesta és la paraula que ha ordenat Jahvè : Ompliu-ne un gòmer, de reliquiari per a les vostres gèneres, per ço que vegin el pa que us he fet menjar al desert, en fer-vos jo sortir de la terra d'Egipte.»

I digué Moisès a Aaró:—

«Pren un vas, i posa-hi mannà, un gòmer ple, i desa'l a la faç de Jahvè, de reliquiari per a les vostres gèneres.»

I aital com ordenà Jahvè a Moisès, l'estojà Aaró de reliquiari davant el Testimoni.

Els fills d'Israel menjaren el mannà quaranta anys, fins que foren vinguts en terra habitada. El mannà fou llur nodriment fins en arribar ells a terme de la terra de Canaan.

El gòmer és la dècima part de l'efà.

LA DEU MIRACULOSA

[XVII : 1 — 7]

PARTÍ tota la congregació dels fills d'Israel del desert de Sin, per llurs sojorns, segons ordre de Jahvè, i acamparen a Rafidim. Mes, no hi havia aigua que begués el poble. I qüestionà el poble amb Moisès, dient:—

«Doneu-nos aigua que beguem.»

Moisès, per tota resposta:—

«Què qüestioneu amb mi? Què tempteu Jahvè?»

Tanmateix el poble, assedegat d'aigua, anava gorgolant contra Moisès, i tot era dir:—

«Per què, doncs, ens has fet pujar de l'Egipte a fer-nos morir de set, jo i els meus fills i el meu bestiar?»

Clamà Moisès a Jahvè, diu:—

«Doncs, què faré jo al poble aquest?... Una estona més, i m'apedregaran.»

Diu Jahvè a Moisès: —

«Passa al davant del poble, i duu-te'n els prohoms d'Israel. I porta-te'n el bastó amb el qual ferires el riu. Pren-lo a la mà, i vés... Vet aquí, jo m'estaré allà, al davant teu, dalt a la roca d'Horeb, i feriràs tu la roca, i en sortirà aigua que begui el poble.»

Així ho féu Moisès a la vista dels prohoms d'Israel. I posà ell de nom, al lloc aquell, Massà, i també Meribà, per la qüestió dels fills d'Israel, i pel temptar llur a Jahvè, quan deien:—

«És o no és Jahvè entre nosaltres?»

LA PRIMERA LLUITA

[xvii : 8 — 16]

Eren a Rafidim, i vingué l'Amalecita a lluitar contra Israel. Moisès que diu a Josuè:—

«Escull-nos homes, i surt a lluitar contra l'amalecita. Jo m'estaré demà al cim de la collada amb el bastó de Déu a la mà.»

Féu Josuè segons què li digué Moisès, que lluités contra l'amalecita. Moisès, Aaró i Hur muntaren al cim de la collada. I açò s'esdevenia: segons que alçava Moisès la mà, guanyava Israel; i segons que davallava ell la mà, guanyava Amalec. Però les mans de Moisès eren fatigades; i agafaren una pedra, i posant-la davall

seu, ell s'hi assegué al damunt. Aaró i Hur— l'un ençà, l'altre enllà — li servaven les mans. Així ses mans foren fortes, fins a colgar-se el sol; i va batre Josuè Amalec i la seva gent a fil de glavi.

Diu Jahvè a Moisès:—

«Escriuràs això en remembrança dins el Llibre, i açò posaràs a les oïdes de Josuè: Jo esborraré ben esborrada la memòria d'Amalec davall els cels.»

Aleshores edificà Moisès un altar i li posà de nom : «Jahvè és la meva senyera.» Diu:—

«Cert, la mà en la senyera de Jahvè! Lluita de Jahvè contra Amalec de gènera en gènera.»

L'ENCONTRE DE MOISÈS I DE JETRÓ

[XVIII : I — 12]

OÍ Jetró, sacerdot de Madian, sogre de Moisès, tot ço que havia fet Déu a Moisès, i a Israel son poble : que havia tret Jahvè a Israel d'Egipte. I prengué Jetró, sogre de Moisès, Sèfora, muller de Moisès — per temps ell l'havia tramesa —, amb sos dos fills, el nom d'un dels quals era Gersom, car digué ell: «Pelegrí só jo en terra estranya.» I el nom de l'altre era Eliezer, car digué ell : «El Déu de mon pare vingué en mon ajut, i em salvà del glavi de Faraó.» Anà, doncs, Jetró, sogre de Moisès, amb sos fills i sa muller, a Moisès, al desert on era ell acampat al peu de la muntanya de Déu. I digué a Moisès:—

«Jo, ton sogre Jetró, vinc a tu, amb ta muller, i sos dos fills amb ella.»

Sortí, doncs, Moisès a l'encontre de son sogre, i l'adorà, i el besà; i es demanaren l'un a l'altre de la salut, i se n'anaren a la tenda.

Llavors recontà Moisès a son sogre, tot ço que havia fet Jahvè a Faraó i als egipcis per amor d'Israel : tots els treballs que els eren esdevinguts en el camí, i com els n'havia alliberat Jahvè. I s'alegrà Jetró de tot el bé que havia fet Jahvè a Israel : que l'hagués alliberat de la mà dels egipcis. I digué Jetró:—

«Beneït sia Jahvè, que us ha alliberat de la mà dels egipcis i de la mà de Faraó, que ha salvat el poble de sota la mà dels egipcis. Ara conec que Jahvè és gran, més que tots els altres déus, per ço com s'és exalçat contra ells.»

Aleshores oferí Jetró, sogre de Moisès, holocaust i sacrifici a Déu. I vingué Aaró, amb tots els vells d'Israel, a comensalia del sogre de Moisès, davant Déu.

INSTITUCIÓ JUDICIAL

[XVIII : 13 — 27]

L'endemà, s'assegué Moisès a jutjar el poble. I s'estigué el poble davant Moisès del matí fins al vespre. Veié el sogre de Moisès tot ço que feia ell al poble, i digué:—

«Quina cosa és aquesta que tu fas al poble? Per què seus tu tot sol, i tot el poble s'està dret davant teu del matí al vespre?»

I digué Moisès a son sogre:—

És que ve a mi el poble, i demanen sentència de Déu. Quan es tenen ells alguna cosa, se'n vénen a mi, i jo faig juí entre l'un i l'altre, i els faig a saber els dictats de Déu, i les seves decisions.»

Llavors li digué el sogre de Moisès:—

«No és bona cosa la que tu fas; lassar-vos i més lassar-vos és això, tant tu com aquest poble que és amb tu; car massa feixuga per a tu és la cosa aquesta : poc podràs sostenir-la tu tot sol. Escolta, doncs, la meva paraula. Jo et donaré un consell, i serà Déu amb tu! Estigues tu pel poble davant Déu, i porta tu les coses llurs a Déu. Ensenya'ls els dictats i les lleis, i fes-los coneixedora la via per on han de caminar, i les coses que han de fer. Mes, emperò, tria't de tot el poble homes de seny, temerosos de Déu, homes d'integritat, que tinguin en oi l'avarícia, i posa'ls sobre ells de caps de milenar i de caps de centenar, i de caps de cinquantena i de caps de desena, i jutgin ells el poble tostemps. I sia : tot afer major, que el portin a tu; mes tota cosa menor, judiquin-la ells. T'alleuges així de sobre teu, i ells portaran amb tu la càrrega. Si tu fas aquesta cosa, igualment t'ordenarà Déu, i tu podràs servar-te, i també tot aquest poble se n'anirà a son lloc en pau.»

S'escoltà Moisès la veu de son sogre, i féu

tot ço que ell li aconsellava. Trià Moisès barons de virtut de tot Israel i els establí de caps sobre el poble : de caps de milenar i de caps de centenar, de caps de cinquantena i de caps de desena. I ells jutjaven el poble tostemps. Les coses greus, les portaven a Moisès; i tota cosa lleu, la jutjaven ells.

I acomiadà Moisès el seu sogre, el qual féu via a sa terra.

LA LLEI DE DÉU

LA MUNTANYA SANTA

[xix : 1 — 25]

Era el tercer mes de sortir els fills d'Israel de la terra d'Egipte; i, just el dia aquest, vingueren al desert de Sinaí. Partiren de Rafidim, arribaren al desert de Sinaí, i acamparen en el desert. Aquí acampà Israel, davant la muntanya.

I Moisès pujà devés Déu, i Jahvè el cridà des de la muntanya, dient:—

«Així diràs a la casa de Jacob, això anunciaràs als fills d'Israel : Vosaltres mateixos heu vist ço que he fet als egipcis, i com us he portat sobre ales d'àguiles, i us he dut devés mi. Ara, doncs, si cuideu escoltar la meva veu, i obser-

veu el meu pacte, sereu per mi una propietat entre tots els pobles, car meva és tota la terra. Vosaltres sereu per mi un reialme de sacerdots i una nació santa. Aquestes són les paraules que parlaràs als fills d'Israel.»

Partí Moisès, i cridant els prohoms del poble, exposà a la faç llur totes aquestes paraules, que li havia ordenat Jahvè. I açò féu de resposta tot el poble ensems; diu:—

«Tot ço que Jahvè ha parlat, farem.»

Referí Moisès la resposta del poble a Jahvè; i digué Jahvè a Moisès:—

«Vet aquí, jo vindré a tu en calitja de núvol, per ço que escolti el poble, en parlar Jo amb tu, i també en tu creguin tostemps.»

Anuncià Moisès les paraules del poble a Jahvè.

I digué Jahvè a Moisès:—

«Vés al poble, i santifica'ls avui i demà: que rentin les vestidures llurs, i sien aparellats per al dia terç; car, el dia terç, davallarà Jahvè a la vista de tot el poble, dalt a la muntanya del Sinaí. Tu fes de contenir el poble al voltant, dient : Guardeu-vos, que no pugeu a la

muntanya, ni toqueu en el seu terme; qui la muntanya tocarà, certament morirà. Ninguna mà no el tocarà, ans amb pedres serà ell apedregat, o amb sagetes serà sagetat : bèstia o home que serà, ell no viurà. En sonar el corn, pujaran ells a la muntanya.»

Davallà Moisès de la muntanya, devés el poble, i santificà el poble : rentaren les vestidures llurs. I digué ell al poble:—

«Sigueu aparellats per al dia terç : no us atanseu a la muller.»

I el dia terç, en essent matí, açò s'esdevenia: que començaren trons i llamps, i un núvol espès dalt a la muntanya, amb un so de trompeta així ferest, que tremolava tot el poble que era al campament. Moisès féu sortir el poble del campament a l'encontre de Déu; i s'estigueren al peu de la muntanya. I la muntanya del Sinaí fumejava tota, per ço com Jahvè era davallat amb foc damunt ella. I pujava el seu fum així com la fumera de la farga. I tremolava tota la muntanya ferestament. I la veu de la trompeta anava retrunyint més fort : era que Moisès parlava, i Déu li responia amb veu de tro.

Davallà Jahvè a la muntanya del Sinaí, al cim del munt; i Jahvè cridà Moisès al cim de la muntanya; i Moisès pujà.

I digué Jahvè a Moisès:—

«Davalla, i conjura el poble, no sia que ell rompi dret a Jahvè per veure'l, i en caigui una bonior. Encara això : els sacerdots, els quals s'atansaran a Jahvè, que es santifiquin, no sia que esclati Jahvè contra ells.»

I digué Moisès a Jahvè:—

«No pot el poble pujar a la muntanya del Sinaí, sinó que tu ens has jurat, dient : Encleda la muntanya, i santifica-la.»

I li digué Jahvè:—

«Vés, davalla, i puja tu amb Aaró; mes, els sacerdots i el poble, que no traspassin per muntar dret Jahvè, no sia que esclati Ell en contra llur.»

I davallà Moisès al poble, i parlà amb ells.

EL DECÀLEG

[XX : 1 — 21]

Totes aquestes paraules parlà Déu, dient: — «Jo só Jahvè, ton Déu, qui t'ha llevat de la terra d'Egipte, de casa d'esclaus.

I

No tindràs altres déus fora de mi.

No et faràs, per a tu, escultura ni cap semblança de ço que és en els cels ensús, ni de ço que és en la terra enjús, ni de ço que és en les aigües davall la terra.

No els adoraràs ni els coldràs; car jo, Jahvè, ton Déu, só un Déu gelós, visitador de la ini-

quitat dels pares sobre els fills : sobre els fills tercers, i sobre els quarts, envers mos odiadors; i só faedor de misericòrdia en milers envers mos amadors, i envers els observadors dels meus preceptes.

II

No proferiràs el nom de Jahvè, ton Déu, en va; car Jahvè no deixarà impunit aquell que vanament pendrà el seu nom.

III

Remembraràs el dia del sàbat, per ço que el santifiquis. Sis dies treballaràs, i faràs tots els afers; mes, el dia setè és sàbat, per a honrament de Jahvè, ton Déu. No faràs cap tasca, ni tu, ni ton fill, ni ta filla, ni ton servent, ni ta serventa, ni el teu bestiar, ni el teu hoste que serà dins les teves portes. Car en sis dies féu Jahvè els cels i la terra, la mar, i tot ço que és en ells; i el setè dia reposà. Per amor d'açò beneïa Jahvè el dia del sàbat, i el santificava.

IV

Honraràs ton pare i ta mare, per ço que s'allarguin tos dies sobre la terra que Jhavè, ton Déu, et donarà.

V

No occiràs.

VI

No fornicaràs.

VII

No furtaràs.

VIII

No respondràs contra ton proïsme testimoni fals.

IX

No cobejaràs la casa de ton proïsme.

X

No cobejaràs la muller de ton proïsme, ni son servent, ni sa serventa, ni el seu bou, ni el seu ase, ni cosa que sia del teu proïsme.»

I tot el poble veia els trons i els llamps, i la veu de la trompeta, i la muntanya fumejant. I el poble s'esfereí, i tremolava, i s'estava lluny. Digueren a Moisès:—

«Parla tu amb nosaltres, i oirem; mes, no parli amb nosaltres Déu, no sia que morim.»

I digué Moisès al poble:—

«No temeu! Car, per tal de provar-vos, és vingut Déu; i per tal que, amb sa temor sobre vostra faç, no pequeu.»

I s'estava el poble lluny, i Moisès s'atansà a l'espessa calitja on era Déu.

EL LLIBRE DEL PACTE

PRESCRIPCIÓ LITÚRGICA

[xx : 22 — 26]

DIGUÉ Jahvè a Moisès:—

«Això diràs als fills d'Israel : Vosaltres heu vist que, dels cels estant, he parlat amb vosaltres. Amb mi, doncs, no fareu déus d'argent, ni déus d'or no fareu per a vosaltres. Altar de terra faràs per a mi, i immolaràs damunt ell els teus holocausts, i els teus sacrificis de pau; les teves ovelles, i els teus bous. En tot lloc, on faré remembrar el meu nom, allí vindré a tu, i et beneïré. I si mai altar de pedra tu em fas, no l'edificaràs de pedres doladisses; car, si ta doladora sobre ella brandaràs, tu l'ensutzaràs.

I no pujaràs per graons al meu altar; per ço que, damunt ell, no es reveli ta nuesa.»

LEGISLACIÓ CIVIL

[XXI : 1 — 11]

Aquests són els judicis que promulgaràs a la faç llur:

«Quan tu compraràs un esclau hebreu, sis anys ell servirà, i el setè any, de grat eixirà franc.

Si amb son cos ell entrarà, amb son cos ell eixirà. Si home de muller serà ell, eixirà sa muller amb ell.

Si son senyor li haurà donat muller, i li haurà ella infantat fills o filles, la muller i els fills d'ella seran del senyor d'ella, i ell eixirà amb el seu cos.

Si, emperò, dirà l'esclau : Jo estim el meu

senyor, ma muller i mos fills : no vull sortir franc; aleshores el seu senyor l'oferirà als déus. I l'oferirà a la porta o al brancal, i allí el seu senyor li foradarà l'orella amb una alena, i ell el servirà a perpetuïtat.»

«Quan hom vendrà sa filla per esclava, no n'eixirà ella tal com ixen els esclaus. Si ella desplau als ulls de son senyor, cas de no haver-la desposada, ell l'acomiadarà; mes, a poble estrany no la podrà vendre, en menysprear-la ell.

Si ell, però, amb son fill la desposarà, segons consuetud de les filles farà per a ella.

Si, de més d'ella, una altra ell en pendrà, ni la seva carn de nodriment, ni el seu vestit, ni el seu conjugal, no li minvarà. Si ell aquestes tres coses no li donarà, sortirà ella de grat, franca d'argent.»

LEGISLACIÓ PENAL

[XXI : 12 — XXII : 17]

QUI home així ferirà, que en mor, de mort morirà.

Quan ell no el cuidà occir, ans Déu a sa mà ho feia escaure, jo t'assenyalaré un lloc on es soplujarà. Quan, però, un home s'abrivarà contra un seu proïsme per occir-lo de traïdor, de l'altar meu el llevaràs per ço que mori.

Qui son pare o sa mare ferirà, de mort morirà.

Qui un home robarà, que ell se l'hagi venut o que li sia trobat a la mà, de mort morirà.

Qui son pare o sa mare maleirà, de mort morirà.

Quan homes es barallaran, i l'un ferirà son proïsme amb una pedra o amb el puny, i no en mor, però en jeu, si es lleva i camina per fora amb sa crossa, serà innocent el feridor; solament el seu vagar pagarà i cuidarà de ferlo curar.

Quan així hom ferirà el seu servent o la seva serventa amb la verga, que en mor dejús sa mà, ell serà punit.

Si, però, tan sols un dia o dos dies ell se serva, no serà ell punit, car argent seu és.

Quan homes es barallaran, i hom ferirà una dona prenys, si el fill surt sense altre dany, hom serà multat segons que el senyor de la dona li posarà, i segons que els albiradors estimaran.

Si dany, però, serà vingut, aleshores posaràs ànima per ànima, ull per ull, dent per dent, mà per mà, peu per peu, cremada per cremada, nafra per nafra, blau per blau.

Quan hom ferirà l'ull de son servent o l'ull de sa serventa, i li ho fa perdre, pel seu ull, de grat el llibertarà.

Si la dent de son servent o la dent de sa

serventa ell li fa caure, per la seva dent, de grat el llibertarà.

Quan un bou a home o dona cornarà, que en mor, amb pedres serà el bou apedregat, i no serà menjada la seva carn; mes, el senyor del bou serà impunit.

Si el bou és cornador d'ahir i d'abans d'ahir, i, admonició contra son senyor ja feta, no és estat ell enclòs, i occeix home o dona, el bou serà apedregat, i el seu senyor serà mort. Si, emperò, redempció per ell fos posada, aleshores, en rescat de sa vida, aitant donarà com posat li serà.

Si el bou a fill o filla cornarà, segons aquest mateix juí li serà fet.

Si el bou a esclau o esclava cornarà, trenta sicles d'argent donarà son amo, i el bou serà apedregat.

Quan un home deixa oberta una cisterna, o quan un home haurà cavat una cisterna, no la tanca, i hi cau un bou o un ase, el senyor de la cisterna pagarà l'argent, rescabalarà els seus senyors. Mes la bèstia morta serà d'ell.

Quan el bou d'un el bou d'altre ferirà, que

en mor, es vendrà el bou viu, i es partiran el preu, i també la bèstia morta serà partida.

Si era sabut que el bou cornava d'ahir i d'abans d'ahir, i el seu senyor no l'ha enclòs, ell cuidarà rescabalar bou per bou, i la bèstia morta serà seva.

Quan un home bou o xai furtarà, que ell l'hagi mort o venut, cinc caps de l'arment pagarà per bou, i quatre caps de l'ovellar, per xai.

Si el lladre és collit en invasió nocturna, i hom el fereix, que en mor, no serà hom reu de sangs. Si, però, era sol alt damunt seu, reu de sangs serà ell.

Si el lladre no té res seu, en havent ell de rescabalar, serà venut, perquè hom es rescabali del furt seu.

Si és atrapat, en sa mà, furt de bou o d'ase o d'ovella, encara vius, el doble pagarà.

Quan hom fa fogueres al camp o a la vinya, i avia el foc que es cali al camp d'altri, del bo de son camp, o del bo de sa vinya rescabalarà.

Si el foc sortirà, perquè ha trobat esbarzers, i es cala a unes garberes, o al tros per segar,

o a tot el camp, l'incendiador pagarà el cremat.

Quan hom confiarà a son company argent o joies en custòdia, i és robat això de la casa de l'home, si el lladre és trobat, ell restituirà el doble.

Si el lladre no és trobat, el senyor de la casa s'atansarà als déus, com no ha allargat ell la mà a pertinença de son company.

A cada defraudació — sia bou, ase, o ovella, sia una vestidura, o qualsevulla cosa perduda de la qual es dirà : Cert, és això!, — anirà als déus la causa de tots dos; i aquell a qui els déus faran culpable, restituirà el doble a son company.

Quan a son proïsme hom encomanarà en guarda ase o bou o ovella — qualsevulla bèstia — i aquesta mor, o és fracturada, o és enduta sense que ningú ho hagi vist, jurament de Jahvè hi haurà entre ells dos, com no allargà ell la mà a pertinença de son company. Així estarà en paus amb qui n'és senyor, i no haurà de rescabalar.

Si, però, ella hi és estat robada, ell restituirà a qui n'és senyor.

Si ella és estat trossejada, la portarà en testimoni, i no ha de rescabalar pel trossejament.

Quan hom la demanarà de son company, i ella s'haurà desgraciat o morirà : si el qui n'és senyor no era amb ell, ell ha de rescabalar. Si el que n'és senyor era amb ell, no ha de rescabalar. Si n'era llogater, entra en el sou d'ell.

Quan un hom seduirà una donzella, i, no essent desposada, dormirà amb ella, caldrà ell comprar-la per muller seva.

Si el pare d'ella es negarà a donar-la-hi, aitant d'argent pesarà ell com és el preu d'una donzella.

LEGISLACIÓ MORAL

[xxii : 18 — xxiii : 9]

Fetillera no deixaràs viure.

Tot aquell qui amb bèstia jaurà, de mort morirà.

Qui immolarà a les ídoles, i no únicament a Jahvè, serà anatema.

Ton hoste no oprimiràs ni afligiràs, car hostes fóreu vosaltres en terra d'Egipte.

Vídua ni orfe no vexareu. Si tu l'oprimeixes, i ell a mi clama, cert, jo escoltaré la seva clamor, i s'abrandarà la meva ira, i us occiré a glavi, i seran vídues vostres mullers, i orfes vostres fills.

Si argent bestrauràs a un del meu poble,

— al pobre que és amb tu —, no seràs per a ell així com un exactor; no posareu usura damunt ell.

Si prens en penyora el mantell de ton proïsme, abans de pondre's el sol l'hi tornaràs. Car això és son cobertor; ell és l'única vestidura de sa pell. Si no, amb què s'ajaurà ell? Cert, ell clamarà a mi, i jo l'escoltaré, car jo só misericordiós.

Déu no flastomaràs, ni els caps de ton poble no maleiràs.

El vessar de ta era, ni el llagrimejar de ton cup, no endarreriràs.

El primogènit de tos fills em donaràs.

Igualment faràs de ton bou i de ta ovella: set dies serà ell amb sa mare i el dia vuitè me'l donaràs.

Homes de santedat heu d'ésser per a mi; per açò, carn trossejada en el camp no menjareu : als vostres cans la gitareu.

No escamparàs enraonia falsa. No posaràs la teva mà amb la de qui no és en dret, deposant testimoni en fals.

No iràs per mal darrera la multitud ni dins

un procés no respondràs torçant-te a la majoria per fer un tort.

No afavoriràs el pobre en un juí seu.

Quan toparàs errant el bou de ton enemic, o l'ase, dret a ell el tornaràs.

Quan veuràs l'ase de ton enemic aclofat dejús sa càrrega, en cap manera l'abandonaràs: cuidaràs tu descarregar-lo amb son amo.

No decantaràs en son plet el dret de ton pobre.

De causa falsa t'allunyaràs : innocent ni just tu no occiràs. Cert, no justificaré jo l'inic.

Suborn no pendràs, car suborn cega els qui hi veuen, i traboca les paraules dels justos.

L'hoste no afligiràs, car vosaltres sabeu prou l'ànima de l'hoste, puix que hostes fóreu en terra d'Egipte.

INSTITUCIONS SABÀTIQUES

[XXIII : 10 — 13]

Sis anys sembraràs la teva terra, i en collirà els esplets; mes el setè la deixaràs vagar; la lliuraràs, que hi mengin els pobres de ton poble; i la sobra llur se la menjarà la bèstia del camp. Així faràs amb la vinya, amb ton oliverar.

Sis dies faràs la teva tasca, i el dia setè reposaràs : per ço que reposi el teu bou i el teu ase, i perquè el fill de ta serventa i l'hoste respirin.

. A tot açò que us he dit posareu aguait. Del nom dels déus estrangers no fareu esment : no serà ell oït de ta boca.

ELS TRES ROMIATGES

[XXIII : 14 — 19]

TRES voltes l'any em faràs romiatge:

El ROMIATGE DELS ALISOS observaràs. Set dies menjaràs pa alís, segons que és comandat per als temps del mes de les espigues, perquè dins ell sortires de l'Egipte, i no us presentareu a ma faç, amb la mà buida.

I el ROMIATGE DE LES MESSES : la de les primeries de ton conreu, de ço que hauràs sembrat en el camp.

I el ROMIATGE DE LES COLLITES : en cloure l'any, en aplegar tu els teus treballs del camp.

Així tres voltes l'any tot baró teu apareixerà a la faç de Jahvè Sobirà.

* * *

No sacrificaràs amb llevat la sang de ma víctima, ni farà nit el greix de ma festa fins al matí.

La flor, les primícies de ton camp, portaràs tu a la casa de Jahvè ton Déu.

No couràs el cabrit amb la llet de sa mare.

CLOSA EXHORTATÒRIA

[XXIII : 20 — 33]

VET aquí, jo enviaré un àngel a ta faç, per tal que et guardi ell en el camí, i et dugui al lloc que t'he aparellat. Observa davant ell, i escolta la seva veu : no sies rebec amb ell, car no perdonarà ell aquest pecat vostre, puix que el meu nom és en ell. Car, si escoltes bé la seva veu, i fas tot ço que parlaré, seré enemic de tos enemics, i afligiré els qui t'afligiran. Cert, irà l'àngel meu a la teva faç, i et durà a l'amorreu, i a l'heteu, i al ferezeu, i al canaaneu, i a l'heveu, i al jebuseu; els quals jo atuiré.

No adoraràs els déus llurs ni els honraràs, ni estrafaràs ninguna de les obres llurs; ans tu, cert,

els destruiràs, rompràs a miques les esteles llurs. Vosaltres honorareu Jahvè, Déu vostre, i jo beneïré el vostre pa i la vostra aigua, i allunyaré la malaltia de dins teu. No hi haurà orbada ni erma dins ta terra, i el nombre de tos dies emplenaré.

Ma paüra enviaré a ta faç, i esbullaré tots els pobles, als quals tu iràs, i posaré d'espatlles a tu tots els teus enemics. Jo enviaré la vespa al davant teu, i ella escamparà de ta faç l'heveu, el canaaneu i l'heteu.

No els gitaré de ta faç dins un sol any, no fos que la terra tornés erma, i les feres del camp es multipliquessin sobre tu. A poc a poc els gitaré de ta faç, fins tu augmentar i posseir la terra. I estendré ta contrada : de la Mar Roja fins a la mar dels filisteus, i del desert fins al riu. Car, a vostra mà lliuraré els habitants de la terra, per ço que els foragitis de ta faç. No clouràs pacte amb ells ni amb els déus llurs. No habitaran ells en terra teva, no fos que ells et fessin pecar contra mi, si servies els déus llurs : cert, això fóra per a tu un parany.»

EL PACTE AMB JAHVÈ

[XXIV : 1 — 11]

ENCARA açò digué Ell a Moisès:—

«Puja tu dret Jahvè, amb Aaró, Nadab i Abiú, i amb setanta dels prohoms d'Israel. I adorareu de lluny. Mes tan sols Moisès s'atansarà a Jahvè; ells no s'atansaran, ni el poble no pujarà amb ell.»

Anà Moisès, i recontà al poble totes les paraules de Jahvè i tots els ordenaments.

I tot el poble respongué a una veu, i digueren:—

«Totes les paraules que Jahvè ha parlat, farem.»

I escrigué Moisès totes les paraules de Jahvè.

Després, es llevà dejorn, i aixecà un altar davall la muntanya, i dotze fites per a les dotze tribus d'Israel.

Acabat, trameté els joves dels fills d'Israel, i oferiren holocausts, i immolaren vedells, víctimes de pacificació, a Jahvè. I prengué Moisès la meitat de la sang, i la posà dins les griales, i aspergí l'altra meitat de la sang damunt l'altar.

Aleshores prengué el Llibre del pacte, i el llegí a oïdes del poble. I digueren:—

«Tot açò que Jahvè ha parlat farem i escoltarem.»

Llavors prengué Moisès la sang, i l'aspergí sobre el poble, i digué:—

«Vet aquí la sang del pacte que, amb totes aquestes paraules, Jahvè ha clos amb vosaltres.»

I pujà Moisès amb Aaró, Nadab i Abiú, i els setanta d'entre els prohoms d'Israel.

I veieren el Déu d'Israel. I el davall de sos peus era així com un treballat de rajola de safir, com el mateix cel quan ell és ben serè.

Emperò als nobles dels fills d'Israel no allargà Ell sa mà. Solament ells veieren Déu, i menjaren i begueren.

LES TAULES DE LA LLEI

[XXIV : 12 — 18]

Això digué Jahvè a Moisès:—

«Pujaràs devés mi a la muntanya, i allà t'estaràs, i et donaré les taules de pedra: la llei i l'ordenament que jo mateix he escrit per ço que els instrueixin.»

S'alçà Moisès, amb Josuè son ministre, i pujà Moisès a la muntanya de Déu.

I ell havia dit als prohoms:—

«Espereu-nos aquí, fins que tornem a vosaltres. Vet aquí : Aaró i Hur són amb vosaltres. Qui qüestions haurà, a ells s'atansarà.»

I pujà Moisès a la muntanya, i el núvol cobrí

la muntanya : la glòria de Jahvè reposava dalt a la muntanya del Sinaí.

Sis dies el cobrí el núvol. I, el setè dia, Ell cridà Moisès, d'en mig del núvol.

La faisó de la glòria de Jahvè era als ulls dels fills d'Israel així com un foc abrusador dalt al pic del munt.

Entrà Moisès en mig del núvol, i pujà a la muntanya. I fou Moisès dalt a la muntanya quaranta dies i quaranta nits.

LA CASA DE DÉU

EL TABERNACLE

[xxv : 1 — 22]

Parlà Jahvè a Moisès, dient:—

«Parla als fills d'Israel que recullin una lleuda per a mi : de tot home, a qui son cor farà volenteròs, preneu-ne la meva lleuda.

I aquesta és la lleuda que pendreu de cadascú d'ells : or i argent i coure; i porpra blava i grana, i verm-carmesí i bissus, i pèl de cabra; i pells de moltons roges i pells de delfins, i fusta d'acàcia. I oli per al lluminar, i bàlsams per a l'oli de la unció i per a l'encens d'olors bones. I pedres d'ònix i pedres precioses per a l'efod i el pectoral.

I em faran un santuari per ço que jo habiti

en mig d'ells. Just com ço que jo et mostraré, — segons la semblança del Tabernacle i la semblança de tots sos atuells —, talment així el fareu.

Fareu una arca de fusta d'acàcia, de dues colzades i mitja la llargària, d'una colzada i mitja l'amplària, i d'una colzada i mitja l'alçària. I la revestiràs d'or pur : de dins i de fora la revestiràs. Damunt ella, al volt, hi faràs un viu d'or.

I faràs fondre, per a ella, quatre anelles d'or, i les posaràs a sos quatre peus : dues anelles a l'un costat, i dues anelles a l'altre costat.

I faràs unes barres de fusta d'acàcia, i les revestiràs d'or. I passaràs les barres dins les anelles del costat de l'arca, per portar-hi l'arca. Dins les anelles de l'arca seran les barres : no es llevaran d'ella.

I posaràs a dins l'arca el Testimoni que jo et donaré.

I faràs una claustra d'or pur, de dues colzades i mitja la seva llargària, i d'una colzada i mitja la seva amplària.

I faràs dos querubins d'or : d'or batedís els

faràs, i els posaràs als dos extrems de la claustra. I posaràs l'un querubí a l'un cap d'ençà, i l'altre querubí a l'altre cap d'enllà : a la claustra, doncs, a sos dos caps posaràs els querubins. I seran els querubins estesos d'ales, part damunt, protegint la claustra amb les ales llurs. I les cares llurs, la una devés l'altra : devés la claustra miraran les cares dels querubins.

I posaràs la claustra a l'arca, part damunt; i posaràs dins de l'arca el Testimoni que jo et donaré.

I allí convindré amb tu : damunt estant de la claustra, entre els dos querubins que hi haurà a l'arca del Testimoni, allí és on et parlaré tot ço que t'he d'ordenar per als fills d'Israel.»

LA TAULA SAGRADA

[xxv : 23 — 30]

I faràs una taula de fusta d'acàcia, de dues colzades de llarg, d'una colzada d'ample, i d'una colzada i mitja d'alt. I la revestiràs d'or pur; i, a l'entorn seu, hi faràs un viu d'or. Tot al volt, hi faràs una franja ampla d'un pam, i faràs al volt un altre viu d'or sobre aquesta franja.

I hi faràs també quatre anelles d'or, i posaràs les anelles als quatre angles de sos quatre peus. Junt a la franja, hi haurà les anelles, on seran meses les barres de portar la taula.

I faràs les barres de fusta d'acàcia, i les revestiràs d'or; amb elles serà portada la taula.

I faràs ses plates i ses navetes, les fiales i sos veires, amb què s'ha de ministrar la libació. D'or pur els faràs.

I posaràs damunt la taula el pa de proposició, a ma faç tostemps.»

EL CANELOBRE

[XXV : 31 — 40]

I faràs un canelobre d'or pur : batedís faràs tu el canelobre; el peu, el tronc, els calzes — botó i corol·la — seran d'una peça amb ell.

Sis canelles sortiran dels seus costats : tres canelles de l'un costat del canelobre, i tres canelles de l'altre costat del canelobre.

Tres calzes a faisó de flor d'ametller — botó i corol·la — hi haurà a la una canella, i tres calzes a faisó de flor d'ametller — botó i corol·la — a l'altra canella : i talment així, en les sis canelles que sortiran del canelobre.

I en el canelobre mateix, hi haurà quatre calzes, a faisó de flor d'ametller — botó i co-

rol·la — : un botó davall dues de ses canelles, un altre botó davall dues altres de ses canelles, i un altre botó davall les altres dues de ses canelles; just, doncs, a l'indret d'on surten les sis canelles del canelobre.

Botons i canelles seran d'una peça amb ell: tot ell batedís, d'una sola peça, i or pur.

I hi faràs set gresols; i hi pujaràs els gresols, que il·luminin l'espai de davant seu.

I les esmocadores i els braserets seran d'or pur. Un talent d'or pur ha de pujar ell amb totes aquestes eines.

I cuidaràs fer-ho segons l'exemplar llur que se t'és mostrat ara a la muntanya.»

LA TENDA DEL TESTIMONI

[XXVI : 1 — 30]

I faràs el Tabernacle amb deu cortines : de bissus retort i de porpra blava i grana i verm-carmesí, les faràs amb querubins, — obra de mestre.

La llargària de la una cortina serà de vint-i-vuit colzades; l'amplària, de quatre colzades. Així la una cortina; i una sola serà la mida de totes les cortines. Cinc cortines s'ajustaran la una amb la del seu costat. Així mateix, la una amb la del seu costat, s'ajustaran les altres cinc cortines.

I faràs lligams de porpra blava a la randa de la una cortina que és a l'extrem de l'un grup; i igualment faràs a la randa de la cortina extrema de l'altre grup.

Cinquanta bagues faràs a l'extrem de l'un aplec de cortines, i cinquanta bagues faràs a l'extrem de l'altre aplec de cortines, avinents les bagues la una a la del seu davant.

I faràs cinquanta gafets d'or, i junyiràs les cortines la una amb l'altra amb els gafets, per ço que sia un el Tabernacle.

I faràs per a la tenda del Tabernacle cortines de pèl de cabra : d'onze cortines la faràs.

La llargària de la una cortina serà de trenta colzades, i l'amplària serà de quatre colzades: així serà la una cortina, i una sola serà la mida de les onze cortines.

I junyiràs cinc cortines de la una banda, i sis cortines de l'altra banda; doblaràs, emperò, la sisena cortina a la cara del davant de la tenda.

I faràs cinquanta bagues a la randa de la una cortina que hi haurà a l'extrem de l'un grup, i cinquanta bagues a la randa de la cortina extrema de l'altre grup.

I faràs cinquanta sivelles de coure, i entraràs les sivelles a les bagues i junyiràs la tenda, que sigui ella una.

I el sobrant que restarà de les cortines de la tenda — la meitat de la cortina sobrera — restarà part darrera del Tabernacle. I la colzada de la una banda i la colzada de l'altra banda que sobrarà de la llargària de les cortines de la tenda —, aquest sobrant serà estès als costats del Tabernacle, a banda i banda, per tal de cobrir-lo.

Encara faràs a la tenda un cobertor de pells de moltó roges, i un altre cobertor, part d'amunt, de pells de delfins.

I faràs les posts dretes del Tabernacle de fusta d'acàcia; de deu colzades serà la llargària de la post, i d'una colzada i mitja l'amplària: així la una post. Dos espigons tindrà cada post, encarats l'un amb l'altre. I així faràs totes les posts del Tabernacle. De les posts del Tabernacle, vint posts seran de cara al Negueb, devés migjorn.

I faràs quaranta peus d'argent davall les vint posts : dos peus davall la una post per als dos espigons, i dos peus per als dos espigons davall l'altra post. I a l'altre costat del Tabernacle, a la banda de tramuntana, vint posts

més; amb llurs quaranta peus d'argent : dos peus davall la una post, i dos peus davall l'altra post. I per a l'altre costat del Tabernacle, a ponent, faràs sis posts.

I faràs dues posts per als angles del Tabernacle, part darrera. I seran aparionades part davall, i igualment seran aparionades part d'amunt, devés la primera anella. Així serà de les dues posts que hi ha als dos angles. Seran, doncs, vuit aquestes posts, amb llurs peus d'argent, que són setze peus : dos peus davall la una post, i dos peus davall l'altra post.

I faràs cinc travessers de fusta d'acàcia per a les posts de l'un costat del Tabernacle, i cinc altres travessers per a les posts de l'altre costat del Tabernacle; i cinc travessers més per a les posts del Tabernacle de la banda de ponent. I la travessa mitgera passarà pel mig de les posts de cap a cap. I revestiràs d'or les posts. I faràs d'or les anelles llurs per on han de passar les barres; i les barres, també les revestiràs d'or.

I dreçaràs el Tabernacle segons el patró que se t'és mostrat a la muntanya.»

EL SANT-DELS-SANTS

[XXVI : 31 — 37]

I faràs un vel de porpra blava i grana, i de verm-carmesí i bissus retort; d'obra de mestre el faràs fer, amb querubins. I el posaràs damunt quatre columnes d'acàcia revestides d'or, amb els capitells d'or, i damunt quatre peus d'argent. I posaràs el vel davall els gafets; i allí, part de dins el vel, entraràs l'arca del Testimoni; i el vel us farà de partió entre el Sant i el Sant-dels-sants.

I posaràs la claustra damunt l'arca del Testimoni, dins el Sant-dels-sants.

I posaràs la taula part enfora del vel; i el canelobre, davant la taula, al costat del Taber-

nacle, a migjorn. Emperò posaràs la taula devés tramuntana.

A l'entrada de la tenda, hi faràs una cortina de porpra blava i grana, i de verm-carmesí i bissus retort : obra de brodador.

I faràs per a aquesta cortina cinc columnes d'acàcia, i les revestiràs d'or; i els capitells seran també d'or; i fondràs per a elles cinc peus de coure.»

L'ALTAR DE L'HOLOCAUST

[XXVII : 1 — 8]

I faràs un altar de fusta d'acàcia, de cinc colzades de llarg, i de cinc colzades d'ample, — l'altar, doncs, serà quadrangular —, i de tres colzades alt.

I faràs els corns a sos quatre angles, i sos corns seran d'una peça amb ell. I el revestiràs de coure.

I faràs fer les bassioles per desgreixar-lo, i les pales i els veires i els garfis i els braserets; i tots aquests atuells, els faràs igualment de coure.

I hi faràs un crivell, obra de malla de coure; i a la malla hi faràs quatre anelles de coure als quatre caps. I el posaràs davall la coronisa

de l'altar, fent que entri la malla fins a mitjan altar.

I faràs barres per a l'altar, — barres de fusta d'acàcia —, i les revestiràs de coure. I les barres entraran a les anelles; i seran les barres als dos costats de l'altar, per a quan hagin de portar-lo.

El faràs buit, de posts; segons que se t'és mostrat a la muntanya, així el faràs.»

L'ATRI

[XXVII : 9 — 19]

I així faràs tu l'atri del Tabernacle : a la cara del Negueb, a migjorn, les cortines de l'atri seran de bissus retort, de cent colzades llarg a la una banda. I ses vint columnes i els vint sòcols seran de coure; i els capitells de les columnes i ses garlandes, d'argent.

I així mateix a la banda nord, al llarg, les cortines seran de cent colzades de llargària, amb les vint columnes i els vint sòcols de coure; i els capitells de les columnes i les garlandes seran d'argent.

I a l'amplada de l'atri, a la banda de ponent, les cortines seran de cinquanta colzades, amb les deu columnes i els deu sòcols llurs.

I a l'amplada de l'atri, a la banda de llevant, a sol-ixent, seran de cinquanta colzades : quinze colzades de cortina hi haurà a la una banda, amb tres columnes i amb tres sòcols. I quinze colzades de cortina a l'altra banda, amb tres columnes i tres sòcols.

I a la porta de l'atri, hi haurà un tapís de vint colzades, de porpra blava i grana i vermcarmesí i bissus retort, — obra de brodador —, amb quatre columnes i quatre sòcols.

Totes les columnes de l'atri, entorn, seran engarlandades d'argent, i els capitells llurs també d'argent; mes els sòcols, de coure.

La llargària de l'atri serà de cent colzades; l'amplària, de cinquanta colzades per banda; i l'alçària, de cinc colzades; de bissus retort; i els sòcols seran de coure.

Tots els atuells del Tabernacle, — de tot el seu servei —, i totes ses estaques, i totes les estaques de l'atri, seran de coure.»

L'ALIMÀRIA

[XXVII : 20 — 21]

Encara açò comandaràs als fills d'Israel: que et portin oli pur, d'oliva trinxada per al canelobre, que adrecin les llànties constantment.

A la tenda del Santuari, part en fora del vel que hi haurà davant el Testimoni, el cuidarà Aaró amb sos fills, de la vespra fins al matí, a la faç de Jahvè : estatut perpetual és açò en les gèneres llurs, per als fills d'Israel.»

ELS ORNAMENTS PONTIFICALS

[XXVIII : 1 — 6]

I tu, atansa't Aaró, germà teu, i sos fills amb ell, d'en mig dels fills d'Israel, per ço que ell, Aaró, — amb Nadab i Abiu, Eleazar i Itamar, fills d'Aaró —, exerceixin davant meu el sacerdoci.

I faràs vestidures de santedat per a Aaró, ton germà, per a glòria i ornament. I parlaràs tu a tots els sapients de cor, els quals jo he omplert d'esperit de saviesa, que facin les vestidures d'Aaró, per consagrar-lo, per ço que exerceixi el sacerdoci davant meu.

I aquestes són les vestidures que faran : un pectoral, un efod, un pal·li, una gonella viada, una tiara i un cenyidor.

I així faran ells les vestidures santes per a Aaró ton germà, i per a sos fills, per ço que em ministrin de sacerdots : pendran or, i porpra blava i grana, i verm-carmesí i bissus retort.»

L'EFOD

[XXVIII : 7 — 14]

I faran l'efod d'or, de porpra blava i grana, verm-carmesí i bissus retort — obra de mestre.

Als dos extrems tindrà ell, junyidores, dues muscleres, que l'ajustin. I el lligam que damunt seu el cenyirà, serà d'una peça amb ell, i del mateix treballat : d'or, de porpra blava i grana, verm-carmesí i bissus retort.

I pendràs dues pedres d'ònix i hi entallaràs al damunt els noms dels fills d'Israel. Sis dels noms, damunt la una pedra; els altres sis noms, damunt l'altra pedra : per l'ordre de les generacions llurs. Obra d'entallador de pedra,

de gravador de segells, cisellaràs les dues pedres amb els noms dels fills d'Israel. I les encastaràs amb un entrellaçat de fils d'or. I posaràs les dues pedres a les muscleres de l'efod, de pedres de remembrança per als fills d'Israel. Així Aaró portarà els noms llurs, a la faç de Jahvè, a les dues muscleres, per remembrança.

I faràs encastaments d'or. Encara dues cadenes d'or fi, — trenades les faràs, obra de cordoner —; i posaràs les cadenes trenades als encastaments.»

EL PECTORAL

[XXVIII : 15 — 30]

I faràs fer el pectoral del juí — obra de mestre. Així com l'obra de l'efod el faràs : d'or, de porpra blava i grana, i de verm-carmesí, i bissus retort el faràs.

Quadrat serà ell, i en doble : d'un pam de llargària i d'un pam d'amplària. I l'ompliràs d'encastaments de pedreria, en quatre rengs de pedres.

L'un reng, un sàrdic, un topazi i una maragda : aquest és el primer reng.

El segon reng, un robí, un safir i un diamant.

El tercer reng, un jacint, una àgata, i una ametista.

El quart reng, un tarsis, un ònix i un jaspi.

I seran encastades amb fil d'or, en col·locar-les. Les pedres seran segons els noms dels fills d'Israel : dotze; segons els noms llurs, en gravadura de segell, cada una amb el seu nom, elles seran segons les dotze tribus.

I faràs per al pectoral cadenetes d'or fi, a faisó de trena.

Demés, faràs sobre el pectoral dues anelles d'or; i posaràs les dues anelles als dos extrems del pectoral. I posaràs les dues trenes d'or a les dues anelles d'aquests extrems del pectoral. I els dos extrems de les dues trenes, els cordaràs als dos encastos; i els cordaràs igualment a les muscleres de l'efod, a la banda del davant.

I faràs dues altres anelles d'or, i les posaràs als dos extrems del pectoral, a la vora que toca l'efod, part de dins.

I faràs dues anelles d'or, i les posaràs al capdavall de les dues muscleres de l'efod, a la banda del davant, al lloc de sa juntura, part damunt del lligam de l'efod.

I el pectoral, per ses anelles, es lligarà a les anelles de l'efod amb una cinta de porpra blava,

de manera que ell es servi damunt el lligam de l'efod, i el pectoral no s'enretiri de l'efod. Així Aaró portarà els noms dels fills d'Israel en el pectoral del juí, sobre son cor, en entrar ell al Santuari, en remembrança eterna a la faç de Jahvè.

I posaràs dins el pectoral del juí els urim i els tummim, i seran sobre el cor d'Aaró en entrar ell a la faç de Jahvè. I portarà Aaró el juí dels fills d'Israel, sobre el seu cor, a la faç de Jahvè, perpetualment.»

EL MANTELL

[xxviii : 31 — 35]

I faràs el mantell de l'efod, tot ell de porpra blava. I al mig, hi haurà l'obertura per a entrar el cap : al volt de sa obertura hi haurà — obra de teixidor — una franja : així com la gola d'un osberg tindrà ell, que no s'esquinci. I al capdavall, al volt de la randa, hi faràs tot de magranes de porpra blava i grana, i verm-carmesí, amb campanetes d'or entremig, a l'entorn : una campaneta d'or i una magrana, una campaneta d'or i una magrana, tot voltant, a la randa jussana del mantell. I el revestirà Aaró per ministrar, perquè s'oeixi sa remor en entrar ell al Santuari — a la faç de Jahvè —, i en sortir-ne ell. I així no morirà.»

LA DIADEMA

[XXVIII : 36 — 39]

I faràs una llanda d'or fi, i sobre ella, — entalladura de segell —, açò hi gravaràs:

«Consagrat a Jahvè.»

I la fermaràs amb cordó de porpra blava al damunt de la tiara : a la banda davantera de la tiara serà ella. I ella serà sobre el front d'Aaró, i així portarà Aaró els traspassaments dels fills d'Israel en les coses santes, en tots els sants donatius, que hauran ells consagrat. Ella, doncs, serà sobre el teu front perpetualment, per ço que els faci ella acceptes a la faç de Jahvè.

I teixiràs, viada, la gonella de bissus; i faràs una tiara de bissus; i un cenyidor faràs — obra de brodador.»

LES VESTIDURES SACERDOTALS

[XXVIII : 40 — 43]

TAMBÉ per als fills d'Aaró faràs gonelles, i els faràs cenyidors; i mitres els faràs per a glòria i ornament.

I els faràs revestir — Aaró, ton germà, i sos fills amb ell —, i els ungiràs, i els ompliràs les mans i els consagraràs, per ço que m'oficiïn de sacerdots.

I els faràs calçons de lli, per tal de cobrir la carn de sa nuor : de les cuixes fins als lloms seran ells. I seran sobre Aaró i sobre sos fills, en entrar ells a la tenda del Testimoni, i en atansar-se ells a l'altar a oficiar dins el Santuari, per ço que no portin ninguna culpa i morin : estatut és això perpetual, per a ell i per als de darrera ell.»

RITUAL DE CONSAGRACIÓ

L'UNGIMENT

[XXIX : 1 — 9]

AQUESTA és la cosa que els faràs per ço que els consagris sacerdots meus : pendràs un vedell, — un novençà de l'arment —, i dos moltons, sense màcula. I pa alís, i coques alises amassades amb oli, i crespells alisos amanits amb oli; de flor de farina de blat açò faràs. I ho posaràs dins un canastró, i ho presentaràs dins el canastró, junt amb el vedell i els dos moltons.

Després, faràs atansar Aaró i sos fills a la porta de la tenda del Testimoni, i els lavaràs amb l'aigua. I pendràs les vestidures, i revestiràs a Aaró la gonella, el pal·li de l'efod, i l'efod

i el pectoral, i el cenyiràs amb el cinyell de l'efod. I posaràs la tiara damunt son cap, i posaràs la diadema santa damunt la tiara.

I pendràs l'oli de la unció, i l'escamparàs sobre son cap; i així l'hauràs ungit.

I faràs atansar sos fills, i els faràs revestir la gonella. I els cenyiràs el cíngol, — a Aaró i als seus fills —, i els posaràs les mitres. I serà per a ells un sacerdoci segons estatut perpetual.»

ELS TRES SACRIFICIS

[xxix : 10 — 30]

QUAN hauràs emplenades la mà d'Aaró i la mà de sos fills, aleshores oferiràs el vedell davant la tenda del Testimoni : Aaró i sos fills imposaran les mans sobre el cap del vedell.

I degollaràs el vedell a la faç de Jahvè, a la porta de la tenda del Testimoni.

Llavors pendràs sang del vedell, i en posaràs amb el dit als corns de l'altar. La resta de la sang, l'escamparàs ran de l'altar. I pendràs tot el greix que cobreix l'entramena, i el lòbul gros del fetge, i els dos ronyons i el greix de llur damunt, i ho faràs pujar en fum a l'altar. Mes,

la carn del vedell, amb la pell i la femta, la cremaràs al foc, enfora del campament.

I això és fer un sacrifici per pecat.

Acabat, pendràs l'un moltó, i Aaró i sos fills imposaran les mans sobre el cap del moltó. I degollaràs el moltó, i pendràs de sa sang, i aspergiràs en gir damunt l'altar. I tallaràs el moltó a peces, i rentaràs la seva entramena i els peus, i ho posaràs sobre sos trossos i sobre son cap. I faràs pujar en fum tot el moltó damunt l'altar.

Això serà un holocaust per a Jahvè : olor de suavitat, comunió amb Jahvè.

Després, pendràs l'altre moltó, i Aaró i sos fills posaran les mans sobre el cap del moltó. I degollaràs el moltó, i pendràs de sa sang, i en posaràs al tendrum de l'orella dreta d'Aaró, i al tendrum de l'orella dreta de sos fills, al polze de la mà dreta llur, i al polze llur del peu dret, i espargiràs en gir damunt l'altar la resta de la sang.

I pendràs de la sang que hi ha damunt l'altar, i de l'oli de la unció, i aspergiràs sobre Aaró i sobre sos vestits, i sobre sos fills i sobre els ves-

tits de sos fills amb ell : així seran cosa santa ell i les seves vestidures, i sos fills i les vestidures de sos fills amb ell.

I pendràs el greix del moltó : el greix de la cua, i el greix que cobreix l'entramena, i el lòbul gros del fetge, i els dos ronyons, amb el greix del damunt, i la cuixa dreta, — car, moltó és ell d'iniciacions —, i una çoca de pa, i una fogassa feta amb oli, i un crespell, de la cistella dels alisos que hi ha a la faç de Jahvè. I posaràs tot això sobre el palmell d'Aaró i sobre el palmell de sos fills, i ho brandaràs d'ofrena a Jahvè.

I ho pendràs de la mà llur, i ho faràs pujar en fum damunt l'altar, sobre holocaust, en olor de suavitat, a la faç de Jahvè : això és comunió amb Jahvè.

I pendràs el pit del moltó de les iniciacions que fou sacrificat per a Aaró, i el brandaràs d'ofrena a la faç de Jahvè, i això serà de porció per a tu.

I del moltó de les iniciacions, — del sacrificat per a Aaró i per als seus fills —, declararàs ésser cosa sagrada : el pit del brandament,

i la cuixa de la lleuda que fou brandada i lleudada.

I serà això per a Aaró i per a sos fills, segons estatut eternal, de part dels fills d'Israel. Car, lleuda és això, i lleuda serà, de part dels fills d'Israel, de llurs sacrificis de pacificació : ell és així com una lleuda d'ells per a Jahvè.

I les vestidures santes, que ara són d'Aaró, seran dels seus fills després d'ell, per tal que amb elles siguin ungits, i per tal que amb elles s'emplenin les mans llurs. Set dies les vestirà aquell qui, d'entre els seus fills, serà el sacerdot en lloc seu : aquell qui vindrà a la tenda del Testimoni a oficiar dins el Santuari.»

L'ÀPAT SACRIFICIAL

[XXIX : 31 — 34]

I pendràs tu el moltó de les iniciacions, i couràs sa carn dins el lloc sant. I Aaró i sos fills sumiran la carn del moltó, amb el pa de dins la cistella, a la porta de la tenda del Testimoni : i sumiran aquelles coses amb què haurà estat feta l'expiació en emplenar la mà llur : en consagrar-los.

Home estrany no en menjarà, car cosa santa són.

I si al matí encara sobrés res de la carn de les iniciacions, ni del pa, cremaràs les sobres al foc : no serà menjat, car cosa santa és.»

SEPTENARI DE CONSAGRACIÓ

[XXIX : 35 — 37]

I per a Aaró i per a sos fills faràs això mateix, segons tot ço que t'he comandat : set dies emplenaràs la mà llur. I cada dia immolaràs un vedell per pecat, en expiació; i expiaràs per l'altar amb l'expiació que faràs damunt seu; i l'ungiràs per tal que el consagris.

Set dies expiaràs damunt l'altar, per consagrar-lo; així l'altar serà santíssim : tot aquell qui a l'altar tocarà, consagrat serà.»

HOLOCAUST PERPETUAL

[xxix : 38 — 46]

I això és ço que, per sengles dies, tostemps sacrificaràs damunt l'altar : dos anyells nats d'un any.

Sacrificaràs l'un anyell al matí, i sacrificaràs l'altre anyell entre les dues vespres.

Per a l'un anyell, oferiràs un delme de flor de farina amassada amb un quart d'hin d'oli verge; i una libació d'un quart d'hin de vi. L'altre anyell, l'immolaràs entre les dues vespres; quant a l'oblació i quant a la libació, faràs així com al matí. I això serà una olor de suavitat, comunió amb Jahvè, un holocaust perpetual per a les vostres gèneres, a la porta de la

tenda del Testimoni, a la faç de Jahvè : just allí on jo em manifestaré a vosaltres, parlant amb tu. Allí és on jo m'estaré per al fills d'Israel : ell és el lloc que serà santificat per la presència de la meva glòria.

Així santificaré jo la tenda del Testimoni i l'altar, i santificaré Aaró i sos fills per ço que m'oficiïn de sacerdots. I habitaré en mig dels fills d'Israel, i seré jo llur Déu. Així entendran que jo, Jahvè, Déu llur, só qui els duguí de la terra d'Egipte, per tal d'habitar jo en mig d'ells: Jo, Jahvè, Déu llur.»

L'ALTAR DE L'ENCENS

[xxx : 1 — 10]

I bastiràs un altar per cremar-hi encens : de fusta d'acàcia tu el faràs; una colzada de llargària tindrà ell, i una colzada d'amplària, — quadrangular, doncs —, i dues colzades d'alçària; els seus corns seran d'una peça amb ell.

I el revestiràs d'or fi : la seva ara i les seves parets del voltant i els seus corns. I hi faràs entorn una franja d'or.

I dues anses d'or hi faràs, davall la franja, als dos angles : als dos costats seus les posaràs, per ço que hi sien meses les barres amb les quals ell serà portat.

Les barres, les faràs de fusta d'acàcia, i les revestiràs d'or.

I el posaràs contra el vel que hi ha davant l'arca de la Llei, davant la claustra que hi ha sobre l'arca del Testimoni, allí on jo he de convenir amb tu. I Aaró cremarà sobre ell encens d'aromes : matí per matí, en amanir ell les llànties, el cremarà. I també en cremarà, en pujar Aaró les llànties entre les dues vespres : encensament perpetual hi haurà a la faç de Jahvè per a les vostres gèneres.

No hi posareu al damunt encens estrany, ni holocaust ni oblació; tampoc cap libació no escampareu damunt ell.

I Aaró, una volta a l'any, expiarà sobre sos corns : amb la sang dels sacrificis d'expiació, una volta a l'any expiarà damunt ell en les vostres gèneres. Cosa molt santa és ell per a Jahvè.»

LA LLEUDA DE JAHVÈ

[XXX : 11 — 16]

I parlà Jahvè a Moisès, dient:—

«Quan alçaràs la capitació dels fills d'Israel pel nombre llur, en recomptar-los, donarà cadascú a Jahvè el rescat de la seva ànima, per ço que, en fer el recompte, flagell no vingui en mig d'ells.

I això haurà de donar de lleuda a Jahvè tothom qui passarà pel recompte : la meitat d'un sicle, segons el sicle del Santuari, que és de vint òbols per sible : la meitat, doncs, d'un sicle és la lleuda de Jahvè.

Tothom qui passarà pel recompte — del nat de vint anys en amunt — donarà la lleuda a

Jahvè. Ni el ric haurà d'augmentar ni el pobre haurà de minvar de la meitat d'un sicle en donar la lleuda a Jahvè de rescat per les vostres ànimes.

I pendràs dels fills d'Israel l'argent de la redempció, i el donaràs per al servei de la tenda del Testimoni. I açò serà per als fills d'Israel de remembrança a la faç de Jahvè, per a la redempció de les ànimes vostres.»

LA GRIALA DE LES ABLUCIONS

[xxx : 17 — 21]

I parlà Jahvè a Moisès, dient: —

«Faràs una griala de coure, amb el peu de coure, per rentar-se. I la posaràs entre la tenda del Testimoni i l'altar, i hi metràs aigua. I Aaró i sos fills s'hi rentaran les mans i els peus: en entrar ells a la tenda del Testimoni es rentaran amb aigua, i així no moriran; i igualment faran ells en atansar-se a l'altar per oficiar i cremar encens de comunió amb Jahvè : es rentaran les mans i els peus, i així no moriran.

I això serà estatut perpetual per a ells, — per a ell i per a sa semença —, en les gèneres llurs.»

L'OLI DE LA UNCIÓ

[xxx : 22 — 33]

I parlà Jahvè a Moisès, dient: —

«Pren tu de les aromes cabdals : mirra llagrimant, cinc cents sicles; i cinamom d'olor, la meitat, ço és, dos cents cinquanta sicles; i canya aromàtica, dos cents cinquanta sicles; i quàssia, cinc cents sicles, — segons el sicle del Santuari —, i un hin d'oli d'oliva. Amb això es confegirà l'oli sant de la unció, el qual serà un ungüent de drogueria, obra d'especier. Aital serà l'oli sant de la unció.

I ungiràs amb ell la tenda del Testimoni, i l'arca de la Llei; i la taula amb tota sa vaixella, i el canelobre amb totes ses eines; i l'altar de

l'encens, i l'altar de l'holocaust i tots sos vasos, i la griala amb son peu. I els santificaràs, i seran cosa molt santa : tot aquell qui hi tocarà, santificat serà.

I ungiràs Aaró i sos fills, i els consagraràs, per tal que em facin de sacerdots.

I parlaràs als fills d'Israel, dient : 'Oli sant d'unció és això per a mi en les vostres gèneres. Sobre carn d'home ell no serà escampat, ni en composició no en fareu de semblant : sant és ell, i sant ha d'ésser per a vosaltres. Hom qui n'amanirà d'igual, ni qui en posarà damunt estrany, tallat serà dels de son poble.'»

L'ENCENS

[xxx : 34 — 38]

I digué Jahvè a Moisès:—

«Procura't aromes: estacté, clavell d'olor, i gàlban de bona flaire i encens candi; igual pes de la una cosa que de l'altra. I faràs amb això un perfum — una aroma d'enginy d'especier — mesclat amb sal : cosa pura, santa.

I en moldràs en pols, i en posaràs al davant de la Llei, dins la tenda del Testimoni, allí on jo convindré amb tu : cosa molt santa serà això per a vosaltres.

I de l'aroma que faràs, en sa composició, no en fareu per a vosaltres : cosa santa de Jahvè serà per a tu.

Hom qui en farà d'igual, ni tan sols per olorar, tallat serà dels del seu poble.»

ELS OBRERS DEL TABERNACLE

[XXXI : 1 — 11]

I parlà Jahvè a Moisès, dient:—

«Mira, he cridat pel nom Besaleel, fill d'Urí fill d'Hur, de la tribu de Judà, i l'he emplenat de l'esperit de Déu : que es mostra en saviesa i en enteniment i en ciència, i en tota llei de talent, per imaginar treballs d'orfebreria i d'argenteria i de coure, i en entallar pedres d'encast, i en entallar fusta : per executar tota mena de treballs.

I jo, vet aquí, li he donat Ooliab, fill d'Aquisamac, de la tribu de Dan; i he posat saviesa en l'esperit de tot sapient de cor, per tal que facin tot ço que t'he comandat : ço és, la tenda del

Testimoni, i l'arca de la Llei, amb la claustra que hi ha d'haver damunt ella, i tots els atuells de la tenda. I la taula amb tots els atuells, i el canelobre d'or fi amb totes ses eines, i l'altar de l'encens. I l'altar de l'holocaust amb tota sa vaixella, i la griala amb el seu peu. I les vestidures litúrgiques : les vestidures santes per a Aaró el sacerdot, i les vestidures de sos fills per a oficiar en el sacerdoci. I l'oli de la unció i l'encens de les aromes per al Santuari.

Segons tot ço que t'he comandat, ells ho faran.»

PRECEPTE SABÀTIC

[XXXI : 12 — 18]

I digué Jahvè a Moisès, diu:—

«Parles tu als fills d'Israel, i els dius: Una cosa : els meus sàbats observareu, car senyals són ells entre jo i vosaltres, per a vostres gèneres, per tal que hom entengui que jo só Jahvè, vostre santificador.

Guardareu el sàbat, el qual és sant per a vosaltres : qui el profanarà, de mort morirà. Sí, tot el qui dins ell farà treball, serà tallada l'ànima aquella d'en mig dels de son poble.

Sis dies hom farà treball, i el dia setè és sàbat, repòs consagrat a Jahvè : tot aquell qui el dia del sàbat treballarà, de mort morirà.

Guardaran els fills d'Israel el sàbat, fent celebrar ells el sàbat en les gèneres llurs : açò és un pacte a perpetuïtat.

Entre jo i els fills d'Israel, ell serà perpetualment un senyal : car, en sis dies féu Jahvè els cels i la terra, i el dia setè Ell reposà, i respirà.»

I en acabant de parlar amb ell a la muntanya del Sinaí, donà Ell a Moisès les dues taules de la Llei : taules de pedra, escrites pel mateix dit de Déu.

ISRAEL IDÒLATRA

EL VEDELL D'OR

[XXXII : 1 — 8]

VEIÉ el poble que massa trigava Moisès a davallar la muntanya, i s'acoblà el poble sobre Aaró, i li digueren:—

«Alça't, fes-nos un déu que vagi al davant nostre, car, a aquest Moisès — l'home que ens feia pujar de la terra d'Egipte — no sabem què li haurà esdevingut.»

I els digué Aaró:—

«Rompeu les arracades d'or de les orelles de les vostres mullers, dels vostres fills i de les vostres filles, i porteu-me-les.»

I tothom del poble rompé les arracades d'or de les orelles llurs, i les portaren a Aaró. I ho

prengué ell de la mà llur, i ho faisonà amb el cisell, i en va fer un vedell de fosa.

I cridaren:—

«Israel, aquest és el teu déu, el qui et feia pujar de la terra d'Egipte.»

Aaró, en veient açò, li edificà un altar al davant; i féu fer Aaró un pregó, dient:—

«Demà és dia de festa de Jahvè.»

L'endemà, doncs, es llevaren dejorn, i oferiren holocausts i presentaren hòsties de pacificació. I el poble s'assegué a menjar i a beure, i s'alçaren a jugar.

I parlà Jahvè a Moisès:—

«Vés, davalla, car s'és malmès aquest poble teu que tu feres pujar de la terra d'Egipte. Corrents s'han apartat de la via que els vaig assenyalar : ells s'han fet un vedell de fosa, i l'adoren, i li sacrifiquen, i diuen : Aquest és el teu déu, Israel, el qui et féu pujar de la terra d'Egipte.»

INTERCESSIÓ DE MOISÈS

[xxxii : 9 — 14]

Encara açò digué Jahvè a Moisès : — «He vist el poble aquest, i vet aquí, poble és de dura cerviu. Ara, doncs, deixa'm que s'abrandi la meva ira contra ells, i que ella els consumeixi; després jo et constituiré per a un poble gran.»

I Moisès així amorosia la faç de Jahvè, son Déu:—

«Per què, Jahvè, s'abrandarà la teva ira contra aquest poble teu, el qual tu feres sortir de la terra d'Egipte per virtut gran i per mà poderosa? Per què açò han de dir mai els egipcis : 'Per mal els ha fet sortir ell, per fer-los mo-

rir a les muntanyes, i esvair-los de la sobrefaç de la terra'? Torna de l'abrandament de ta ira; penedeix-te del puniment del teu poble; remembra Abraham, Isaac i Israel tos servents, als quals juraves per tu mateix, i així els parlaves : 'Jo multiplicaré vostra semença així com les esteles del cel, i tota la terra aquesta de la qual he dit : a vostra semença la donaré, la posseireu eternalment!'»

I es penedí Jahvè del mal que ell havia parlat de fer al seu poble.

LA DAVALLADA

[XXXII : 15 — 24]

MOISÈS girà, i davallà la muntanya.

I portava ell a la mà les dues taules de la Llei, — taules escrites de les dues cares : de la una banda i de l'altra eren escrites. Obra de Déu eren les taules : l'escrit era escrit de Déu, entallat sobre les taules.

Tot d'una oí Josuè el bruit i la clamor del poble, i digué a Moisès:—

«Crits de guerra dins el campament!»

Diu:—

«No és pas remor de crits de vencedors,
no és pas remor de xiscles de vençuts:
remor de cantadissa és ço que entenc.»

I açò succeí, segons que s'atansà ell al campament : que veié el vedell i les danses, i s'abrandà la ira de Moisès, i rebaté de ses mans les taules, i les trossejà al peu de la muntanya.

I prengué el vedell que s'havien ells fet, i el cremà al foc, i el molgué en polsina, i l'escampà sobre la faç de les aigües, i n'abeurà els fills d'Israel.

Després, digué Moisès a Aaró:—

«Què t'ha fet aquest poble, que hagis dut sobre ell gran pecat?»

I digué Aaró:—

«No s'abrandi la ira de missenyor! Tu saps el poble, que dret al mal és ell, i em digueren: 'Fes-nos un Déu que vingui al davant nostre, car a aquest, a Moisès — l'home que ens feia pujar de la terra d'Egipte — no sabem què li haurà esdevingut'. I els diguí jo : 'Els qui tinguin or que el rompin, i me'l donin!' I ells me'l donaren, i jo vaig metre'l al foc, i en sortí aquest vedell.»

SANCIÓ DIVINA

[XXXII : 25 — 29]

VEIÉ Moisès el poble que s'era desbridat, car l'havia desbridat Aaró per a goig de llurs enemics. I es plantà Moisès a la porta del campament, i digué:—

«Qui sigui de Jahvè, dret a mi!»

I tots els fills de Leví s'acoblaren devés ell.

Diu : «Així ha dit Jahvè, Déu d'Israel : poseu-vos tothom el glavi al costat, i passeu: feu el tomb de porta en porta pel campament, i occiu cadascú son germà, i cadascú son company, i cadascú son parent.»

Els fills de Leví feren segons Moisès havia

parlat. Aquell dia, caigueren del poble vora tres mil homes.

I digué Moisès:—

«Ompliu avui les vostres mans per a Jahvè, — car cadascú és estat contra son fill i contra son germà —, per ço que doni Ell avui sobre vosaltres la benedicció.»

NOVA INTERCESSIÓ DE MOISÈS

[xxxii : 30 — 35]

L'endemà açò succeïa, que digué Moisès al poble:—

«Vosaltres heu pecat d'un pecat gran : ara, doncs, jo pujaré dret a Jahvè. Tal vegada faré perdonar el pecat vostre.»

I tornà Moisès a Jahvè, diu:—

«Ah! aquest poble ha pecat d'un pecat gran: ell s'ha fet déus d'or! Ara, doncs, si perdonessis el pecat llur...! I si no és així, rau-me, precte, del llibre que tens escrit.»

Diu Jahvè a Moisès:—

«El qui ha pecat contra mi, ell és qui ha d'ésser ragut del meu llibre!

Ara, doncs, vés, i duu el poble devés on jo t'he parlat. Vet aquí : l'àngel meu irà al teu davant, i el dia de la meva visitació, jo puniré sobre ells el pecat llur.»

I Jahvè ferí el poble, per raó de la feta del vedell que Aaró havia forjat.

COMANDA DE PARTIR

[xxxiii : 1 — 4]

I parlà Jahvè a Moisès:—

«Vés, puja d'aquí — tu i el poble que has fet muntar de la terra d'Egipte — devés la terra que jurí a Abraham i a Isaac i a Jacob, dient: 'A la teva semença jo la donaré'. I jo enviaré l'àngel a ta faç, — i gitaré el canaaneu i l'amorreu, l'heteu i el farezeu, i l'heveu i el jebuseu —, devés la terra que regala llet i mel. Jo, cert, no pujaré en mig de tu, car poble ets de dura cerviu, i no fos que et devorés jo pel camí.»

Oí el poble aquesta paraula mala, i anaven capcots, i ningú es posà al damunt les seves gales.

LA TENDA PLEGADA

[XXXIII : 5 — 11]

I digué Jahvè a Moisès:—

«Digues als fills d'Israel : 'Poble de dura cerviu sou vosaltres : Un moment només que jo pugés en mig teu, t'acabaria! Ara, doncs, lleva les gales del damunt teu, i sabré ço que amb tu he de fer'.»

I els fills d'Israel es despullaren llurs gales.

Açò era part ençà de la muntanya d'Horeb.

Llavors Moisès prengué la tenda i la plantà part enfora del campament, lluny d'aquest, i l'anomenà Tenda del Testimoni.

I açò s'esdevenia, que tothom qui consultava Jahvè, sortia devés la tenda del Testimoni,

la qual era enllà del campament. Encara açò s'esdevenia, que en sortint Moisès cap a la tenda, s'alçava tot el poble, i tothom es posava a la porta de sa tenda, i es contemplaven Moisès part darrera, fins a entrar ell a la tenda.

I açò passava quan entrava Moisès a la tenda : que davallava la columna de núvol, i s'estava a l'entrada de la tenda, i Jahvè parlava amb Moisès.

I tot el poble veia la columna de núvol que s'estava a l'entrada de la tenda; i s'alçava tot el poble, i tothom adorava de la porta estant de la tenda llur.

I parlava Jahvè a Moisès cara a cara, talment com parla un home amb son company. I se n'entrava ell al campament. Emperò el jove servent seu, Josuè fill de Nun, romania dins la tenda.

DARRERA INTERCESSIÓ DE MOISÈS

[XXXIII : 12 — 16]

I digué Moisès a Jahvè:—

«Vet aquí, tu em digueres : 'Fes pujar el poble aquest', i tu no em fas saber qui enviaràs amb mi; i tu has dit : 'Jo t'he conegut pel nom'. I encara açò : 'Tu has trobat gràcia a mos ulls'. Ara, doncs, si a tos ulls he trobat gràcia, mostra'm, mercè sia, el teu camí : fes que jo et conegui per ço que a tos ulls sia jo accepte! Oh, veges que poble teu és aquesta gent!»

Respon Jahvè:—

«Ma faç t'anirà al davant, i t'hi faré reposar jo mateix.»

Li diu ell:—

«Si tu en persona no hi véns, no ens facis

muntar d'aquí. Car, en què es coneixerà així que jo, amb ton poble, he trobat gràcia a tos ulls? No és, doncs, venint tu amb nosaltres, que nosaltres — jo i ton poble — serem distingits de tots els pobles de la sobrefaç de la terra?»

Diu Jahvè a Moisès:—

«També aquesta paraula que has parlat jo faré, car has trobat gràcia a mos ulls, i t'he conegut pel nom.»

I digué ell:—

«Fes-me veure, mercè sia, la teva glòria.»

Diu : «Jo faré passar tot el meu bé davant ta faç, i cridaré davant teu en el nom de Jahvè, i tindré mercè de qui voldré tenir mercè, i faré misericòrdia a qui em plaurà fer misericòrdia. Emperò, la meva faç, no la podràs veure tu, — diu —, car no pot l'home veure la meva faç, i viure.

Mes, vet aquí — diu Jahvè — un paratge a vora meu : tu t'estaràs dalt a la roca; i, en passar la meva glòria, això vindrà : que jo et faré posar dins una fesa de la roca, i et cobriré amb el meu palmell, fins jo haver passat. I apartaré el meu palmell, i em veuràs tu d'espatlles; emperò la meva faç, ella no serà vista.»

LES NOVES TAULES

[XXXIV : 1 — 5]

I digué Jahvè a Moisès:—

«Talla't dues taules de pedra iguals que les primeres, i escriuré damunt aquestes taules els mots que hi havia a les primeres taules que trencares.

I estigues aparellat per a demà a la matinada; tu pujaràs dejorn a la muntanya del Sinaí, i allà te m'estaràs, al cim de la muntanya.

I ningú pujarà amb tu, ni hom no apareixerà en tot el munt : ni ovellar ni arment no pasturaran a les vores d'aquesta muntanya.»

I tallà ell dues taules de pedra iguals que les

primeres; i, aixecant-se Moisès dejorn, se'n pujà a la muntanya del Sinaí, tal com Jahvè li havia comandat. I prengué a la mà les dues taules de pedra; i davallà Jahvè dins un núvol, i s'estigué allí amb ell, i invocà ell en el nom de Jahvè.

RENOVACIÓ DEL PACTE

[XXXIV : 6 — 35]

I passà Jahvè a la faç d'ell, cridant:—

«Jahvè, Jahvè, un Déu misericordiós, i piadós; tardà en ires, i pròdig en benignitat i fidelitat; estojador de pietat per a milenars, perdonador d'iniquitat, i de traspassaments, i de pecat; emperò, cert, no impunidor, ans ell és visitador de la iniquitat dels pares sobre els fills, i sobre els fills dels fills, fins als tercers i fins als quarts!»

I s'acuità Moisès a prosternar-se en terra, i adorant, diu:—

«O, Missenyor! Si jo he trobat gràcia a tos ulls, Missenyor, vingui Missenyor, mercè sia, en

mig de nosaltres! Cert, el poble és de dura cerviu; mes, perdona tu les nostres iniquitats, els nostres pecats, i posseeix-nos en propietat.»

«Vet aquí, — diu — jo cloc pacte davant tot el teu poble; meravelles faré que no foren creades enlloc de la terra ni en ninguna de les nacions. I tot el poble, en mig del qual tu ets, veurà l'obra de Jahvè, car feresta cosa serà ço que amb tu faré jo.

Tingues tu en observança tot ço que jo et comand avui. Vet aquí, jo gitaré de ta faç l'amorreu, i el canaaneu i l'hereteu i el farezeu, i l'heveu i el jebuseu.

Guarda't de cloure pacte amb els habitants de la terra a la qual tu vas, no sia que fossin ells de parany en mig de tu. Ans els altars llurs derrocareu, i les columnes llurs esmicareu, i les àsseres llurs vosaltres dolareu. No, tu no has d'adorar déu estranger, car Jahvè és gelós del seu nom : ell és Déu gelós. No facis, doncs, pacte amb els habitants de la terra, puix que fornicaran ells darrera llurs déus, i sacrificaran als déus llurs, i ells et cridaran, i tu menjaries de llur sacrifici. I pendries de les filles d'ells

per als teus fills, i llurs filles fornicarien darrera els déus d'elles, i farien fornicar els teus fills darrera els déus llurs.

Déus de fosa no faràs per a tu.

El romiatge del pa alís observaràs : set dies menjaràs pa sense llevat, tal com jo t'he comandat per al temps del mes de les espigues; car, el mes de les espigues sortires tu d'Egipte.

Tot obridor de vulva és per a mi : del bestiar de l'arment o de l'ovellar, tot mascle obridor de vulva. Mes, el primer nat d'ase, tu el rescataràs amb una ovella; i si no el rescates, el desnucaràs. Rescataràs tot primogènit dels fills: i, buides les mans, no es presentaran a ma faç.

Sis dies treballaràs, i el dia setè reposaràs: reposaràs així del llaurar com del segar.

El ROMIATGE DE LES SETMANES tu celebraràs : el DELS FRUITS PRIMERS, en segar els blats. I el ROMIATGE DE LES COLLITES, en cloure l'any.

Així tres voltes l'any apareixerà tot baró teu a la faç del Sobirà : de Jahvè, Déu d'Israel. Car, jo he de gitar de ta faç les nacions, i eixamplaré ta contrada : cert, ningú no cobejarà la

teva terra en pujar tu a veure la faç de Jahvè ton Déu, tres voltes l'any.

No sacrificaràs, damunt de llevat, la sang del meu sacrifici, i no farà nit fins al matí el sacrifici de la festa de Pasqua.

La flor de les primícies del teu camp portaràs tu a la casa de Jahvè ton Déu.

I cabrit no couràs amb la llet de sa mare.»

Després, digué Jahvè a Moisès: —

«Escriu-te aquestes paraules; car, segons aquestes paraules, he clos pacte amb tu i amb Israel.»

I s'estigué allí amb Jahvè quaranta dies i quaranta nits; pa no menjà ell, ni aigua no begué; i escrigué ell damunt les taules les paraules del pacte : deu paraules.

I açò passà en davallant Moisès la muntanya del Sinaí : en davallar ell la muntanya, les dues taules del Testimoni eren a la mà de Moisès, i Moisès no s'era adonat que, d'haver parlat amb Ell, resplendia la pell de sa faç. I Aaró, i tots els fills d'Israel, veieren Moisès; i vet aquí, resplendia la pell de sa faç, i temien d'atansar-se a ell.

Emperò Moisès cridà devés ells; i Aaró, i tots els prohoms de la congregació, tornaren a ell; i Moisès parlà amb ells. I després d'això, s'atansaren tots els fills d'Israel, i els ordenà tot ço que amb ell havia parlat Jahvè a la muntanya del Sinaí.

I acabà Moisès de parlar amb ells, i es posà un vel a la cara. I en entrant Moisès a la faç de Jahvè a parlar amb Ell, apartava el vel fins en sortint-ne. I sortia, i parlava ell als fills d'Israel ço que a ell era comandat. I els fills d'Israel veien la cara de Moisès, i que resplendia la pell de la faç de Moisès. I tornava Moisès el vel a sa faç, fins en entrant a parlar amb Ell.

L'OBRA DEL TABERNACLE

EL CAPTIRI DE JAHVÈ

[xxxv : 1 — 29]

Moisès acoblà tota la congregació dels fills d'Israel, i els digué:—

«Aquestes són les paraules que Jahvè ha ordenat complir : 'Sis dies faràs de treball, mes el dia setè serà sant per a vosaltres : ell es sàbat, repòs per a Jahvè. Tothom qui en ell obra farà, occit serà. No encendreu foc en dia de sàbat dins ninguna de les estades vostres'.»

Encara açò digué Moisès a tota la congregació dels fills d'Israel, diu:—

«Aquesta és la paraula que Jahvè ha comandat, dient : 'Captareu entre vosaltres una lleuda per a Jahvè; tothom qui serà generós de cor por-

tarà a Jahvè la lleuda : or i argent i coure, i porpra blava i grana, i verm-carmesí i bissus, i pèl de cabra, i pells de moltó roges, i pells de delfins, i fustes d'acàcia; i oli per a il·luminar, i bàlsam per a l'oli de la unció i per al perfum de les aromes, i pedres d'ònix, i pedreria fina per a l'efod i el pectoral'.

I tot savi de cor, qui entre vosaltres sia, vindrà i farà tot ço que Jahvè ha comandat : el Tabernacle, i sa tenda amb son cobertor, i els gafets, i les posts amb les barres llurs, i les columnes amb els peus llurs; i l'arca amb ses barres i la claustra amb el vel que la cobricela; i la taula amb ses barres i amb tots els atuells, i el pa de la proposició; i el canelobre per a il·luminar, amb sos atuells i ses llànties, i l'oli per a il·luminar; i l'altar de l'encensament amb ses barres, i l'oli de la unció, i el perfum de les aromes, i la cortina de l'entrant de la porta de la tenda; i l'altar dels holocausts, amb el crivell que hi haurà de coure, amb ses barres i tots sos atuells; i la griala amb son peu; i les cortines de l'atri amb les columnes i els peus llurs, i el drap de la porta de l'atri; les estaques del Ta-

bernacle i les estaques de l'atri, amb les cordes llurs; les vestidures litúrgiques per a oficiar dins el Santuari : les vestidures sagrades per a Aaró el sacerdot, i les vestidures dels fills per a oficiar de sacerdots.»

La congregació dels fills d'Israel, sortí enfora de la faç de Moisès.

I vingueren tots els homes a qui son cor empenyia : tothom a qui el seu esperit feia generós, presentaren la lleuda de Jahvè per a l'obra de la tenda del Testimoni, i per a tot el seu servei, i per a les vestidures sagrades.

I vingueren els homes, ultra les dones : tothom qui era generós de cor portà anelles, i arracades, i tumbagues, i collarets : tota llei de joies d'or; així tothom qui havia fet brandar ofrena d'or a Jahvè. Igualment, el qui es trobava tenir porpra blava i grana, i verm-carmesí i bissus, i pèl de cabra, i pells de moltons roges i pells de delfins — tothom li'n portava : tots els qui volien oferir una lleuda d'argent o de coure portaren la lleuda de Jahvè; i tot aquell qui es trobava amb fusta d'acàcia per a tota l'obra del servei, en portava. I tota dona sàvia de

cor filava de sa mà, i portava ço que havia filat: porpra blava o grana, i verm-carmesí i bissus. I totes les dones, el cor de les quals es portava amb saviesa, filaven pèl de cabra. I els prínceps portaren pedres d'ònix i pedres fines per a l'efod i el pectoral. I bàlsam i oli per a la lluminària i per a l'oli de la unció, i per al perfum de les aromes.

Homes i dones, a qui el cor llur feia generós de donar per a tota l'obra que Jahvè havia comandat fer per via de Moisès : tothom dels fills d'Israel portà a Jahvè la seva voluntat.

NOMENAMENT DELS MESTRES DE L'OBRA

[XXXV : 30 — XXXVI : 7]

I digué Moisès als fills d'Israel: —
«Mireu : Jahvè ha cridat pel nom Besaleel, fill d'Urí, fill d'Hur, de la tribu de Judà. I l'ha emplenat d'esperit de Déu, el qual es mostra en saviesa, en enteniment i en ciència i en tota llei de talent, per imaginar treballs de fabreria en or i en argent i en coure; i en entalladura de pedra d'encast, i en entalladura de fusta; tota obra d'enginy ell sap fer. Encara ha dotat son cor, que ell sàpiga ensenyar, — ell i Ooliab, fill d'Aquisamac, de la tribu de Dan —. Ell els ha emplenat de saviesa de cor per a fer tota obra d'entallador, i de brodador en

or; i de brodador en porpra blava i grana, en verm-carmesí i en bissus; i de teixidor, executant ells tot treball, i excogitant obres d'art.

I Besaleel i Ooliab, — amb tots els savis de cor, en els quals Jahvè ha posat saviesa i enteniment per ço que sàpiguen fer tota l'obra del servei del Santuari —, ells són els qui faran tot ço que Jahvè ha comandat.»

I Moisès cridà Besaleel i Ooliab i tot home savi de cor, en l'esperit dels quals Jahvè havia posat saviesa : tot aquell a qui son cor empenyia perquè s'atansés a l'obra per treballar-hi. I prengueren de la faç de Moisès totes les lleudes que havien portat els fills d'Israel per ço que es fes l'obra del servei del Santuari.

I encara ells li portaven cada matí la voluntat; tant, que vingueren tots els mestres que feien tota l'obra del Santuari, — cadascú, de l'obra que ells feien — i açò digueren a Moisès: —

«El poble porta més del que cal per al servei de l'obra que Jahvè ha comandat fer.»

I comandà Moisès que fessin passar una crida per l'albergada, dient: —

«Homes i dones, no feu més obra per a la lleuda del Santuari.»

I el poble es deturà d'oferir. El treball, doncs, fou a bastament, i de sobres, per a fer tota l'obra.

L'OBRA DEL TABERNACLE

[XXXVI : 8 — 38]

I tots els savis de cor, d'entre els qui feien l'obra, feren el Tabernacle amb deu cortines de bissus retort, i de porpra blava i grana, i de verm-carmesí : amb querubins, obra de mestre, les feren. La llargària de la cortina primera fou de vint-i-vuit colzades; i l'amplària, de quatre colzades; així la cortina primera; i una era la mida de totes les cortines. I ajustà cinc de les cortines, la una amb l'altra; i les altres cinc cortines, la una amb l'altra, ajustà ell igualment.

I féu bagues de porpra blava a la randa de l'un aplec de cortines, a l'extrem, a la juntura;

igualment en féu a la randa de l'aplec de les altres cortines, a l'extrem de la juntura.

Cinquanta bagues féu a la una cortina, i cinquanta bagues féu a l'extrem de l'altra cortina, ran de la juntura, i encarades les bagues la una a l'altra.

I féu cinquanta sivelles d'or, i ajuntà les cortines — la una amb l'altra — amb les sivelles: que fos una la tenda.

I féu cortines de pèl de cabra per a la tenda, al damunt del Tabernacle. Onze cortines féu ell : de trenta colzades la llargària de la cortina primera, i de quatre colzades l'amplària; així fou la cortina primera; i una sola era la mida per a les onze cortines. I ajuntà d'una banda, cinc cortines; i sis cortines, d'una altra banda.

I féu cinquanta bagues a la randa del primer aplec de cortines, a l'extrem; i féu cinquanta bagues més a l'altre aplec de cortines.

I féu cinquanta sivelles de coure, per tal de conjuminar la tenda que fos ella una.

I féu per a la tenda un teginat amb pells de moltons roges, i un cobertor de pells de delfins, part d'amunt.

I féu les posts dretes del Tabernacle, de fusta d'acàcia : de deu colzades era la llargària de cada post, i d'una colzada i mitja l'amplària : així fou la primera post; dos espigons hi havia a cada post avinents l'un amb l'altre. I això mateix féu ell per a totes les posts del Tabernacle.

I així disposà les posts del Tabernacle : vint posts de cara al Negueb, devés migjorn.

I féu ell els quaranta peus d'argent davall les vint posts : dos peus davall la una post per als dos espigons, i dos peus davall l'altra post per als altres dos espigons. I per a l'altre costat del Tabernacle, a la banda de tramuntana, féu ell altres vint posts, amb els quaranta peus d'argent; dos peus davall la una post, i dos peus davall l'altra post. I per al flanc de ponent del Tabernacle, féu ell sis posts. I dues altres posts féu ell per als dos angles del Tabernacle, part darrera.

I elles es junyien part d'avall, i igualment es junyien part d'amunt dret a la primera anella: així féu ell per a les altres dues posts, les dels dos angles. I eren vuit les posts, amb els peus

d'argent — setze peus : dos peus davall sengles posts.

I féu unes barres de fusta d'acàcia : cinc per a les posts de l'un costat del Tabernacle; cinc barres més per a les posts de l'altre costat del Tabernacle; i cinc barres més a la banda de ponent per a les posts del Tabernacle. I féu passar la barra mitgera pel mig de les posts, de cap a cap.

I recobrí d'or les posts, i recobrí d'or les anelles on entraven les barres, i recobrí d'or les barres.

I féu el vel de porpra blava i grana i verm-carmesí i bissus retort : obra de mestre ell el féu, amb querubins. I hi féu quatre columnes d'acàcia, — les quals revestí d'or —, i els capitells d'or. I fongué per a elles quatre peus d'argent.

I féu la cortina de la porta de la tenda, de porpra blava i grana i de verm-carmesí i bissus retort — obra de brodador —; i les cinc columnes, i els capitells llurs; i revestí d'or els caps i les garlandes; i els cinc peus, de coure.

L'OBRA D'OR

[XXXVII : 1 — 29]

BESALEEL fabricà després l'ARCA de fusta d'acàcia : de dues colzades i mitja la llargària; d'una colzada i mitja l'amplària; i d'una colzada i mitja l'alçària. I la revestí d'or fi, de dins i de fora; i hi féu al volt una coronisa d'or. I fongué quatre anelles d'or per als quatre peus: dues anelles per a l'un costat, i dues anelles per a l'altre costat seu. I féu les barres de fusta d'acàcia, i les revestí d'or. I entrà les barres a les anelles del costat de l'arca per portar l'arca.

I féu la CLAUSTRA d'or fi, de dues colzades i mitja de llarg, i d'una colzada i mitja d'ample. I féu d'or els dos querubins : estampits va fer-

los, al dos extrems de la claustra; l'un querubí a la banda d'ençà, l'altre querubí a la banda d'enllà : féu, doncs, ell els querubins als dos extrems de la claustra. I eren els querubins estesos d'ales part d'amunt, cobrint la claustra amb les ales; i les cares d'ells eren la una devés l'altra : devés la claustra eren les cares dels querubins.

I féu la TAULA de fusta d'acàcia, dues colzades llarga, una colzada ampla, i d'una colzada i mitja d'alt. I la recobrí d'or pur, i féu una orla d'or al voltant. I hi féu al volt una franja d'un pam. I féu un viu d'or a la franja, al volt. I li fongué quatre anelles d'or, i posà les anelles als quatre angles dels quatre peus. Just a la franja eren les anelles per on entraven les barres de portar la taula. I les barres de portar la taula, les féu de fusta d'acàcia, i les recobrí d'or. I féu els atuells de damunt la taula : les plates, les navetes i els veires seus, i les fiales amb les quals es libava : tot d'or fi.

I féu el CANELOBRE d'or pur, estampit féu

ell el canelobre : el peu i el tronc; sos calzes, — botó i corol·la —, eren d'una peça amb ell —. Sis canelles sortien dels seus costats : tres canelles de l'un costat del canelobre i tres canelles de l'altre costat del canelobre. Tres calzes a faisó de flor d'ametller, — botó i corol·la —, a la una canella. Així era de totes les sis canelles que sortien del canelobre. I en el mateix canelobre hi havia quatre calzes a faisó de flor d'ametller, — botó i corol·la —. Un botó davall les dues canelles; altre botó, davall altres dues canelles, i altre botó, davall altres dues canelles : per a les sis canelles que sortien d'ell, un botó davall dues de les canelles que sortien del mateix canelobre, i altre botó davall altres dues de les canelles que sortien del canelobre.

Els botons i les canelles llurs eren d'una peça amb ell : tot ell estampit, d'or fi, d'una sola peça. I féu ses llànties, — set —, i ses esmocadores, i els braserets : tot d'or fi. D'un talent d'or fi el va fer, amb tots sos atuells.

I féu l'ALTAR DE L'ENCENS de fusta d'acàcia, quadrangular : d'una colzada de llarg, una d'am-

ple, i dues colzades d'alt; sos corns eren d'una peça amb ell. I el recobrí d'or pur : l'ara i els murs del voltant, i els seus corns. I hi féu una franja d'or al voltant. I hi féu dues anelles d'or, part d'avall de la franja, als dos angles seus, als dos costats, que hi passessin les barres amb les quals havien de portar-lo. I féu les barres de fusta d'acàcia, i les revestí d'or pur.

I féu l'OLI DE LA UNCIÓ santa, i el perfum olorós de les aromes : obra d'especier.

L'OBRA DE COURE

[XXXVIII : 1 — 8]

I féu l'ALTAR DE L'HOLOCAUST de fusta d'acàcia, quadrangular; de cinc colzades llarg, cinc colzades ample, i tres colzades alt. I féu sos corns als seus quatre angles : d'una peça amb ell eren sos corns, i el revestí de coure. I féu tots els atuells de l'altar : les bassioles, les pales, els veires, els garfis i els braserets : de coure féu tots sos atuells. I féu per a l'altar un crivell — obra de malla de coure — sota la coronisa, part d'avall, fins al seu mig.

I fongué quatre anelles per als quatre extrems del crivell de coure, per passar-hi les barres. I féu les barres de fusta d'acàcia, i les

revestí de coure. I entrà les barres a les anelles, als costats, per ço que amb elles portessin l'altar. I el féu fer de posts, buit.

I féu la GRIALA DE COURE — el seu peu de coure — amb els espills de les guardianes que vetllaven a la porta de la tenda del Testimoni.

L'ATRI

[XXXVIII : 9 — 20]

I féu l'ATRI a la cara del Negueb, al sud; les cortines de l'atri eren de bissus retort, de cent colzades, amb les vint columnes llurs i els vint sòcols de coure; i els capitells de les columnes i les garlandes, d'argent.

I a la cara nord, cent colzades, amb les vint columnes llurs i els vint sòcols de coure; i els capitells de les columnes i les garlandes d'argent.

I a la cara de ponent, feren les cortines de cinquanta colzades, amb llurs deu columnes i els deu sòcols; i els capitells de les columnes i les garlandes llurs, d'argent.

I a la banda de llevant, a sol-ixent, eren de

cinquanta colzades : cortines de quinze colzades a l'un costat, amb les tres columnes i els tres sòcols.

I de l'altre costat, — ençà i enllà de la porta de l'atri, — cortines de quinze colzades amb les tres columnes i els tres sòcols llurs.

Totes les cortines de l'atri, al voltant, eren de bissus retort. I els sòcols de les columnes eren de coure; i els capitells de les columnes i els revestiments dels caps i les garlandes llurs, d'argent : a totes les columnes de l'atri hi havia garlandes d'argent. I la cortina de la porta de l'atri era obra de brodador : porpra blava i grana, i verm-carmesí i bissus retort; i era de vint colzades de llarg, per cinc colzades d'alt en tota sa amplària, a faisó de les cortines de l'atri. I les quatre columnes llurs, i els quatre sòcols eren de coure; i els capitells d'argent; també eren d'argent els revestiments dels caps llurs i les garlandes. Mes, totes les estaques del Tabernacle i de l'atri, al volt, eren de coure.

LES DESPESES

[XXXVIII : 21 — 31]

AQUEST és el recompte de la despesa del Tabernacle — del Tabernacle del Testimoni — : recompte que fou fet per ordre de Moisès i a cura dels levites, per mà d'Itamar, fill d'Aaró, el sacerdot. Besaleel, fill d'Urí, fill d'Hur, de la tribu de Judà, féu tot ço que Jahvè comandà a Moisès. I amb ell, Ooliab, fill d'Aquisamac, de la tribu de Dan, entallador i brodador en or, i brodador en porpra blava i grana i en verm-carmesí i en bissus.

Tot l'or emprat per a l'obra del Santuari, — or de les ofertes —, foren vint-i-nou talents i set cents trenta sicles, segons pes del Santua-

ri. I l'argent dels recomptats de la congregació foren cent talents, i mil set cents setanta cinc sicles, segons pes del Santuari. Un becà per cap — és a dir, la meitat d'un sicle, segons pes del Santuari — de tothom qui passà entre els recomptats, del nat de vint anys en amunt, que foren sis cents tres mil cinc cents cinquanta.

I foren cent talents l'argent per fondre els sòcols del Santuari, i els sòcols del cobricel : cent sòcols amb cent talents : un talent per sòcol. Amb mil set cents setanta cinc sicles es feren els capitells de les columnes, es recobriren llurs caps i se les engarlandà. I el coure d'ofrena foren setanta talents i dos mil quatre cents sicles. I amb ells es van fer els peus de la porta de la tenda del Testimoni, i l'altar de coure amb el seu crivell de coure, i tots els atuells de l'altar; i els sòcols de l'atri, del voltant, i els sòcols de la porta de l'atri, i totes les estaques del Tabernacle, i totes les estaques de l'atri al voltant.

LES VESTIDURES LITÚRGIQUES

[XXXIX : I — 32]

I feren de porpra blava i grana i de verm-carmesí les VESTIDURES LITÚRGIQUES per a oficiar dins el Santuari. I feren les vestidures sagrades, — les d'Aaró —, segons Jahvè havia comandat a Moisès.

I féu l'EFOD de fil d'or, de porpra blava i grana, i de verm-carmesí i bissus retort. I estampiren llenques d'or, i en tiraren fils per posar-los en mig de la porpra blava, i en mig de la porpra grana, i en mig del verm-carmesí, i en mig del bissus : obra de mestre. I hi feren junyidores, les muscleres, que ajustés ell als seus dos extrems. I el lligam de cinyell del damunt

seu, de la mateixa estofa i del mateix treballat : de fil d'or, de porpra blava i grana i de verm-carmesí i bissus retort, segons que Jahvè havia comandat a Moisès.

I muntaren les pedres d'ònix encastades amb fil d'or entrellaçat, i esculpides, d'entalladura de segell, amb els noms dels fills d'Israel. I les posà a les muscleres de l'efod, així com a pedres de remembrança dels fills d'Israel, segons que Jahvè havia comandat a Moisès.

Després féu el PECTORAL, — obra de mestre — així com el treball de l'efod : or, porpra blava i grana, i verm-carmesí i bissus retort : quadrat era ell, en doble feren el pectoral; doblat, d'un pam era la seva llargària, i d'un pam era la seva amplària. I el rubliren de pedreria en quatre rengs:

L'un reng era un sàrdic, un topazi i una maragda : així el primer reng.

El segon reng, un robí, un safir i un diamant.

El tercer reng, un jacint, una àgata i una ametista.

El quart reng, un tarsis, un ònix i un jaspi.

I, enrotllades de fil d'or, foren encastades en

llurs muntures. Així les pedres amb els noms dels fills d'Israel eren dotze, segons els noms llurs : d'entalladura de segell, cada una portava el nom d'una de les dotze tribus.

I feren per al pectoral cadenes d'or fi retorçades : obra de trena. I hi feren dos encastaments d'or, i dues anelles d'or, i posaren les dues anelles als dos extrems del pectoral. I posaren els dos cordons d'or a les dues anelles, als extrems del pectoral. I ajustaren els dos cordons als dos encastaments, i els posaren a les muscleres de l'efod, a la banda del davant. I feren altres dues anelles d'or, i les posaren als dos extrems del pectoral, a la vora, devés la juntura de l'efod, a la banda de dins. I feren encara dues anelles d'or, i les posaren a les dues musclеres de l'efod, part d'avall, a la banda del davant, a l'indret de la seva juntura, damunt el cenyidor de l'efod. I fermaren el pectoral, — per mitjà de ses anelles i les anelles de l'efod —, amb un cordó de porpra blava, per ço que ell estigués ferm sobre el cinyell de l'efod, i no es mogués de damunt l'efod el pectoral : segons que Jahvè havia comandat a Moisès.

I féu el MANTELL de damunt l'efod — obra de teixidor — tot ell de porpra blava. I, al mig, hi havia l'obertura del mantell, així com l'obertura d'un osberg; i tot al volt de l'obertura, hi havia una franja, perquè no s'esquincés. I a les franges de baix del mantell hi feren magranes de porpra blava i grana, i de verm-carmesí i bissus retort. I feren campanetes d'or fi, i posaren les campanetes endemig de les magranes a les vores del mantell, al volt, endemig de les magranes : una campana i una magrana, una campana i una magrana. Així feren les vores del mantell, al volt, per oficiar : tal com Jahvè havia comandat a Moisès.

I feren les GONELLES de bissus — obra de teixidor — per a Aaró i a sos fills. I la TIARA de bissus; i les MITRES d'oficiar, de bissus; i els COBRIDORS de les carns, de bissus retort. I el CINYELL, de bissus retort i de porpra blava i grana i verm-carmesí, — obra de brodador —, segons que Jahvè havia comandat a Moisès.

I feren la LLANDA, — la diadema de santedat —, d'or fi, i escrigueren sobre ella amb escrit d'entalladura de segell:

I posaren sobre ella un cordó de porpra blava per posar-la damunt la tiara, part d'amunt, segons que Jahvè havia comandat a Moisès.

I fou clos tot el servei del Tabernacle de la tenda del Testimoni. Així feren els fills d'Israel : segons tot ço que Jahvè havia comandat a Moisès, així feren.

RECOMPTE

[xxxix : 33 — 43]

I portaren a Moisès el Tabernacle, la tenda del Testimoni, amb tots sos atuells : les estaques, les posts i les barres, i les columnes amb els sòcols llurs. I el cobertor de pells de moltó roges, i el cobertor de pells de delfins, i el vel de la banda interior. I l'arca del Testimoni amb ses barres i la claustra. I la taula amb tots sos atuells, i el pa de la proposició. I el canelobre d'or fi amb ses llànties — les llànties de l'ordinació —, amb tots sos atuells, i l'oli de l'alimària. I l'altar d'or, i l'oli de la unció, i l'encens de les aromes, i la cortina de la porta de la tenda. L'altar de coure i el seu crivell de

coure, amb ses barres i sos atuells; la griala amb el seu peu; les cortines de l'atri, amb ses columnes i els sòcols; i el drap de la porta de l'atri, amb ses cordes i ses estaques, i tots els atuells del servei del Tabernacle de la tenda del Testimoni; els vestits del ministeri per a oficiar dins el Santuari : les vestidures santes per a Aaró el sacerdot, i les vestidures dels seus fills per al servei del sacerdoci.

Segons tot ço que comandà Jahvè a Moisès, així feren els fills d'Israel tot el servei.

I veié Moisès tota l'obra; i, vet aquí, era complida. Segons que Jahvè havia comandat, així l'havien feta.

I Moisès els beneí.

DECRET D'ERECCIÓ

[XL : 1 — 16]

I parlà Jahvè a Moisès, dient:—

«El dia primer del mes, — del primer mes —, dreçaràs el Tabernacle — la tenda del Testimoni —. I posaràs a dins l'arca del Testimoni, i cobriràs l'arca amb el cobricel. I entraràs la taula, i hi disposaràs sa ordinació. I entraràs el canelobre, i encendràs ses llànties. I posaràs l'altar d'or per a l'encensament davant l'arca del Testimoni. I posaràs el drap de la porta del Tabernacle. I posaràs l'altar de l'holocaust davant la porta del Tabernacle, de la tenda del Testimoni. I posaràs la griala entre la tenda del Testimoni i l'altar, i hi posaràs

aigua. I posaràs l'atri al voltant, i posaràs el drap de la porta de l'atri.

I pendràs l'oli de la unció, i ungiràs el Tabernacle i tota sa pertinença. I el santificaràs amb tots sos atuells, i l'altar serà sant. I ungiràs l'altar de l'holocaust amb tots sos atuells; consagraràs l'altar, i l'altar serà cosa molt santa. I ungiràs la griala amb el seu peu, i la consagraràs.

I faràs atansar Aaró i sos fills a la porta de la tenda del Testimoni, i els rentaràs amb les aigües. I faràs revestir a Aaró les vestidures santes, i l'ungiràs, i el consagraràs per ço que sia ell sacerdot meu. I faràs atansar els seus fills, i els faràs vestir les gonelles. I els ungiràs tal com hauràs ungit llur pare, i seran sacerdots meus. I serà la unció llur per ço que els sia ella de sacerdoci perpetual per a les generacions llurs.»

I Moisès així féu : segons tot ço que Jahvè li havia comandat, així ell féu.

DREÇAMENT DEL TABERNACLE

[XL : 17 — 38

I el mes primer, l'any segon, el primer del mes, és quan dreçaren el Tabernacle.

Féu dreçar Moisès el Tabernacle, i posà els seus sòcols, i posà ses posts, i posà ses barres. I féu aixecar ses columnes. I desplegà la tenda damunt el Tabernacle, i col·locà el cobertor de la tenda sobre ell, part d'amunt : segons que Jahvè havia comandat a Moisès.

I prengué el Testimoni, i el posà dins l'arca. I posà les barres a l'arca, i posà la claustra sobre l'arca, part d'amunt. I entrà l'arca dins el Tabernacle. I posà el vel interior, i cobrí l'arca del Testimoni : segons que Jahvè havia ordenat a Moisès.

I posà la taula dins la tenda del Testimoni a la banda nord del Tabernacle, part enfora del vel. I disposà l'ordinació dels pans damunt ella a la faç de Jahvè : segons que Jahvè havia comandat a Moisès.

I posà el canelobre dins la tenda del Testimoni, davant la taula, a la banda migjorn del Tabernacle. I encengué les llànties a la faç de Jahvè : segons que Jahvè havia comandat a Moisès.

I col·locà l'altar d'or dins la tenda del Testimoni, davant el vel. I cremà sobre ell encens d'aromes : segons que Jahvè havia comandat a Moisès.

I col·locà el drap de la porta del Tabernacle, i col·locà l'altar de l'holocaust a la porta del Tabernacle — de la tenda del Testimoni —. I oferí sobre ell l'holocaust i l'ofrena : segons que Jahvè havia comandat a Moisès.

I posà la griala entre la tenda del Testimoni i l'altar, i hi posà aigua per rentar-se. I Moisès i Aaró i els seus fills s'hi rentaren les mans i els peus. En entrar ells a la tenda del Testimoni i en atansar-se ells a l'altar, ells es renta-

ven : segons que Jahvè havia comandat a Moisès.

I aixecà l'atri al volt del Tabernacle i de l'altar, i posà el drap de la porta de l'atri.

I tot d'una que Moisès hagué acabat l'obra, cobrí el núvol la tenda del Testimoni, i la glòria de Jahvè omplí el Tabernacle. I no pogué Moïsès entrar a la tenda del Testimoni, car habitava sobre ella el núvol, i la glòria de Jahvè omplia el Tabernacle.

I sols en pujant el núvol amunt del Tabernacle, partien els fills d'Israel en totes llurs jornades. I si el núvol no muntava, ells no partien, fins al dia d'ell pujar-se'n. Car, el núvol de Jahvè era damunt el Tabernacle, de dia; i, de nit, hi havia un foc, als ulls de tota la casa d'Israel, en totes les jornades llurs.

NOTES*

* Ultra les fonts d'informació citades a *El Gènesi*, usant-se ací les mateixes abreviatures, vegi's especialment : «Exodus, Leviticus und Numeri übersetzt und erklärt von Bruno Baentsch, Göttingen, 1903» i «El Sinaí, viatge per l'Aràbia Pètrea, cercant les petjades d'Israel, pel Pare B. Ubach, O. S. B. del Monestir de Montserrat, Barcelona, 1913».

I, 11. — Ciutats de proveïment... Hebr. צלי מסכנות «ciutats que servien de magatzems»; Setanta : πόλεις ὀχυρὰς «ciutats fortes»; Vulg. : *urbes tabernaculorum* «ciutats de les tendes», on s'amagatzemava el blat i altres productes del país, tant per al comerç com, en cas de guerra, per al proveïment de l'exèrcit.

I, 11. — Pitom i Ramsès. Els Setanta afegeixen : καὶ Ὤν, ἥ ἐστιν Ἡλιούπολις «i On, que és Heliòpolis». *Pitom*, avui Tell-el-Mascuta (Miskanot, de Miskan = proveir), porta l'etimologia de *Pa-tum* o *Pi-tum* = maisó de Tum (déu solar), i és la *Patoumos* d'Herodotus II, 158, que recorda la primitiva destinació, car el primer element d'aquest mot no és més que una alteració de l'egipci *aru*, plural d'*ar* = magatzem, arsenal. *Ramsès* (cf. Gen., 47 : 11; *Gessen)*, en el districte de Ramsès, a l'O. de Pitom. Etimològicament és: maisó de Ramsès (II?), que solia residir-hi a l'aguait contra les incursions dels hetites.

II, 1. — Un home... Amram (VI, 20), havia pres la filla de Leví per muller, abans del decret de proscripció dels nadons barons.

II, 10. — Moisès... Hebr. : משה «Moschè»; Setanta : Μωϋσῆς «Mousès». La majoria dels intèrprets tradicionalistes expliquen, amb Josephus *(Antiq.*, II, ix, 6), aquest nom, per l'egipci *mu-sches* (cf. Vgr.) o *mo-ushè* (cf. Crm.), mots que signifiquen respectivament «aigua-salvat» o «salvat de l'aigua». Però la majoria dels egiptòlegs moderns fan venir el nom de Moisès (no gens inusitat entre els egip-

cis) de *mesú*, infant, de la rel egípcia *mès*, produir, extreure. Ha estat trobada (Vgr.) l'estàtua d'un dels majorals de treball, de la XIX.ª dinastia, qui es deia de nom Amen-Mesú.

II, 15. — FARAÓ... Probablement Ramsès II, qui, àdhuc jove a l'època del naixement de Moisès, havia estat associat al govern pel seu pare Setí I.

II, 15. — S'ASSEGUÉ VORA EL POU. Com és costum, a l'Orient, el vianant que vol fer nit a poblat, va, part de vespre, i s'asseu vora el pou, segur que, dels habitants que hi fan cap a aquella hora, algú li oferirà estatge (Crm.).

II, 22. — Fins ací el text hebr. i els més antics manuscrits dels Setanta. La Vulg. ha intercalat, com a final del v. 22, la notícia, presa de XVIII, 4, relativa al naixement d'Eliezer : «*Alterum vero peperit quem vocavit Eliezer, dicens : Deus enim patris mei adjutor meus eripuit me de manu Pharaonis*».

III, 1. — SON SOGRE... L'hebr. חתן *hothen* expressa una vaga denominació de relacions derivades del vincle matrimonial: molt sovint la de «sogre» (cf. Jdc., 19, 4); a voltes la de «cunyat» (cf. Nm., 10, 29; Jdc., 1, 16; 4, 11). Sobre la significació que ací li correspon, difereixen els exegetes.

III, 2. — L'ÀNGEL DE JAHVÈ. Amb l'hebr. : מלאך, i els Setanta : ἄγγελος κυρίου. El *maleak* és una manifestació de Jahvè, amb el qual sovint s'identifica. Cf. v. 4 : «I el veu Jahvè...» i ss.

III, 14. — EL «JO-SÓ». Literal de l'hebr. : אהיה. En canvi, els Setanta : Ὁ ὤν «el qui és» en tercera persona. Déu ha revelat suara la seva natura a Moisès, amb el nom יהוה, indegudament pronunciat *Jehovà*. Els hebreus (Vgr.) no pronunciaven mai, per temor reverencial, el nom inefable del tetragrama diví, i el substituïen sempre, dins la lectura, amb un altre nom diví : *Adonai*. Més tard, quan el text hebr. va ésser puntuat, els massoretes, d'acord amb

la pragmàtica nacional, varen posar sota les consonants del nom יהוה les vocals del mot *Adonai*. La veritable pronunciació sembla ésser *Iahvè* o *Jahvè*.

IV, 21. — Jo ENDURIRÉ... Vint vegades (Crm.) es parla, en aquest indret, de l'*enduriment* de Faraó : deu atribuïdes a Déu, i altres deu al mateix Faraó. En aquest sentit, després de la primera entrevista de Moisès amb Faraó (VII, 13-14) i després dels cinc primers flagells: «*S'endurí el cor de Faraó*»; «*Dur és el cor de Faraó*». Solament després del sisè flagell, es posa l'autor a dir : «*Endurí Jahvè el cor de Faraó*». — Segons i com, endureix Déu el cor del rei. L'Escriptura (Vgr.) diu sovint : que Déu *fa* ço que Ell sols *permet*.

IV, 22. — ISRAEL ÉS MON FILL... en virtut de l'elecció d'Israel al privilegi de *poble de Déu* (Deut., XIV); elecció iniciada amb la vocació d'Abraham i que es realitzarà plenament amb l'aliança del Sinaí (XIX, 5 ss.).

IV, 24. — EL CUIDAVA OCCIR, probablement per mitjà d'una malaltia que va arreplegar Moisès en càstig de la violació de la llei de la circumcisió (Crm.).

VI, 3. — JO APAREGUÍ... COM EL-SADDAI... com a Déu omnipotent (hebr. : באל שדי «*b'El-Schaddaï*», cognom de Jahvè; Setanta: *θεός ὤν αὐτῶν* «[com a] Déu que és llur»; Vulg. : *in Deo omnipotente)*, donant, fora llei de natura, un fill a Abraham, i conservant i multiplicant la seva posteritat.

VI, 3. — EL MEU NOM JAHVÈ... (v. III, 14). Setanta : *κύριός* «senyor»; Vulg. : *Adonai*. Cert, els patriarques, no és que ignoressin el nom *Jahvè*, ni la seva significança (Crm.); però, com que no havien pogut veure el compliment de les promeses que els havien estat fetes per virtut seva, no havien conegut tota la plenitud de llur eficàcia (Vgr.). D'ara més, el nom *Jahvè* serà el nom propi, el títol oficial del Déu d'Israel; i aquesta nova relació inaugurarà, dins la història de la redempció de la humanitat, una nova fase (Crm.).

VII, 14. — La major part dels *deu flagells* d'Egipte són, en si mateixos, flagells naturals prou coneguts dels egipcis, no sense precedents ni analogies dins la vall del Nil; però les circumstàncies prèviament anunciades amb una precisió i una intensitat que revelen una manifesta intervenció sobrenatural, els donen un caràcter incontestablement miraculós, sanció que són ells de la paraula de Déu. D'altra banda, els egipcis, lluny de contestar-ne el caràcter extraordinari, els admeten com una fermança de la missió de Moisès.

VIII, 9. — HONORA'T SOBRE MI (lit.). Hom sobreentén : «Honora't sobre mi [dient-me a quin temps]...» Vulg. : «*Constitue mihi*»; Glr. : «*Indique moi*»; Crm. : «*Donne-moi tes ordres*»; d'altres : «*à toi l'honneur de me dire...*»

IX, 15. — JO HAURIA ESTÈS... HAURIA FERIT... La Vulg. verteix inexactament : «*Extendens... percutiam...*» (Crm.).

IX, 19. — FES SOPLUJAR... A l'Egipte, el bestiar és als pasturatges del gener a l'abril, llavors que l'herba és més grassa i abundant. (Crm.).

X, 5. — LA SOBREFAÇ... lit. *l'ull* (Setanta : τὴν ὄψιν) *de la terra*, expressió poètica molt antiga i pròpia del Pentateuc (v. 15).

X, 19. — LA MAR ROJA, lit. «mar de les algues» o «dels joncs»; ימה סוף, «Yamah soph».

X, 21. — QUE ES PALPARÀ LA TENEBRA. Expressió hiperbòlica i inusitada (Hmm.).

XII, 2. — AQUEST MES... el mes anomenat llavors אביב «Abib» (ço és, el mes de les *espigues* novelles), i més tard ניסן «nissan», corresponent, mica ençà mica enllà, de mig març a mig abril. No entre els egipcis, sinó entre els assiris, era ja el Nissan el primer mes. Moltes lleis — diu Hmm. — no eren noves, sinó de tradició patriarcal.

XII, 6. — TOT L'APLEC... cada família israelita, casa per casa pairal, sense excepció.

XII. 6. — ENTRE LES DUES VESPRES... (lit.), al capvespre, a l'hora baixa, entre la posta del sol (Deut., XVI, 6) i el vespre, en fent-se fosc.

XII, 11. — LA PASQUA... lit. : «*Pesah*» פסח, el pas, *transitus* (cf. vv. 12, 13, 23 : «*passaré* jo», «enllà de vosaltres *passaré*», «i *passarà* Jahvè»). Tantost designa l'anyell pasqual, tantost la celebració del festí, tantost els set dies que durava la festa dels Alisos (Crm.).

XIII, 2. — TOT OBRIDOR DE VULVA. Tal volta s'hagi de vertir, així com a aposició : «tot *primogènit*, ço és, tot obridor de vulva». Així la Vulg. : «*omne primogenitum quod aperit vulvam...*».

XIII, 2. — MEU ÉS, no sols per la universal senyoria de Déu, sinó per dret de conquesta, després de la mort dels primogènits d'Egipte.

XIII, 16. — DE SENYAL... Els talmudistes ho entenien en sentit real, d'on ve l'usatge dels *tefil·lim*, o filactèries que es posaven els hebreus (Mat., XXII, 5) a les mans o bé al front. D'altres ho entenen com una marca o tatuatge. Crm. ho pren en sentit figurat : «*comme un signe*».

XIV, 25. — I ELS FÉU CAMINAR FEIXUGOSAMENT. Setanta : *καὶ ἤγαγεν αὐτούς μετὰ βίας*, «i els féu caminar amb violència»; Crm.: «*n'avançaient plus qu'à grand peine*». En canvi : Vulg. : «*ferebanturque in profundum*»; Glr. : «*et ils furent entraînés au profond de la mer*».

XV, 1. — VULL CANTAR... Hebr. : אשירה «jo cantaré»; Vulg.: «*Cantemus*». Aquest verset forma la tornada del Càntic, repetida després de cada posada, tal vegada després de cada verset.

XVI, 10. — APAREGUÉ... en forma d'una llum misteriosa, irradiació de la glòria divina. (Crm.).

XVI, 14. — UNA COSA MENUDA EN FORMA D'ESCATA... El mot hebr. : דק (de דקק) «daq», no es troba enlloc més; sembla (Crm.) significar «arrodonit»; segons altres, «coagulat» (per oposició a la rosada líquida). Els Setanta se'n surten (v. 31) : «com el celiandre blanc» ὡσεὶ κόριον λευκόν. Vulg. verteix : «*Minutum, et quasi pilo tusum*». Crm. : «*comme des grains*».

XVI, 15. — MAN-HU. En hebr. : מן היא «*man* (o *mah) hu*»; d'on el mot *manà* per designar la cosa (Crm.). «*Man*» no significa pròpiament (ni per als hebreus, ni per als assiris, ni tampoc per als caldeus) «*quid?*», sinó «*quis?*»; si bé tal volta antigament (Hmm.) significaria «*quid?*». Però no cal aprimar-ho massa quan no és precís admetre'n una significació etimològica, sinó mnemonèutica, com tantes se'n llegeixen dins el Gènesi (Hmm.).

XVI, 15. — QUÈ ÉS AIXÒ?, afegitó interpretatiu. Vulg. : «*quod significat; quid est hoc?*» Dins el nostre text el recurs tipogràfic del parèntesi estalvia el «*quod significat*».

XVI, 16. — UN GÒMER. L'hebr. עמר «*'omer*», d'origen egipci, designa, probablement, no una mesura pròpiament dita, sinó el tupí de terrissa, la gerra, que es veu dins totes les cases de l'Orient, i que s'emporten en llurs viatges per poar l'aigua de les fonts i rierols que troben pel camí. Per extensió podia, fins a cert punt, servir de mesura convencional. Moisès ens dirà més enllà que contenia la desena part d'un *ephí*, o *ephà*, és a dir, gairebé 3 litres. Els rabins concreten 3,88 litres, o també 45 ous i mig (cf. Vgr. i Crm.).

XVI, 33. — UN VAS... amb Vulg. : «*vas unum*». Setanta : στάμνον χρυσοῦν ἕνα «un vas d'or». Potser, abans de אחת «un», llegien זהב «or», segons una tradició seguida fins per Hebr., IX, 4 : *urna aurea habens manna* «un vas *d'or* amb manna a dins».

XVII, 9. — Josuè surt ací per primera volta, sense precedir-lo cap claricia de família ni de la seva posició respecte de Moisès. En XXIV, 13, és l'ajudant de Moisès : «Josuè son servent»; en XXXIII, 11, «fill de Mun». És potser arran de la seva victòria sobre els amalecites (Crm.) que li fou canviat el nom primitiu *Osè* pel de *Josuè*, ço és, *Jahvè és salut.*

XVII, 16. — En la senyera. Amb Baentsch, hem considerat el כס «solii» de la Vulg. estar en lloc de נס, senyera.

XIX, 6. — Un reialme de sacerdots. Vulg. : «Regnum sacerdotale». Humm. interpreta el «*regnum*» (ממלכת), *regiam dignitatem*; «*la royauté*», no «*le royaume*»; «*das Königtum*», no «*das Königreich*»; és a dir : l'abstracte, la reialesa. No hi ha ací sols una promesa, un privilegi, sinó un deure : Realitzar l'ideal d'«una nació santa», ço és, «segregada», en què el rei serà Jahvè mateix, i, els seus ministres, els sacerdots consagrats, com Melquisedec, a servir Jahvè immediatament. Els Setanta, βασίλειον ἱεράτευμα «sacerdoci reial», afegeixen a la idea de «sacerdoci» la de «reialesa», com si cada un dels israelites hagués d'ésser sacerdot i rei. Aquesta segona noció es decanta de l'esperit i de la lletra del text hebreu. Altrament, no hi ha sinó un Rei a Israel : Jahvè.

XX, 4. — Escultura. Déu prohibeix ací, per tal de defugir la idolatria, no precisament la confecció de tota llei d'imatges, — car ara mateix (25, 18-19) farà posar Moisès dos querubins damunt l'Arca, i més enllà farà el mateix, Salomó, dins el Santuari del Temple de Jerusalem, i encara posarà, sota la griala de les ablucions, figures de bous, i, sota els sòcols, figures de lleons (Reis, III, VI, 23; VII, 29 i 44) — , sinó solament la representació plàstica de la seva persona divina com a objecte d'adoració.

XX, 7. — No proferiràs... Prohibició absoluta del mal ús i superflu de l'inefable nom de Déu : fetilleries, encanteris, conjurs, perjuris, fórmules màgiques, i d'altres coses frívoles.

XX, 8. — REMEMBRARÀS suposa probablement (Crm.) l'observança ja vella, més o menys descuidada, d'una institució religiosa de marcat caràcter humanitari i social, ara novament reinstaurada en estat jurídic. El manament del Sàbat és, en part, moral, en tant que comanda dedicar algun temps a honrar Déu segons, àdhuc, llei natural; i, en part, cerimonial, en tant que es determina un temps especial en senyal de la creació del món (S. Tom.).

XX, 17. — NO COBEJARÀS LA CASA... Ço que a ella pertany — àdhuc la dona, propietat de l'home — ve en la segona part del verset. Hi ha qui albira aquí dos manaments. Però no cal : el segon membre és explicació de ço que l'autor comprenia amb la paraula «*domum*».

XXI, 1 ss. — El recull de prescripcions que segueixen (cc. 20-23) s'anomena el *Llibre del Pacte* (XXIV, 7). És (Crm.) el codi civil i criminal del poble de Déu en ço que hi ha d'essencial. No comprèn, cert, tots els casos que poden oferir-se, però en posa principis de solució.

XXI, 3. — SI AMB EL SEU COS... Vulg. : «*Cum quali veste*», com si diguéssim : «amb la trista roba». Però els Setanta : *μόνος*, «seul» (Crm.), solter, fadrí, pròpiament «amb el seu [trist] cos».

XXI, 6. — ALS DÉUS domèstics o penats (Baentsch), dels quals tenien imatges al portal de casa. Setanta : *πρὸς τὸ χριτηριον του θεου*, «davant el tribunal de Déu». Vulg. : «*diis*». Humm. : «*ad judices*». Glr. : «*Aux dieux*»; hebraisme, per : «als magistrats» que, en nom i en lloc de Déu, fan justícia. Davant d'ells declarava l'esclau renunciar perpètuament a la llibertat: llavors «son senyor li foradava l'orella amb una alena», clavant-la, com era llei en molts pobles antics, a la porta del carrer (Deut., 15 : 17), en senyal de la unió indissoluble amb què, d'ara més, formarà part, l'esclau, de la casa de l'amo.

XXII, 20. — SERÀ ANATEMA. Hebr. : חרם «*herem*»; Setanta:

ἐξολοθρευθήσεται ; Vulg. : *occidetur*; Glr. : *«sera mis à mort»*; Vgr.: *«Sera exterminé»*. Pròpiament : *«excomunicat»*, tret de la comunió sagrada, de la convivència dels justos, i consagrat a Jahvè mitjançant la mort, la destrucció, l'extermini; car és reu de lesa deïtat. És, doncs, més que matar.

XXIII, 14. — Tres voltes... Es tracta aquí només de les tres grans festes anyals : la de la Pasqua, la de Pentecosta, i la de les Tendes, que obligava tot baró israelita a aparèixer allà on fos l'arca o el temple nacional de Jahvè (v. 17); precepte que no obligava en la festa de les Trompetes ni en la de l'Expiació.

XXIII, 16. — El romiatge de les messes. Hom oferia a Déu les primeries del conreu, ço és, els primers pans fets del blat novell. Se'n deia, demés, *festa de les Setmanes* i *festa de Pentecosta* perquè s'esqueia set setmanes o cinquanta dies passada la Pasqua, ço és, després del segar el blat, que es feia al juny com a closa de la collita, que havia durat prop de set setmanes.

XXIII, 16. — El romiatge de les collites, ço és, *la festa de les Tendes*, fixada al dia 15 del setè mes *(Ethanim*, després *Tisri*, = del setembre a l'octubre), «en cloure l'any» econòmic (o anyada agrícola), que, en el temps preexílic, corria de tardor a tardor, ço és, començava amb les primeres feines i cloïa amb la collita dels darrers fruits del camp, especialment del vi i de l'oliva.

XXV, 16. — El Testimoni, les dues taules del *Decàleg*, damunt les quals hi haurà escrites les *deu paraules* (c. xx : 17), i que Moisès rebrà de mans de Jahvè (c. xxiv : 2). Aquestes *deu paraules* seran el *testimoni* de la divina voluntat expressada en el *decàleg*, ço és, *testifiquen* el fet del sagrat pacte clos entre Jahvè i Israel.

XXV, 17. — Una claustra. Hebr. : כפרת *«kapporeth»*, de כפר, cobrir, usat aquí en sentit metafòric de *expiar*, de *esborrar* els pecats; d'on Vulg. verteix : *«propiciatorium»*. Com que l'arca és de fusta *revestida* d'or, i la claustra és una peça *d'or massís*, és pro-

bable que no fos ella pròpiament la *tapa* de l'arca, sinó una peça independent que feia de *coberta* sobre la tapa de l'arca. En la festa de les Expiacions, el Gran Sacerdot l'aspergia amb la sang de les víctimes, en senyal de reconciliació amb Jahvè.

XXV, 20. — ESTESOS D'ALES, PART DAMUNT; no horitzontalment (com eren representats en els *baris* egipcis), sinó fent així com un baldaquí, i, l'arca, de marxapeu, a una majestat invisible; d'on estant darà Jahvè les seves ordres i exercirà la seva justícia i la seva misericòrdia. Les ales esteses d'aquests querubins no traeixen cap símbol idolàtric, sinó que expressen d'una manera evident la natura invisible de Jahvè. Són àngels que adoren; no són adorats.

XXV, 24. — UN VIU D'OR. Vulg. : «*labium*», ço és, *limbum* (Humm.); Glr. : *bordure;* Crm. : *guirlande.*

XXV, 30. — EL PA DE PROPOSICIÓ. Literal : «de la faç», ço és, posats a la faç de Jahvè.

XXV, 39. — UN TALENT D'OR, 3000 sicles, uns 45 quilograms.

XXVIII, 6. — L'EFOD (Setanta : ἐπωμίδα, escapulari; Vulg.: «*superhumerale*») era una túnica amb mànegues, *no exclusivament,* puix també Samuel (1 R. II : 18) i David (2 R. VI : 14; 1 Par. XV : 27) n'havien portat, però sí *pròpiament* sacerdotal; si bé tots els altres efods, així laics com sacerdotals, devien distingir-se a bell ull, per llur senzillesa, de l'únic distintiu oficial per excel·lència del Gran Sacerdot. L'efod consta de tres parts : *vestidura* (v. 6), *muscleres* (v. 7) i *cenyidor*; i cobria, així com una lloriga de dues fulles ajustades als muscles per dues pedres d'ònix, el pit i les espatlles, de la cintura fins ran d'aixella.

XXVIII, 10. — SIS DELS NOMS... Segons Fl. Josephus, els noms dels sis primers fills d'Israel (els més grans) eren entallats damunt la pedra de l'espatlla dreta, i els dels altres sis (els més petits) damunt la pedra de l'espatlla esquerra.

XXVIII, 15. — El pectoral (hebr. : חשן, *hoschen* «ornament»: Setanta : λόγιον o λογεῖον, «oracle»; Vulg. : «*rationale*»), dit *del juí* o *de la decisió* perquè, en casos greus i dubtosos, servia d'*oracle* al Gran Sacerdot per a consultar Jahvè i obtenir-ne la *decisió* (cf. v. 30). De pectorals, parions en forma i posició, ja en portaven certs personatges egipcis. Jahvè fa purificar el pectoral mosaic, com tots els altres objectes del culte, de tot regust mitològic, per tal de dignificar, amb un dels més bells ornaments de l'orfebreria, l'esclat majestuós del culte i de les cerimònies.

XXVIII, 30. — Els Urim i els Tummim (Setanta : τὴν δήλωσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν = la manifestació i la veritat; Vulg. : *Doctrinam et Veritatem*; Luter : *Licht und Recht*; Allioli : Lehre und Wahrheit; Vgr. i Crm. : *lumière et perfection)* eren dues pedres tallades, desades dins la bossa o doblec del pectoral, d'on en treia una el Gran Sacerdot per consultar Jahvè : la una donava la resposta afirmativa a la pregunta feta, i l'altra la negativa. Era oracle de clara i segura resposta.

XXVIII, 37. — Tiara, una mena de turbant de roba de lli (v. 30) que dava alguns volts damunt el cap.

XXVIII, 41. — Els ompliràs les mans, ço és, el palmell (c. xxix; 24), dels dons (matèria del sacrifici) que oferiran a Jahvè en la cerimònia de llur iniciació. La *impleció*, ço és, l'expressió tècnica d'omplir les mans d'un sacerdot, ha esdevingut sinònima de *investidura* de la potestat ministerial d'exercir les funcions sagrades. La Vulg. verteix : *consecrabis manus*.

XXIX, 18. — Un holocaust, lit. : una *ignició* o *combustió*, ço és, no una *oblació*, com inexactament verteix la Vulg., «*oblatio*», sinó un sacrifici consumit *pel foc*.

XXIX, 22. — Moltó és ell d'iniciacions (lit. de *implecions*, cf. 28 : 41), per referència a la iniciació d'Aaró i dels seus fills.

XXIX, 24. — HO BRANDARÀS. Vulg. : *Sanctificabis eos.* Hi havia en els sacrificis dels hebreus un ritu anàleg al de la Missa, que consistia en el brandament o «*tenuphah*» i la lleuda o «*terumah*». El primer ritu es feia aixecant l'oblata i brandant-la diverses vegades seguides, damunt l'altar dels holocausts, en sentit horitzontal, amb moviment de llançadora o de pèndol (de dreta a esquerra, o endavant i endarrera, i encara, de tradició rabínica, primer d'orient a occident, i després de tramuntana a migjorn). El segon ritu es feia elevant l'oblata en sentit perpendicular dret al cel i tornant-la a baixar. El brandar així l'oblata significa oferir-la a Jahvè i retornar-la Jahvè.

XXIX, 27. — LLEUDADA, cf. v. 24.

XXIX, 40. — HIN, mesura d'origen egipci, equivalia a la sisena part de l'*efa*, o sia 6 litres i mig.

XXIX, 42. — HOLOCAUST, i no *oblació*, com verteix la Vulg.

XXXII, 28. — TRES MIL; Vulg. : *vint-i-tres mil.* Segons Tertul·lià i Sant Ambròs, l'antiga Vulg. en portava, probablement, *tres mil.*

XXXIII, 14. — MA FAÇ (no la *divinitat* mateixa, sinó la *presència* de la divinitat, el *lumen praesens*, amb el qual sovint s'identifica) serà l'àngel que Jahvè havia adés promès a Moisès (XXIII : 20 ss.) com a conductor del seu poble. La insistent deprecació de Moisès ha estat exoïda de Jahvè.

XXXIII, 19. — TOT EL MEU BÉ. Cf. XXXIV : 6, on passa Jahvè, i es deixa veure sols part darrera. Segurament «bé» és «glòria». Baentsch : «*Schöne*». D'altres (Corn. a Lap.) : ma *bellesa*, o ma *excel·lència*, corresponent aquesta fórmula reverencial a *la teva glòria* del v. precedent. Hom ha escollit aquí «*tob*» perquè ressalti el sentit ètic «tindré mercè».

XXXIII, 23. — D'ESPATLLES. Vulg. : «*posteriora mea*» = els *darreres*, les espatlles. Tot aquest llenguatge és antropopàtic, ço és, una transferència de l'home a Déu. Moisès veurà passar Jahvè com un torb, embolcallat dins un núvol, dins una irradiació de la seva glòria.

XXXIV, 5. — S'ESTIGUÉ... I INVOCÀ... El subjecte (amb Vulg., però en desacord amb el context) és Moisès. Per això bé podria ésser Jahvè el subjecte. Aleshores, no *invocà*, sinó *cridà* (cf. XXXIII : 19 «*cridaré*... en el nom de Jahvè»; i XXXIV : 6 «Jahvè, Jahvè»).

XXXIV, 13. — LES ÀSSERES LLURS són els arbres sagrats, de fullatge sempre verdejant, o bé els pals sense rels (però guarnits de brancatge en figura de la força productiva de la natura) plantats en terra, en els llocs sagrats, en honor d'*Ascherà* o *Astartè*, personificació femenina de la Mare Natura, entre els canaaneus, i honrada com a deessa de la lluna, així com Baal era el déu del sol.

XXXIV, 29. — RESPLENDIA. Vulg. : *cornuta esset*, segons Corn. a Lap., en sentit metafòric; car Moisès no duia pas corns al front (com el representen els pintors i escultors), sinó que la seva faç resplendia tant, que irradiava així com raigs de llum. Glr. i Crm. : *rayonnante*. Humm. : *radians*. (Cf. Hab. 3 : 4; 2 Cor. 3 : 7.)

XXXVIII, 24. — VINT-I-NOU TALENTS, uns 1400 quilograms.

XXXVIII, 24. — SET CENTS TRENTA SICLES, uns 12 quilograms.

XXXVIII, 25. — CENT TALENTS, o 300 mil sicles, en plec 301775 sicles, uns 4300 quilograms; ço que respon exactament a la suma de mig sicle que devien pagar els 603550 hebreus comptats per a l'obra del Santuari.

XXXIX, 17-21. — La Vulg. omet ací alguns detalls donats en el c. XXVIII, d'on ve que tingui dos versets menys que l'hebreu i

els Setanta. La concordància de la numeració dels versets no es restableix fins al capdavall del capítol en el v. 43.

XXXIX, 26. — PER OFICIAR. La Vulg. és més explícita : «*quibus ornatus incedebat pontifex quando ministerio fungebatur*».

XXXIX, 28. — MITRES o bonets dels simples sacerdots, que la Vulg. anomena, de vegades, *tiares*.

XL, 13. — La versió llatina abreuja aquí un poc el text original; d'on ve que tingui, dins aquest capítol, dos versets menys que l'hebreu.

INDEX

L'OPRESSIÓ D'ISRAEL

ELS DEU FLAGELLS D'EGIPTE

L'ALLIBERACIÓ D'ISRAEL

LA LLEI DE DÉU

EL LLIBRE DEL PACTE

LA CASA DE DÉU

RITUAL DE CONSAGRACIÓ

ISRAEL IDÒLATRA

Pàgs.

L'OBRA DEL TABERNACLE

LA PRESENT VERSIÓ CATALANA DE
L'ÈXODE I LA SEVA ANOTACIÓ ÉS
EIXIDA DELS OBRADORS TIPOGRÀ-
FICS DE LA CASA DE CARITAT DE
BARCELONA EL XXI DE FEBRER DE
L'ANY MCMXXV, SISÈ ANIVERSARI
DE LA MORT DEL SEU AUTOR EL
DOCTOR FREDERIC CLASCAR SANOU